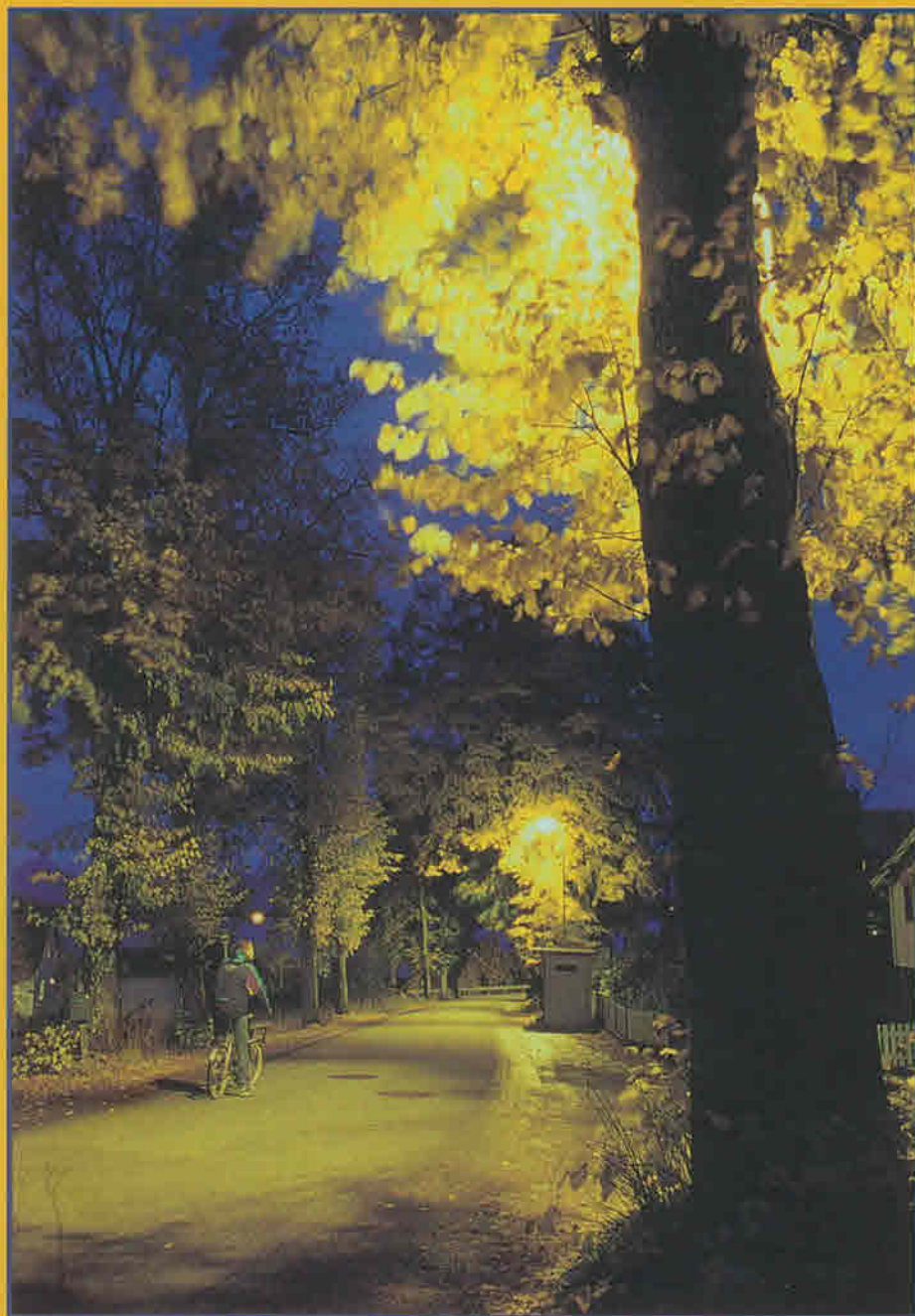

Gatelangs i Molde

GUNNAR TALSETHAGEN

Foto: Paul Bjarne Nygård

GATENAVN FRA A-L

GUNNAR TALSETHAGEN

Gatelangs
i Molde A-L

GUNNAR TALSETHAGEN

***Gatelangs
i Molde A-L***

Fotograf: Paul Bjarne Nygård

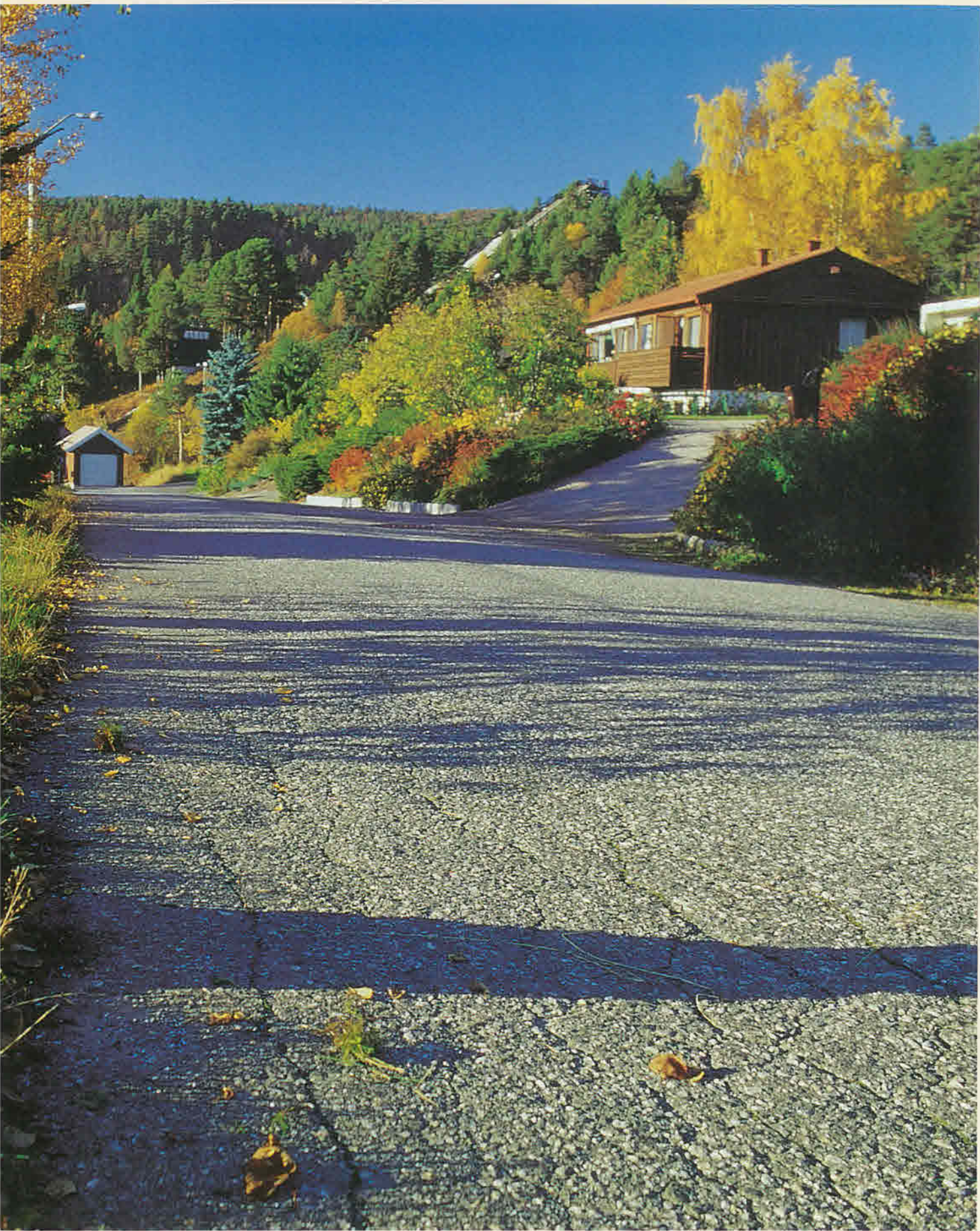
**ROMSDAL SOGELAG
2000**

Utgitt av Romsdal Sogelag 2000
Trykt med støtte fra Margit og Morten Parelius' minnefond

Grafisk formgivning: Mette Heimdal Eik
Repro og trykk: EKH trykk as, Molde
Innbinding: Gjøvik Bokbinderi as
Opplag: 1000

ISBN 82-90169-62-0

Innhold

Forord.....	8	Damvegen.....	51
Innledning.....	9	Djupdalsområdet.....	52
Adjunkt Dørums gate.....	10	Djupdalsvegen	
Alexander Kiellands veg.....	11	Hansbakken	
Amtmann Hammers veg.....	12	Severines veg	
Amtmann Krohgs gate.....	13	Pelskroken	
Amtmann Leths gate.....	14	Kart over Djupdalen.....	54
Amtmannvegen.....	15	Dyrkornbakken.....	56
Anders Sandvigs veg.....	16	Einebæråsen* og	
Anevegen.....	17	Ekornbakken*.....	57
Anthon Bangs veg.....	18	Elvaskaret-området.....	57
Apoteker Aas gate.....	19	Elvaskaret	
Astrupvegen.....	20	Fjellskaret	
Statsråd Astrups gate.....	20	Hauglegda	
Aukravegen.....	24	Steinskaret	
Banehaugskogen.....	25	Kart over området.....	61
Banehaugvegen.....	26	Elvegata.....	62
Bastian Dahls veg.....	27	Elvemoloen.....	63
Bastian Widths gate.....	28	Enenvegen.....	64
Bekkevollvegen.....	29	Fabrikkvegen.....	65
Bergmovegen og		Fagerlivegen.....	66
Bergtunvegen.....	30	Fannebakken, se Fannebostad	
Bergsbakken og		Fannebostadområdet.....	67
Bergsvingen.....	31	Fannebostadvegen	
Bergtunvegen, se Bergmovegen		Faret	
Bergvegen.....	32	Fanneenga	
Bevermyra*.....	32	Fjellvegen	
Birger Hatlebakks veg.....	33	Fannebakken	
Birkelandvegen.....	34	Kart over Fannebostad.....	69
Bjønnan.....	35	Fannebovegen.....	70
Bjørkevegen,		Fanneenga, se Fannebostad	
Rognevegen og		Fannestrandvegen.....	71
Tollevegen.....	36	Faret, se Fannebostad	
Bjørkfinkvegen* og		Farstadbakken.....	72
Bjørnebæråsen*.....	37	Fasanvegen og andre veger.....	73
Bjørnstjerne Bjørnsons veg.....	38	Kalkunvegen	
Bjørsetalléen.....	39	Tiurvegen	
Bjørsetbovegen og		Rypevegen	
Bjørsetsletta.....	40	Fjellbruvegen.....	76
Blokkebærvegen*.....	41	Fjellskaret, se Elvaskaret	
Blomstervegen.....	41	Fjellvegen, se Fannebostad	
Blåbærhaugen*,		Fjellvåkvegen*.....	77
Blåbærlia*,		Fjordgata.....	80
Blåmeisvegen* og		Flaggspettvegen*.....	81
Bokfinkvegen*.....	42	Fløtmannsgata.....	81
Bolsøyvegen.....	42	Fôrhjellen.....	82
Boråsvegen.....	43	Fridtjof Nansens veg.....	83
Brattlivegen.....	44	Frænavegen.....	84
Brattåsen.....	45	Fuglsetbakken.....	85
Britvegen.....	48	Fuglsetvegen.....	86
Byfogd Motzfeldts gate.....	49	Furulund.....	87
Cecilienfrydvegen.....	50	Gamlevegen.....	88

Gartnerivegen.....	89	Kart over Kviltorp/Bergmo.....	118
Gaupevegen*		Kalkunvegen, se Fasanvegen	
Gjerdevegen.....	90	Karenvegen, se Ingebriktvegen	
Gjerdhaugvegen*.....	90	Kirkebakken.....	120
Glomstuvegen.....	91	Kirkekråpet.....	124
Gotfred Lies plass.....	94	Kometvegen, se Jupitervegen	
Grandfjæra.....	95	Kreklingbakken*.....	125
Grandvegen.....	96	Kringsjåvegen.....	126
Granliaområdet.....	97	Kringstadvegen og	
Granlia		Kringstadstien.....	127
Solbakken		Kristianplassen.....	128
Synnøves veg		Krubba.....	129
Torbjørns veg		Kvam terrasse.....	130
Øivinds veg		Kveldrovegen.....	131
Kart over Granliaområdet.....	99	Kvernvegen.....	132
Grasskaret*.....	100	Kviltorpvegen.....	133
Gørvellalléen.....	100	Langmyrvegen.....	135
Gørvellplassen.....	101	Langskarbakken.....	136
Hamnegata.....	102	Lars Dahles veg.....	137
Hans Thiis Møllers gate.....	103	Lars Nøsens veg.....	138
Hansbakken, se Djupdalsområdet		Lergrovikvegen.....	139
Hatlehaugvegen.....	104	Lillevikvegen.....	140
Hauanvegen.....	105	Lingedalsvegen.....	141
Hauglegda, se Elvaskaret		Litlereset*.....	142
Henrik Ibsens veg.....	106	Lundsengvegen.....	142
Heramb-Aamots veg.....	107	Lunheimvegen.....	143
Hjellmyra*,		Lyngvegen*.....	143
Hjellmyrnakken* og		Løkenvegen.....	144
Hjortefaret*.....	107	Løvsangervegen*.....	144
Holbakken og			
Holvegen.....	108		
Hubrosvingen*.....	109		
Idrettsvegen.....	110		
Indre Torg.....	111		
Ingebriktvegen og			
Karenvegen.....	112		
Jensgurilia.....	113		
Jernspurvbakken*.....	113		
Johannes Bjordals veg.....	114		
Julsundvegen.....	115		
Jupitervegen og andre.....	116		
Saturnvegen			
Plutovegen			
Marsvegen			
Tellusvegen			
Neptunvegen			
Venusvegen			
Siriusvegen			
Kometvegen			
Orionvegen			
Meteorvegen			
Merkurvegen			

*Gatenavn med stjerne hører til Nordbyen og blir omtalt i bind 2.

Forord

Denne boka baserer seg på serien «Gata vår» som fra 1996 til 1999 gikk på bysida i Romsdals Budstikke. Det var journalist Einar Halle som tok initiativet til denne serien og som skrev om de 17 første gatenavnene, mens undertegnede skrev de øvrige.

Stor pågang fra publikum om å publisere serien samlet, gjør at vi nå drister oss til å gi den ut i bokform.

Vi takker for all mulig bistand med utgivelsen av boka. Spesielt vil vi takke Romsdal Sogelag ved Bjørn Austigard som forleggere, og Mette Heimdal Eik og andre medarbeidere ved EKH trykk for velvillig og inspirerende samarbeid.

Fotografen Paul Bjarne Nygård fortjener stor takk for sitt store engasjement og sin arbeidsiver med å gjennomtråle byens gater med sitt kamera.

En særlig takk til Ola Gjendem som har vært billedredaktør og konsulent for boka, og som har bidratt mye med sine store kunnskaper om Molde i nær og fjern fortid, og vært en konstant inspirasjonskilde. Vi takker for den hjelpen kommunale etater har gitt oss, det gjelder spesielt reguleringskontoret, oppmålingsetaten og kommunens arkivar.

En hjertelig takk for den bistand vi har fått økonomisk fra Selskabet for Molde Byes Vel, Romsdals Fellesbank og Molde kommune i form av en kjøpsavtale. Sist, men ikke minst, takk til alle interesserte bysbarn, spesielt av den eldre garde, som har bidratt med erfaringer og imponerende kunnskaper fra tidligere tider, noe vi anser som meget viktig å kunne formidle videre til kommende slekter.

Molde i september 2000

Gunnar Talsethagen
Gunnar Talsethagen

Innledning

Denne boka tar for seg alle gate- og vegnavn i byområdet fra Djupdalen i vest til Lergrovik/Fannebostad i øst. Så å si alle artiklene fra serien som gikk i Romsdals Budstikke fra 1996 til 1999, er skrevet om, og gatenavn som da ikke var med, har nå også fått sin omtale.

Noen av gatene/vegene får bare summarisk omtale, andre blir behandlet noe grundigere.

Gate/veg-navn har vi valgt å sette opp i alfabetisk rekkefølge slik de står i Molde kommunes liste over gatenavn. Det er dog foretatt noen få endringer i denne rekkefølgen. Eksempelvis er vegnavnene i Granliaområdet, som har bakgrunn i Bjørnstjerne Bjørnsons bondefortellinger, omtalt under ett, og Statsråds Astrups gate er omtalt sammen med Astrupvegen. De fleste vegnavnene i Nordbyen er samlet i en egen artikkel, likeså vegene i Bergmo/Kviltorpområdet med navn fra himmellegemer.

Underveis i arbeidet har det vist seg at stoffmengden er så stor at vi har valgt å gi ut boka i to bind. I dette første bindet tar vi for oss navnene fra **A** til og med **L**. Resten kommer neste år.

Hvem setter navn på gater, veger og plasser?

Å gi navn til gater og veger er en lang og omstendelig prosess som krever behandling i flere kommunale instanser. Navnebruk og skrivemåter må også være i samsvar med godkjente retningslinjer. Når det gjelder valgfrie former som vei/veg, har kommunen vedtatt at skrivemåten skal være «veg».

Tidligere var det kommunestyret som vedtok navnene etter forslag fra en valgt gatenavnkommité. I dag er det kulturstyret som vedtar navnene etter innstilling fra kultursjefen og etter forutgående behandling i kommunens oppmålingsetat, som har ansvaret for oppretting av såkalte adresseenheter. Privatpersoner, foreninger og institusjoner har anledning til å komme med navneforslag, og er det snakk om en navneforandring, har alle som blir berørt av dette, uttalerett.

Fantasifulle forslag

I eldre årganger av Romsdals Budstikke har vi kommet over mange og til dels fantasifulle navneforslag som komitéer, etater og bystyret har måttet ta stilling til. Hva synes for eksempel leseren om daværende rådmanns navneforslag «Happy Hill»? Gatenavnkommiteen syntes dette var vel drøyt i en norsk småby og foreslo «Eventyrvegen» i stedet, mens kommunestyret nøktern og greit vedtok at navnet skulle være «Lars Nøsens veg».

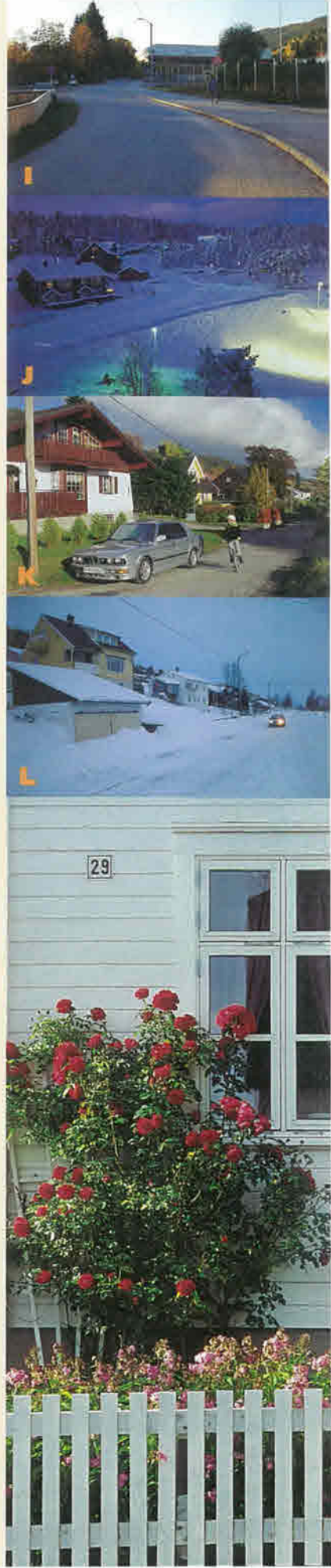
Bilder

Hvis ingen annen fotograf er oppgitt, er alle fargebildene i denne boka tatt av Paul Bjarne Nygård.

Kart

Kart og kartutsnitt er velvilligst stilt til vår disposisjon av kommunens oppmålingsetat og de andre partnerne i Geovekst.

Lykke til med studiet av boka!

Adjunkt Dørum's gate

Det fine vinduet i sandblåst glass ved inngangspartiet til Molde alders- og sjukeheim. Kunstneren er billedhuggeren Ståle Kyllingstad som også har utført betydelige arbeid i glass. Arbeidet er utført ved Christiania Glasmagasin.

Fotografen har stått i Kirkebakken og tatt bildet mot øst. Molde alders- og sjukeheim til høyre.

Adjunkt Dørum's gate starter i krysset Amtmann Leths gate/Idrettsvegen og går østover. Den krysser Kirkebakken og Fridtjof Nansens gate og ender i Fagerlivegen. Den går på nordsida av Molde alders- og sjukeheim og Molde videregående skole, to dominerende bygningskompleks i sentrumsområdet.

Gata er oppkalt etter Palle Godtfred Olaus Dørum, født i Halden i 1818, død i 1886.

Han tok først mineralogisk embetseksamen, senere i naturhistorie med beste karakter. Han ble i 1851 tilsatt som

adjunkt ved Molde Middel- og Realskole, som skolen het den gangen.

Adjunkt Dørum var interessert i sang og musikk, og var fra 1855 også skolens sanglærer.

Ved siden av lærergjerningen skrev han en rekke vitenskapelige avhandlinger og artikler, blant annet en om «Projektion av geografiske karter».

I Molde er han i ettertid best kjent som forfatteren av Moldesangen «Hvor Atlanterhavet slår mot Romsdals kyst –», «Moldes Nationalsang» som den opprinnelig ble kalt.

Alexander Kiellands veg

ALEXANDER KIELLANDS VEG

Alexander Kiellands veg starter i Fridtjof Nansens gate i «Svenskebyen» et par hundre meter nord for Molde alders- og sjukeheim og Molde videregående skole. Vegen går østover, krysser Fagerlivegen og fortsetter øst- og nordøstover i en slak bue og ender i Moldelivegen ved Moldelibrua.

Alexander Kielland ble født i Stavanger i 1849 og tilhørte en av de store handelslektene der. Han drev en tid som forretningsmann, men det er først og fremst som forfatter han er kjent. Han hadde en forholdsvis kort og hektisk skapende periode. Han søkte om diktergasje, mange støttet ham i denne saken, blant andre hans venn Bjørnstjerne Bjørnson, men fikk avslag.

Han var så en tid redaktør av Stavanger Avis og borgermester i Stavanger.

Han greide seg imidlertid dårlig økonomisk, og Bjørnstjerne Bjørnson og andre venner hjalp ham i 1902 til stillingen som amtmann i Romsdal amt (tilsvarende i dag fylkesmann i Møre og Romsdal fylke). Han mestret denne stillingen godt og var meget godt likt både av amtsbestyrelsen og

av folk flest. Da Ålesund brant i 1904, opprettet han kontor i ruinbyen og administrerte hjelpearbeidet på en fremragende måte.

Under amtmannstiden skrev han sin siste bok: «Omkring Napoleon».

Det sies at Kielland likte å kle seg fint, han var midtpunktet i selskapslivet, og på sine turer i byen stakk han gjerne innom byens butikker for å hilse på og spre glede og humør.

Kielland bodde i «Amtmannsgården» i Strandgata der Regimentsboligen er nå.

Kielland var mye sjuk og han døde i 1906, bare 57 år gammel.

Ved siden av å ha fått en gate oppkalt etter seg, har han også fått en byste i Reknesparken, laget av den danske maler og billedhugger P. S. Krøyer. Den ble avduket av Bjørnstjerne Bjørnson 16. juni 1907. Det var mye folk i Reknesparken denne dagen, da Bjørnson holdt en praktfull tale over sin venn, både som foregangsmann i mange samfunnsaker og som den store dikter han var.

Alexander L. Kielland.
Amtmann i Romsdal amt
1902–1906.

Oljemaleri av R. Strømme,
malt etter fotografi.
Henger i fylkeshuset.

Under: Alexander Kiellands veg 3,
Jan Andreas Heggem
plukker plommer.

Alexander Kiellands veg
sett sørvestover fra krysset
ved Moldelivegen.

Amtmann Hammers veg

AMTMANN HAMMERS VEG

Amtmann Hammers veg begynner i Kirkebakken og går østover parallelt med Adjunkt Dørum's gate, nord for denne. Den ender i Fagerlivegen, men er ikke kjørbart et stykke forbi Heim (Rønnings tidligere eiendom).

Vegen har navn etter amtmann Even Hammer, 1732–1800.

Han var først lærer ved Kristiania Katedralskole fra 1752, og tok så magistergraden i 1756. Senere gjennomførte han omfattende studier i Oxford, Cambridge, Leiden, Göttingen og Paris.

Etter å ha hatt stillinger i stats-administrasjonen, ble han utnevnt til amtmann i Romsdal amt, en stilling han overtok i 1775.

Hammer var en meget lærd mann, og

lidenskapelig interessert i landbruk. Han kjøpte Årønes gård som han drev opp til et mønsterbruk.

En av de store sakene Hammer fikk gjort noe med, var å få opphevet forbudet mot å tilvirke rundfisk i Romsdal og på Sunnmøre.

Kanskje den viktigste saken som er knyttet til Hammers navn, er opprettelsen av «Romsdals Practiske Landhusholdnings-selskab» i 1776, med Hammer som formann. Formålet var å stimulere jordbruket på forskjellig vis, blant annet ved premiering av gode resultater i åkerbruk, skogsdrift, forbedringer i fisket og annet arbeid forbundet med jordbruk og fiske.

Han fikk også opprettet en pensjonskasse for etterlatte etter forulykkede fiskere i Romsdal fogderi.

Bildet er tatt fra
Fridtjof Nansens gate
østover mot Heim.

Amtmann Krohgs gate

AMTMANN KROHGS GATE

Amtmann Krohgs gate starter på Storkaia, krysser Storgata og fortsetter bakken oppover mellom Alexandra hotell og Folkets hus og ender i Sandvegen. Bakken gikk tidligere også under navnet Kinobakken, etter kinolokalet som lå i losje «Uredd»s hus på vestsida av bakken.

Navnet har gata fra amtmann Hilmar Meincke Krohg, født 1776 i Strinda. Han var jurist og arbeidet en tid i statsadministrasjonen i København. I 1802 drev han gården Munkevold i Strinda og giftet seg i 1803 med Cecilia Edel Sophie Stub.

Fra 1807 til 1811 var han amtmann i Finnmark, og kom så til Molde som amtmann for Romsdal amt (Møre og Romsdal fylke), en stilling han hadde fra 1811 til 1840.

Han kjøpte gården Nøisomhed og bodde der til sin død i 1851. Se nærmere om Krohg

under omtalen av Amtmannvegen og Nøisomhedvegen.

Han var en meget dyktig og høyt ansett amtmann og satte varige spor etter seg på flere felt.

Han var sterkt jordbruksinteressert og fikk opprettet kornmagasin på bygdene, og var den som først tok opp arbeidet med å få startet en landbruksskole i amtet. På vegsektoren gjorde han også en betydelig innsats. Han var ofte uenig med bøndene om trasévalg for veganleggene, men var likevel ualminnelig vel avholdt.

Krohg var med i Riksforsamlingen på Eidsvoll i 1814 og var på Stortinget 1815-1824 og i 1830.

En minnestein over amtmann Krohg er reist på Nøisomhed. Gravstøtten som sto på Krohgs gravsted ved den gamle kirka i Molde, er nå flyttet og står ved kapellet på Nedre kirkegård.

Hilmar Meincke Krohg, Amtmann i Romsdal amt 1811-1840. Oljemaleri, laget som kopi etter fotografi. Kunstner R. Strømme. Henger i Fylkeshuset.

Gata sett sørover mot Storkaia og fjorden.

Amtmann Leths gate

Klatreroser i nr. 29.

Forfatteren foran nr. 27 «Budstikkegården», der han ble født. Her i midten sammen med to gode klassekamerater, Kåre Elvsaa (t.h.) og Magnar Vestad.

Amtmann Leths gate sett østover fra krysset ved Kirkebakken.

Amtmann Leths gate starter i Parkvegen ved Nedre kirkegård og går i en meget bratt bakke opp mot Sions lokaler, den tidligere såkalte Kurbadbakken.

Vegen går videre nordøstover over krysset Idrettsvegen/Adjunkt Dørum's gate og krysser Kirkebakken før den ender i det store vegkrysset med Moldelivegen, Langmyrvegen og Fridtjof Nansens gate. Denne boligkata med til dels eldre hus, mange bygget etter bybrannen i 1916, ble etterhvert en sterkt trafikkert veg, der nå fartsdempere nok har redusert noe av ulempene med gjennomgangstrafikken.

Gata har navn etter Ludvig Arnöldus Leth, født i Molde 1836, sønn av overtollbetjent Nicolai Leth og hustru Valborg, født Gørvell.

Han ble jurist og praktiserte noen år som sakfører fram til 1875. Da ble han utnevnt til fogd i Romsdal, en stilling han hadde til 1892 da han ble amtmann i Romsdal amt (fylke).

Han var en dyktig amtmann, nøktern og forsiktig i økonomiske saker.

Han fikk mye å gjøre med skolereformen fra 1889, og han engasjerte seg i vegsaker, blant annet i de første utredningene om Trollstigvegen.

I 1861 var Leth med og stiftet Molde arbeiderforening. Samme året var han en av stifterne til Molde skytterforening.

Han var også aktiv politiker og var på Stortinget i perioden 1874–78.

Leth var en rik mann og en stor jordeier. Han arvet to tredeler av Reknes gård og halvparten av slektsgodset på Smøla, og han var i sin tid byens største skatteyder.

Da Molde skulle bygge nytt gamlehjem, forærte Leth tomt til huset, vest for kirka. Det var ferdig i 1881 og var i bruk til det brant ned under krigshandlingene i 1940.

Leth bodde i sitt hus i Storgata, den tidligere latinskole-gården. Huset lå på nordsida av Storgata, omtrent ved Røsoks forretningsbygg i dag, like opp for Fjordgata – eller «Lethplana» som den ble kalt tidligere.

Amtmann Leth døde i 1902, 66 år gammel.

Amtmannvegen

Amtmannvegen begynner i krysset like nord for Kviltorp skole, der Kviltorpvegen bøyer av østover, og går vestover til Bergmo Ungdomsskole. Her går en grein nordover opp til Bergmosentret, men også husene i Nøisomhed Boligsameie ned mot Nøisomhed gård og Kunstgrasbanen har adresse til Amtmannvegen.

Vegen har fått navnet som et minne om de to amtmennene som bodde på Nøisomhed.

Den første av dem var Ole Hannibal Sommerfeldt, som kjøpte Nøisomhed i 1804. Han kjøpte også Søndre Berg og eide da halvparten av hele gården Berg. Det ble bygd nye og større driftsbygninger, og gårdsdriften ble betydelig.

Han var en tid formann i «Romsdals Practiske Landhusholdningsselskab» og

fortsatte dermed det arbeidet som amtmann Hammer startet i 1775 med utviklingen av jordbruket i amtet.

Han var amtmann (fylkesmann) i Romsdal amt fra 1800 til 1811. Han ble da amtmann i Christians amt.

Den neste amtmannen på Nøisomhed var Hilmar Meincke Krohg. Han var amtmann fra 1811 til 1840, og eide Nøisomhed fra 1812 til han døde i 1851. Krohg var også Eidsvollsmann og stortingsmann, og var regnet som en meget dyktig embetsmann. Han var spesielt opptatt av å forbedre vegene i amtet, og i to perioder var han formann i «Romsdal amts Landhusholdningsselskab».

Ei gate i byen er oppkalt etter ham, og nærmere omtale av ham finnes i artikkelen om Amtmann Krohgs gate.

AMTMANNVEGEN

Elfrid Holen i hagen på «Berg Nedre», Amtmannvegen 13.

Det er ikke alltid like lett å følge egne regler for navnsetting! Her er tre eksempler.

Bildet er tatt østover ved «Berg Nedre».

Anders Sandvigs veg

Anders Sandvigs veg tar av fra Peter Solemdals veg like nord for Reinhold Zieglers veg, og går parallelt med denne vest/sørvestover mot Brattlihaugen.

Dette er den første vegen som vi omtaler som har fått navn etter personer som har tilknytning til Romsdalsmuséet, eller til annen muséumsvirksomhet. Disse vegene ligger i nær tilknytning til muséet eller nord for dette, i det såkalte Kringsjøfeltet.

Anders Sandvig har ingen direkte tilknytning til Romsdalsmuséet, men har så absolutt skrevet sitt navn inn i norsk museumshistorie.

Han ble født på Hustad i 1862. Sandvik slo seg ned på Lillehammer som tannlege i 1885. Fra 1887 begynte han å samle gjenstander fra Gudbrandsdalen, senere

også hus som han satte opp i sin egen hage. Det var starten på De Sandvigske Samlinger. Samlingene som han i 1902 overdro til Lillehammer Bys Vel, ble flyttet til Maihaugen som ble åpnet i 1904.

Sandvig ledet utbyggingen av muséet, og fra 1928, da han sluttet som tannlege, arbeidet han bare for muséet. Han fratrådte som direktør i 1946, og døde i 1950.

Han ble en av de store museumsgrunnleggerne i Norden. Han ble berømt for sin kunstneriske utforming av muséumsanlegget, med innsiktsfull utnyttning av terrenget ved plassering av hus, tun, gårdsanlegg og setergreider.

Sandvig var en personlig venn av Peter Solemdal, og ble som ham tildelt Borgerdådsmedaljen.

Vinterstemning vestover
Anders Sandvigs veg.

Anevegen

Anevegen starter ved enden av Glomstuvegen, der denne skal gå sørover over Rotvoll og ned til Julsundvegen. Veggen går sørvestover og ender ved parkeringsplassen nord for Høgskolen i Molde.

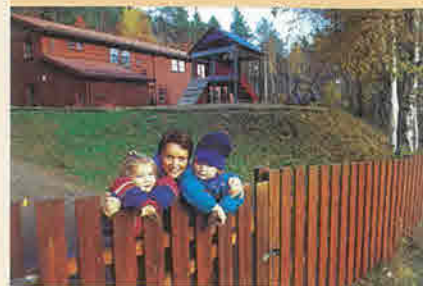
Like øst for parkeringsplassen lå den tidligere Pederplassen, som hadde navn etter Peder Kvam. Veggen kunne da ha vært kalt Pedervegen, men dette navnet er brukt på en veg lenger øst og noe høyere opp i lia, som en honnør til det arbeidet som faren, Hans Kvam, og senere Peder selv, utførte ved å bygge veg fra Kristianplassen over Eliasplassen utover Meklia til Mekvatnet.

Veggen har så fått navn etter Peders mor. Hun het Ane, født Grudt, og var fra Øverland. Ane døde i 1939, over 90 år gammel, bare et halvt år før sønnen Peder.

Peders søster, Hanna, overtok så plassen. Hun giftet seg med baker Sølvik fra Aukra, og en slektning av Sølvik, Karl Stavik, og hans kone Berit Sofie Folkenborg, overtok så eiendommen.

Det er nok mange som vil huske den velstelte røde stua på Pederplassen, med alle de figurene av røtter og greiner som Peder samlet. Det over 200 år gamle huset ble av mange kalt «Eventyrstua» eller «Blomsterhuset». Det var i fotograf Birkelands samling av Molde- og Romsdalsbilder, og var en gang med i den kjente billedhefteserien «Gløtt av Norge».

Omgitt av den gamle steingarden ligger huset der ennå, som en del av det huset som i dag har adresse Anevegen 10 og eies av Berit Sofie Folkenborg.

Anestua studentbarnehage ligger ikke i Anevegen, men har adresse Britvegen 6. Et godt og morsomt navn er det uansett.

Anevegen sett sørvestover mot høgskolebygget.

Anthon Bangs veg

Anthon Bangs veg ligger på Tøndergård og går parallelt med Tøndervegen fra Naustvegen østover til Tøndergård gravlund.

Anthon Bang ble født i København i 1809, der faren studerte jus. I 1810 flyttet familien til Trondheim, der Anthon fikk sin skolegang og ble kadett i 1820. I 1831 ble han sekondløytnant og i 1835 premierløytnant i Trondhjemske brigade. Hans militære løpebane ble imidlertid ikke langvarig. Etter ni år ble han rammet av en sykdom som lammet føttene.

Han arbeidet nå som journalist i Trondheim til han flyttet til Molde i 1852 og bosatte seg på Tøndergård, i en av Moldes få fredede bygninger. Dette er da bakgrunnen til at vegen nord for våningshuset på Tøndergård har fått navn etter ham.

Han bodde i Molde til 1860 da han flyttet til Kristiania (Oslo). I perioden fra 1860 til 1870 skrev han mye, og han var med på å grunnlegge den liberale avisen «Dagbladet» i 1869.

Historien om Anthon Bang er fortellingen om offiseren som på grunn av sykdom måtte oppgi sin militære løpebane, og ble en meget produktiv journalist og forfatter. I Norsk forfatter-leksikon for 1814–1880 finnes nesten to fulle sider med fortegnelse over hans meget vidtfavnende forfatterskap.

Bang var en meget god venn av Henrik Wergeland, og fra 1840 finnes et gripende brev fra Bang til Wergeland der han forteller om sykdommen, og at han er nesten lam både i armer og bein.

Anthon Bang døde i 1870, bare 61 år gammel.

Klokketårnet på Tøndergård gravlund som ble tatt i bruk i august 1949.

Bildet er tatt mot vest. Vi ser muren mot Tøndergård gravlund til høyre.

Apoteker Aas gate

APOTEKER AAS GATE

Apoteker Aas gate går fra Rutebilholdeplassen østover til Moldeelva mellom Hustadbygget og tidligere Bolsøy meieris gård, der Postbanken er idag. Det er gjennom denne gata den betydelige trafikken ut fra Rutebilholdeplassen går.

Gata har navn etter Jens Olsen Aas, født på Røros i 1786.

Han gikk i apotekerlære i Trondheim og tok farmasøytisk eksamen i København i 1811. Det var antakelig vanskelig med stillinger for farmasøyter på den tiden, for han begynte i snekkerlære, tok svennebrev og arbeidet en tid som møbelsnekker.

Hvor lenge han levde av snekkeryrket vet vi ikke.

Han kjøpte imidlertid Molde apotek i 1823 og drev dette til 1845.

Om hans virke i Molde er det lite å finne i kildene. Ved valget til det første kommunestyre etter formannskapslovene av 1837, er han nevnt. Ut fra stemmetallet å dømme, må han ha vært en populær mann. Bare to representanter fikk flere stemmer enn Aas, det var farger Tokle og kjøpmann Bastian Width.

Apoteket må ha gitt store inntekter om vi skal vi dømme etter de store gaver og legater som ekteparet Aas ga til byen. Det er nok denne gavmildheten som er blitt belønnet med å få en gate oppkalt etter seg.

På Nedre kirkegård står et gravmæle over apoteker Aas og hans hustru Marit.

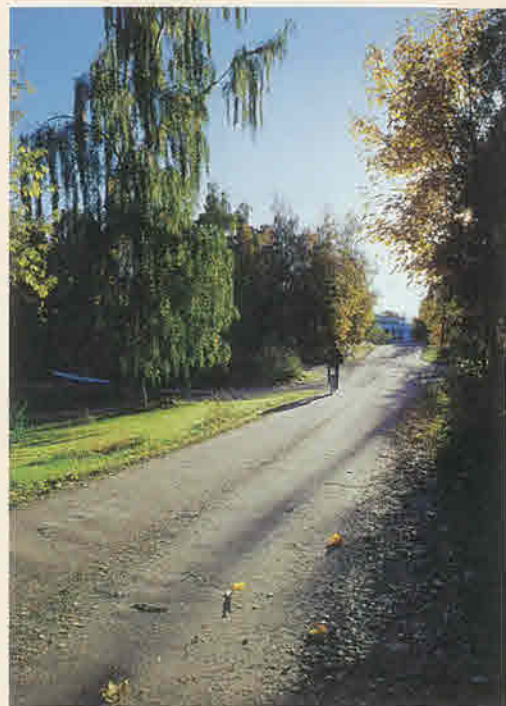
Apoteker Aas gate sett vestover mot Rutebilholdeplassen. Postbanken, tidligere en del av Bolsøy Meieri, til høyre.

ASTRUPVEGEN

Bildet er tatt sørvestover.
Vi ser Kviltorp videregående
skole i bakgrunnen.

Astrupvegen

Astrupvegen går nordover fra Fannestrandvegen på østsida av skoleområdet på Kviltorp. Ved møtet med Venusvegen bøyer den av nordøstover og ender i utmarksområdet vest for Lergrovik gård.

Statsråd Astrups gate

Statsråd Astrups gate starter nederst i Gørvellalléen, går vestover og ender sør for St. Carolus i Bjørnstjerne Bjørnsons veg.

Disse to vegene har fått navn etter Hans Rasmus Astrup, født på Eikrem gård i 1831. Foreldrene var løytnant, senere kaptein, Ebbe Carsten Tønder Astrup og Martine, født Helsing. Familien bodde på Eikrem fra 1830 til 1862.

Hans Rasmus ble sendt til Kristiansund, der mora kom fra, for å gå på skole. 16 år gammel begynte han på kontoret til kjøpmann Hans Clausen, som handlet med fisk, og slik kom han til middelhavslandene.

24 år gammel etablerte han egen forretning i Barcelona. Det var klippfisk han handlet med, men etter en tid begynte han med trelast. Firmaet hadde store skogeierdommer i Sverige, og i 1864 flyttet han forretningen til Sverige og bosatte seg i Stockholm. Foredlingsanlegget lå i Skutskär ved Gävle.

Han giftet seg med Augusta Elisabeth Lindqvist i 1862. Forretningen gikk godt og da han solgte forretningen i 1885, var han mangemillionær.

Da han kom tilbake til Norge, kjøpte han Kviltorp i 1882, huset sto ferdig i 1885 (se under omtalen av Kviltorpvegen).

Dessuten kjøpte han Meråkergodset og Svanviken gård i Eide. Astrup ga senere Svanviken til Landsforeningen til motarbeidelse av omstreifervesenet.

I 1885 ble han utnevnt til statsråd for det nyopprettede arbeidsdepartementet, ble sterkt engasjert i politikk og bosatte seg i Oslo. Senere ble han stortingsmann for Kristiansund 1889-1891 og 1895-1897. Han bygde en praktfull villa ved Drammensveien i Oslo. Det er denne villaen som senere ble overdratt til Det norske vitenskapsakademi. Han bodde imidlertid på Kviltorp om somrene.

Han hadde også interesser utenom politikken. Vi kan nevne at han var med i direksjonen for Selskapet for Norges vel, og var blant de ivrigste som arbeidet for opprettelsen av Nationaltheatret. På lokalplanet engasjerte Astrup seg i hotellutbyggingen i Molde. Sammen med Claus og Ulrich Møller ble han en av hovedaksjonærene i det nye Grand Hotel som åpnet i 1885.

Hans Rasmus Astrup døde i 1898. Hans urne ble i 1899 innsatt i gravkammeret som lå på området til nåværende Kviltorp Camping. Gravkammeret er senere flyttet til Røbekk kirkegård.

Statsråd Astrups gate

Glade barn i Statsråd Astrups gate.
Forfra: Caroline Hammerø,
Elisabeth Veseth Kristoffersen,
Iris Simone Leine Knutsen og
Gunhild Solemdal.

*Lav sol fra vest i
Statsråd Astrups gate.*

Aukravegen

Aukravegen går nordvestover fra Moldelivegen ca. 50 meter vest for krysset med Kirkebakken og Hauanvegen, stiger forholdsvis bratt oppover til møtet med Snarvegen ved Nerbøs «Fars Minde», dreier så vestover og sørvestover og går ned igjen til Moldelivegen like øst for Reknesbanen.

Den første delen av vegen opp fra Moldelivegen har en litt eldre bebyggelse, vesentlig fra tida etter Moldebrannen i 1916. Mange av de som ble husløse etter brannen, bosatte seg her «oppi Lia». I de nedbrente sentrale byområdene ble det murtvang, og reguleringsplanene forutsatte

også mere handels- og industrivirksomhet her. «Lia» lå i den tidligere Bolsøy kommune, der tomtene vel også var noe rimeligere enn i sentrum av byen. I områdene fra toppen av Aukravegen og vestover er det vesentlig nyere eneboliger. Her var det tidligere noe dyrket mark og noe utmarksområde.

En del av vegene i byen har navn etter kommuner eller steder i nærheten av Molde, og det er byens vestlige nabokommune som har gitt navn til denne vegen.

Aukravegen der den går sørvestover ned mot Moldelivegen øst for Reknesbanen.

Banehaugskogen

BANEHAUGSKOGEN

Banehaugskogen starter mellom Fannestrandvegen 41 og 43, går nordøstover og så østover mellom blokkene i Fannebo borettslag og ender i Fannestrandvegen ved Moldegård. Veggen har også en grein opp til husene i Banehaugen borettslag. Derfra går det en gangveg vestover haugen til Banehaugvegen.

Vegen har fått et godt og velegnet navn med lokal tilknytning ettersom husene i Banehaugen borettslag ligger i østenden av selve Banehaugskogen.

Om opphavet til navnet, se nærmere under omtalen av Banehaugvegen.

Fotografen har stått med ryggen mot blokkene i Banehaugen borettslag og ser østover mot «MOBO» som området her har vært kalt i alle år.

Banehaugvegen

Familien Arne Nøst og Jenny Mordal med barna (fra venstre) Arin, Lage og Ingvill foran huset sitt i Hans Thiis Møllers gate 20, «Berghuset» øverst i «Ishusbakken».

Banehaugvegen går fra Fannestrandvegen nordøstover opp til det flate partiet i avslutningen av Hans Thiis Møllers gate og Bastian Widths gate og ender i Moldegårdsvegen.

Den nederste delen av vegen har også vært kalt «Ishusbakken» etter et stort ishus som lå et stykke oppe i bakken på østsida.

Vegen har fått navn etter Banehaugen, og Banehaugen igjen har navn etter reperbanen som ble anlagt i 1867 på sørsida av haugen langs den nåværende Fannestrandvegen.

Grand Hotell, bygget i 1885 og som brant ned i 1919, lå like sør for reperbanen. Oppe på det flate partiet vest for

Banehaugvegen hadde hotellet en kjeglebane.

Områdene rundt Banehaugen er nå bebyggt. Den delen som er igjen mellom Banehaugvegen i vest og Banehaugen borettslag og Fannebobløkkene i øst, og mellom Moldegårdsvegen og bebyggelsen i Fannestrandvegen, er lagt ut til friområde. Det går en gangveg over haugen, og ellers har bygartneren ryddet området og foretatt en del beplantninger, blant annet er det kommet opp en trerekke mot Moldegårdsvegen.

Dette er gjort i samarbeid med «Selskabet for Molde Byes Vel» som eier området.

Banehaugvegen sett sørover mot Fannestrandvegen.

Bastian Dahls veg

BASTIAN DAHLS VEG

Bastian Dahls veg starter i Lars Dahles veg like øst for Langmyra skole, går først østover til Mauseths eiendom Bergheim, bøyer så av nordover og ender blindt som kjøreveg, men fortsetter som gangveg til Langmyrvegen.

Vegen har fått navn etter Bastian Anastasius Dahl, født i Molde i 1851, som den eldste av tre barn av handelsmann og skipsreder N. P. Dahl og Louise Johanne, født Gørvell. Broren Peter Fredrik Dahl ble britisk og dansk konsul og pavelig kammerherre. Søsteren Anna Margrethe har også fått en gate i byen oppkalt etter seg.

Bastian Dahl var en meget velskolert og lærd mann innen flere greiner av filologien, men spesielt i historie. Ved siden av arbeidet som lærer ved Aars og Voss' skole i Oslo, fortsatte han sine vitenskapelige studier, og fikk offentliggjort sin første avhandling i 1879. I 1880 fikk han kronprinsens gullmedalje for sin besvarelse av Universitetets prisoppgave.

Hans vitenskapelige arbeider vakte oppsikt også utenfor landets grenser.

Av spesiell lokal interesse er hans store verk «Molde og Romsdalen». Da Molde og Romsdals Turistforening ble stiftet i 1889, med broren Peter Fredrik Dahl som formann, skrev han denne reisehåndboka for Molde og Romsdal. Han må tilskrives en stor del av æren for at en stadig større del av turisttrafikken i Norge gikk til Molde og Romsdal.

Han var også en av initiativtakerne til reisingen av Grand Hotel i 1885 (nedbrent i 1919).

Et annet storverk fra ham er den store Romsdalsbibliografien «Fortegnelse over litteraturen vedkommende Molde og Romsdal». Han skrev også en fortegnelse over maleri og kunstmalere som har brukt motiv fra Romsdal.

Han døde i 1895, bare vel 43 år gammel.

Bildet er tatt mot øst noen meter øst for krysset ved Lars Dahles veg.

Bastian Widths gate

Bastian Widths gate går fra Frænavegen østover til Banehaugvegen, nord for og parallelt med Hans Thiis Møllers gate.

Bastian Width ble født i Molde i 1810. Han var to år eldre enn Hans Thiis Møller (II), begge to var store forretningsmenn i Molde, og har altså fått to parallelle gater i Banehaugområdet oppkalt etter seg.

Han ble valgt inn i bystyret i 1837, 27 år gammel, og må ha gjort et solid inntrykk der, for han ble valgt til ordfører allerede i 1841.

Han fikk imidlertid ingen lang og lysende karriere som politiker, men ble derimot en forretningsmann av betydelig format, klok og forutseende. Han engasjerte seg i fiskeforretninger, forpaktet Nordre Bjørnsund og drev storstilt fiskehandel sammen med broren Michael som var handelsmann i Bud.

Han var med på å starte et skipsbyggeri på Moldegård, og tok initiativ til å danne et dampplasteskipsselskap i Molde. Ved siden av fiskeeksport var han en betydelig eksportør av trelast, spesielt til Spania.

I 1874 avviklet Width forretningene og slo seg ned på eiendommen sin, gården Nøisomhed, som han drev på en mønstergyldig måte. Han hadde en del erfaring fra jordbruk fra før, og hadde ved siden av forretningene bygslet et jordstykke under Kvam (Mek), det nåværende Stenrud. Nøisomhed ble restaurert og pusset opp for store beløp til den standarden vi kjenner i dag.

Han bodde på Nøisomhed i 30 år, og døde i 1897, høyt respektert og avholdt av alle lag i befolkningen.

Vi ser østover den rolige og fine boligata Bastian Widths gate.

Bekkevollvegen

Bekkevollvegen tar av fra Glomstuvegen like ovenfor bruket Finnmyra, går nordover vest for Sellanrå skole og krysser Moldelivegen. Like ovenfor Moldelivegen bøyer vegen av nordøstover og ender via Hatlelitunnelen i Sollivegen.

Vegen har navn etter gårdsbruket Bekkevoll. Det var en av mange plasser, eller «støkker», under Reknes gård. Det ble kjøpt ut fra Reknes av Andreas Kringstad i 1910. Huset på gården, som i dag står som Bekkevollvegen 7, er sannsynligvis bygd av Peder Vikene i 1913. Gården har senere hatt flere eiere. Siste bruker var Jørgen Dahle som kjøpte gården i 1926, eller rettere sagt: hans kone Margrethe Dahle slo til og kjøpte

den da den ble til salg, mens mannen var i Amerika.

Uthuset er revet, det sto litt opp og øst for våningshuset inntil en bekk som gikk omtrent der Bekkevollvegen går nå. Bekkevoll ble da et naturlig og godt navn på gårdsbruket. Bekkevoll hadde stor bærhage ned mot Høstmarks hus ved Glomstuvegen, og jordene strakte seg nordover til det området der Bekkevoll Ungdomsskole ligger i dag.

På skoleområdet var det tidligere en utstillingsplass for husdyr. Under siste krig hadde tyskerne en brakkeleir på denne plassen.

BEKKEVOLLVEGEN

Blide lærere ved Bekkevoll ungdomsskole. Foran: rektor Gunhild Gussiås. Bak fra venstre: Ketil Venås, Asbjørn Ørjavik, Ivar Lund, Martin Vestre og Konrad Moe.

Bildet er tatt mot nordøst. Frank Aarø med «Hero» kommer fra Holvegen og krysser gangfeltet inn til østre inngang til Bekkevoll ungdomsskole.

Bergmovegen

Bergmovegen starter øst for Tøndergårdsbekken ved Knausen Hotell like sør for krysset Nøisomhedvegen/Jupitervegen.

Den går østover til Bergmo Ungdomsskole, og fortsetter sør for skolen som gangveg til møtet med Amtmannvegen like nord for Kunstgrasbanen.

Bergmovegen sett vestover. Merkurvegen tar av til høyre bak de hvitstammede bjerketrærne.

Bergtunvegen

Bergtunvegen

Bergtunvegen starter i Kviltorpvegen nord for Kviltorp skole i krysset med Amtmannvegen og går vestover noenlunde parallelt med Amtmannvegen, og ender i Orionvegen.

Betegnelsene «Bergmo» og «Bergtun» er navnekonstruksjoner, men skriver seg fra den gamle storgården Berg, som lå mellom Tøndergård og Øverland i vest og Lergrovik i øst.

Gården Berg ble etterhvert delt opp i flere bruk. En stor del kom inn under Nøisomhed, som kjøpte til deler av Søndre Berg og hele Bergsbakken.

Navnet Berg og Bergmo knyttes også til Bergmo Ungdomsskole, Bergmo Barnehage, Bergmo Eldresenter og Bergmo Småkirke. Alle disse institusjonene lå på Nøisomheds grunn, men det er navnet Bergmo som nå blir brukt om nesten hele området mellom Nøisomhed og Øvre Berg ved Frænavegen og mellom Jupitervegen og Kviltorpområdet.

Bildet er tatt fra Orionvegen. Vi ser østover Bergtunvegen som svinger ned til Kviltorpvegen ved det hvite gjerdet i bakgrunnen.

Bergsbakken

Bergsbakken starter i indre del av Birkelandsvegen, der den stiger nordøstover mot Slipsteinsletta. Bergsbakken går så temmelig rett vestover og er noe bratt i den vestligste delen. Den ender som blindveg (for biltrafikk) ved Tøndergårdsbekken, men fortsetter som gangveg over bekken til Steinskaret.

*Bergsbakken sett vestover.
Det gamle huset i nr. 1B
ses mellom trærne til venstre.*

BERGSBAKKEN

Bergsvingen

Bergsvingen tar av fra Bergsbakken like før den bratteste delen, går nedover i sørvestlig retning og ender blindt mot friområdet ved Tøndergårdsbekken.

Navnene skriver seg fra den gamle storgården Berg som lå mellom Øverland/Tøndergård og Lergrovik. Gården begynte tidlig å bli delt opp. Nøisomhed er opprinnelig utskilt fra Berg som en eiendom på ca. 40 mål, men har vokst ved at Nøisomheds eiere kjøpte opp Søndre Berg og senere hele Bergsbakken.

Bergsbakken var nok et fellesnavn for flere plasser eller bruk som lå høyest oppe i området. Noen av de gamle husene ligger her fortsatt.

Det fint restaurerte huset i Bergsbakken 1 B var våningshuset på ett av disse brukene. Ombyggingen og restaureringen er gjort av Inger Brit og Helge Mowinckel,

som jo har direkte tilknytning til Nøisomhed. Vi kan nevne at uthuset på plassen en tid var brukt som sommerfjøs for Nøisomhed (se nærmere under omtalen av Nøisomhedvegen).

Uthuset, som nå er revet, lå noe sørøst for våningshuset ned mot Birkelandsvegen.

På den ca. 5 mål store tomten sør for huset har Planor satt opp en småhusbebyggelse, fint tilpasset det gamle huset i Bergsbakken.

BERGSSVINGEN

*Bildet er tatt vestover fra svingen
ned fra Bergsbakken.*

*I Bergsvingen treffer vi Helge Vike
og Mathias Bergseth.*

Bergtunvegen

SE BERGMOVEGEN

BERGTUNVEGEN

Bergvegen

Bergvegen starter i Julsundvegen nord for Christie & Opsahls kontor og lager på «Oljebjerget» og går rett nordover i en meget bratt bakke. Midt oppe i bakken bøyer den av vestover og ender i Lillevikvegen der Solheimvegen starter.

Bergvegen gikk tidligere opp hele bakken til Lillevikvegen, der det vest for bakken lå et stort tre-etasjes hus, «Tusen hjemmet», som huset Molde Aldershjem fra 1940, da det gamle brant, og til det ble bygd nytt i Adjunkt Dørumsgate først på 1950-tallet.

Nord for Lillevikvegen fortsatte Bergvegen nordover mellom husene Lillevikvegen 9 og 11. Etter en bøy vestover fortsatte den så nordover til Småsunds småbruk, Ludvig Bergs Minde, tidligere kalt Nedre Bergstykket.

Bergvegen har nok fått navn etter

denne eiendommen som familien Berg fra byen bygslet fra Bjørset gård. Ludvig Berg var den siste bygsleren før Iver A. Småsund kjøpte bruket i 1895.

Den siste brukeren var Hjalmar Småsund (f. 1895) som eldre moldensere vil huske som vognmann i Molde, der han satte sitt preg på bybildet med sin hest og vogn. Eiendommen ble ekspropriet i 1953 og sammen med øvre delen av Bergvegen innlemmet i sjukehusområdet.

Ingebord Dahl Bækkelund forteller i sine «Erindringer fra Molde omkring århundreskiftet» at «Bergveien var en yndet spaservei». De gamle moldensere likte å gå «spaserturer». «Storrundt» var turen utover Julsundvegen, opp Bjørsetalléen og tilbake igjen i de øvre bydeler – eller omvendt – mens «Lillerunden» var den noe kortere turen om Bergvegen.

Bergvegen der den går vestover oppe i bakken.

Bevermyra

SE NORDBYEN (bind 2)

Birger Hatlebakks veg

BIRGER HATLEBAKKS VEG

Birger Hatlebakks veg starter ved Grandgården (Domusbygget) og går østover nord for Lønseths byggvareforretning og havneterminalen, sør for Glamoxfabrikken og svinger så nordover på østsida av Glamox og ender i lyskrysset ved Fannestrandvegen.

Vegen var tidligere en del av Grandvegen, men ble i 1998 omdøpt til Birger Hatlebakks veg for å hedre en av vår tids store industrigründere.

Birger Hatlebakk ble født på gården Selsbakk i Fræna i 1912. Etter at han hadde arbeidet en tid hos broren Ivar, som hadde et mekanisk verksted ved Bud, begynte han på realskolen, senere gymnaset, i Molde. Deretter studerte han ved Norges Tekniske Høgskole i Trondheim og ble sivilingeniør i 1940.

Fra januar 1941 ble han ansatt som lærer i maskinfag ved elektrolinjen på Trondheim Tekniske Skole. I 1942 ble han gift med Aasta Eidem, og sønnene Torkell, Inge og Einar ble født mens familien bodde i Trondheim.

Ved siden av lærergrjeningen eksperimenterte Hatlebakk med utvikling av vindmøller, og etter krigen gikk han i gang med støping av bokser for skjulte elektriske anlegg, senere også dørvriere, i en aluminiumslegering kalt silium. Det første produksjonsanlegget var i et nedlagt grisehus, senere kjøpte han to tyskerbrakker til formålet.

Senere begynte også produksjonen av lysarmaturer, lysstoffrørene var på full fart inn på markedet, og Hatlebakk fant fram til en spesiell prosess for overflatebehandling av aluminium som ga en særdeles god refleksjonsevne. «Glamox» er et kortfattet ord for GLA(tt)M(att)OX(idering). I 1955 begynte overflyttingen til Molde, først i en brakke på Utstillingsplassen, og fra 1957 kom den store industriutbyggingen på Moldegårdsleira i gang.

På 1970-tallet ble det ved fabrikken også utviklet de første elektriske varmeovnene i verden med elektronisk reguleringsystem. I denne perioden kom også produksjonen av MOXY-dumperne i gang ved fabrikken på Varhol i Fræna.

Det går for langt her å komme inn på hele Glamox's historie. Vanskelige tider har vekslet med gode, og Hatlebakk trakk seg etterhvert ut av bedriften. Det som står igjen etter ham er en storbedrift innen lysarmatur og varmeovnsproduksjon, ikke bare i norsk målestokk, men også internasjonalt, og er verdens største innen skipsbelysning.

Da Birger Hatlebakk døde i 1997, 40 år etter etableringen i Molde, var Glamox blitt et konsern med konsernledelsen i Oslo, produksjonsbedrifter i Molde, Vågstranda og Svelvik i Norge, i Finland, Estland, Latvia, Tyskland og Canada, og med salgsbedrifter i Norge, Sverige, Finland, Danmark, Storbritannia, Østerrike, Estland, Latvia, Tyskland, Canada og Singapore.

Og salget av Moxy-dumperne fortsetter. Hatlebakk var også aktiv i Moldepolitikken i et par perioder, som

markant talsmann for Venstre. Men det er som industrimann vi vil huske ham, og vi må vel ha lov til å karakterisere ham som en av de betydeligste industrigründerne i Norge.

Bildet er tatt like sør for Glamox, og vi ser vestover. De høye byggene vi ser er fra venstre: Norcem's sementsilo, Moldegårds mølle og «tårnet» på Grandgården.

Birkelandvegen

Birkelandvegen går fra krysset Fuglsetbakken/Frænavegen nordøstover opp bakken som en gang gikk under navnet «Melkebakken» fordi Bolsøy meieri bygde en firemannsbolig der. Vegen går så østover parallelt med Frænavegen, går så noe nedover og krysser Tøndergårdsbekken. Der Løkenvegen tar av, går vegen igjen noe oppover og nordøstover og ender blindt helt inne ved Fannebostad.

Navnet har vegen etter de to brukene Birkeland, bruksnummer 6 og 8, utskilt fra Enen gård, det ene i 1893, det andre i 1906,

til Petter Olsen Birkeland. Brukene ble senere overdratt til Erling Westad i 1934 og til Anton Evensen i 1937. Evensen var innflyttet trønder. Allerede i 1912 hadde han overtatt bruket Solheim (også utskilt fra Enen) og fikk en etter måten stor eiendom.

På det bruket der våningshuset i dag står som Birkelandvegen17, bygde brødrene Evensen sin trevarefabrikk på uthustomten. I dag er fabrikkens revet, og hele området er bebygget med bolighus. På Solheim står husene igjen som Fjellskaret 7.

Vi er lengst øst i Birkelandvegen. Bildet er tatt litt øst for krysset ved Gamlevegen.

Bjønnan

Bjønnan er navnet på den nye boliggate lengst nord på Bjørsets innmark, øst for Kristianplassen.

Den starter i Glomstuvegen, ca 300 meter vest for Glomstua. Den går først noen meter rett nordover, og der Kristianplassen tar av vestover, går Bjønnan østover før den gjør en nesten 180 graders sving vestover igjen lengst oppe og ender blindt mot utmarka nord for Kristianplassen..

De ulike «attlegene» og åkrene på gårdene hadde gjerne navn. Det store sammenhengende arealet på Bjørset nord for Rauma Folkehøgskole het Storvollen, og det aller nordligste mot utmarka ble kalt Bjønnabakkan eller Bjønnan.

Her var det vinters tid stor aktivitet med skiløyper og hoppbakker, og i Bjønnabakkan har det vært nedlagt utallige treningstimer og arrangert atskillige hopprenn opp gjennom tidene.

«Bakkan» og «Bjønnan» er flertallsformer, det var altså flere bakker – skibakker – her. Navneparalleller har vi blant annet i «Sivertan» nord for Reknesbanen og i «Hønsan» på grensa mellom Moldegård og nedre Fuglset.

Opphavet til navnet er noe uklart. Bjørn

(bjønn) kan det jo ha vært her i riktig gamle dager, og navnet kan henspille på mannsnavnet Bjørn. Flere lokalkjente mener imidlertid at årsaken til navnet er at det øverst i området her vokste uvanlig mye bjørnebær.

To ivrige skiløpere som fører tradisjonene videre for Bjønnan som skibakker.

En kan ikke klage på utsikten fra øvre delen av Bjønnan!

Bjørkevegen/Rognevegen/Tollevegen

BJØRKEVEGEN

Rognevegen

Tollevegen

Dette er navnet på tre veger i et område med lave rekkehus, mellom Bergmo ungdomsskole og Nøisomhedvegen vest for Bergmo eldresenter.

Det er ikke så mye å skrive om disse vegnavnene, annet enn at det er navn på trær som er meget vanlige i den norske

floraen, og passer godt inn i landskapet her. Vi synes ellers at navnene er gode. Vi gir et pluss til navngiverne for å ha valgt formen «tolle» i stedet for «furu», da dette er mer i samsvar med romsdalsdialekten.

Bjørkevegen østover mot Bergmosenteret.

Rognevegen sett nordover.

*Bildet er tatt langt øst i
Tollevegen mot vest.*

Bjørkfinkvegen/Bjørnebæråsen

SE NORDBYEN (bind 2)

BJØRKFINKVEGEN

BJØRNEBÆRÅSEN

Bjørnstjerne Bjørnsons veg

BJØRNSTJERNE BJØRNSONS VEG

Hjalmar Hansens statue av den unge Bjørnson avduket under Bjørnsonjubileet 11. august 1957.

Bjørnstjerne Bjørnsons veg starter i Sandvegen nord for Fylkeshuset og går nordvestover, senere vestover. Den går sør for Fylkessjukehuset og krysser Sagvegen, Bjørsetalléen og Ingebrigtsvegen og ender blindt noe vest for Strandheimvegen.

Vegen har navn etter vår store dikterhøvdning Bjørnstjerne Bjørnson. Det vil gå for langt her å gå nøye inn på hans omfattende diktergjerning og betydning som samfunnsengasjert debattant. Vi tar med litt om hans tilknytning til Molde og Romsdal.

Han ble født i 1832 på Bjørgan prestegård i Kvikne, der hans far var sogneprest. I 1837 flyttet familien til Nesset prestegård. De inntrykkene Bjørnson fikk her av folk og natur, var med å prege mye av hans diktning senere.

I 1844 begynte han på Latinskolen i Molde og gikk der til 1849. Han dro så til Heltbergs studentfabrikk i Christiania og tok studenteksamen i 1852.

Han var en aktiv kar i skoletida, og det ikke bare i skolestua (som var i Lethgården i Storgata). Per Amdam skriver om ham at

han var blant «middelhavsfarerne» på skolen. I skoleprotokollen står blant annet «Fortrinlige Evner, ustadig Flid».

Den 12. mai i 1848, februarrevolusjonens år, kom hans første litterære produkt på trykk, nemlig i Romsdals Budstikke under tittelen «Frihedens Tale til Moldenserne», et oppgjør med byens lunkne holdning til feiringen av 17. mai.

Senere skrev han mye, både dikt, romaner og skuespill med temaer fra Molde og Romsdal. Han sa sjøl at han følte seg som romsdøl, og han var flere ganger på besøk i Molde og Nesset, i 1855, i 1877, i 1896, i 1902, og i 1907 da han avduket Kiellandbysten i Rekneparken. Han var en nær venn av Møller på Moldegård.

Steder og personer fra hans bondefortellinger har også gitt navn til fem veger i Molde, noe vi kommer tilbake til senere i omtalen av Granliaområdet.

Han ble rammet av slag i 1909, og reiste til Paris for å gjennomgå en kur der. Behandlingen hjalp ikke og han døde der 24. april 1910.

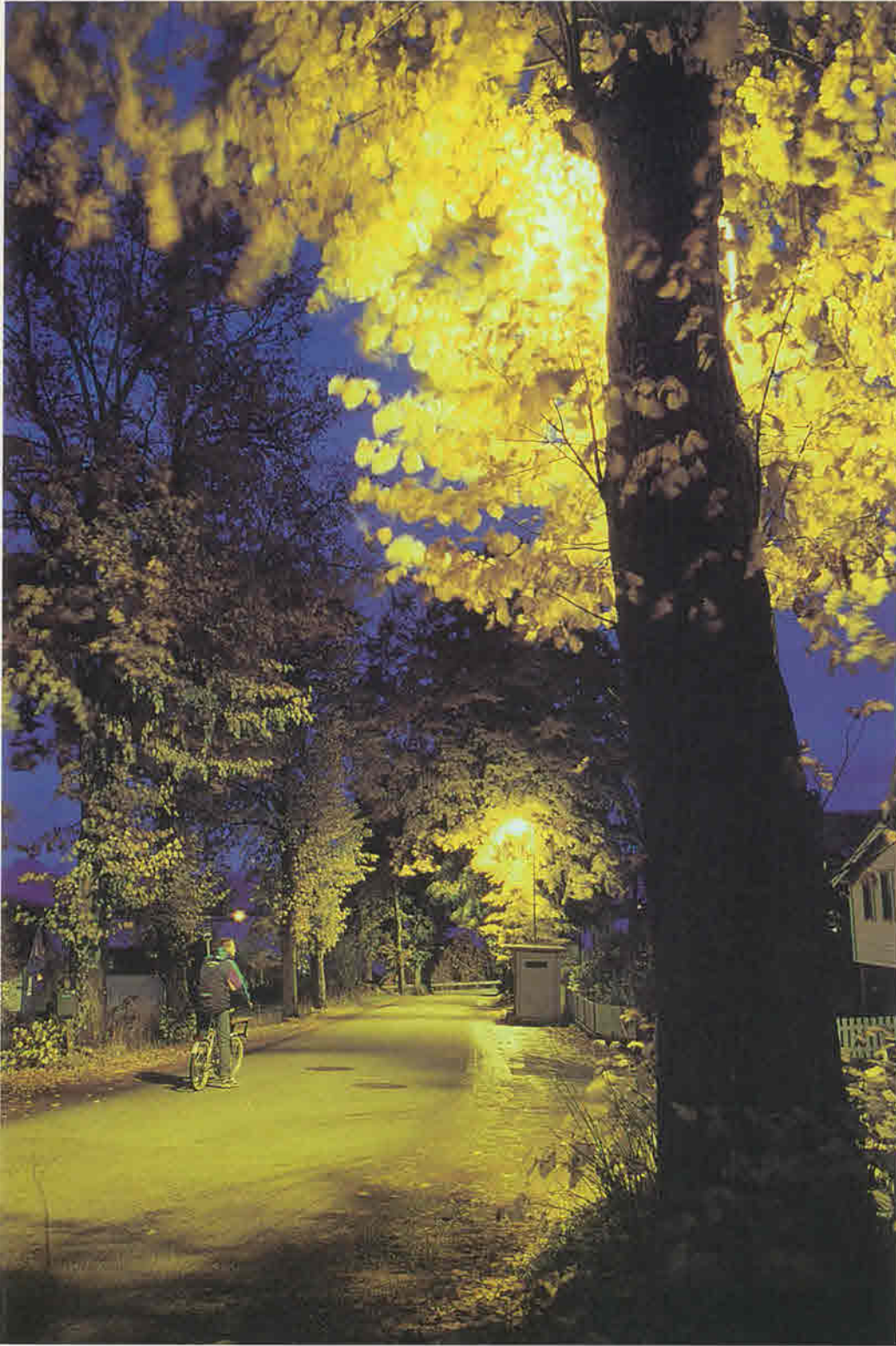
Bildet er tatt mot øst, sør for fylkessjukehuset. Det var her Småsunds bruk, Ludvig Bergs minde, lå.

Bjørsetalléen

Bjørsetalléen går fra Julsundvegen øst for tidligere Kvam skole nordover til skoleområdet på Rauma Folkehøgskole. Her svinger den først østover og så nordover

igjen forbi skolen til den igjen svinger noe nordøstover, krysser Bjørnstjerne Bjørnsons veg og går nordover til Glomstuvegen ved Glomstua og Molde Sjukeheim.

Kveldsstemming i Bjørsetalléen sett sørover mot Julsundvegen. Fotografen har stått litt sør for avkjørselen til Raumavegen.

Bjørsetbovegen

BJØRSETBOVEGEN

Bjørsetbovegen går nordover fra Skolevegen midtveis mellom Bjørsetalléen og Strandheimvegen. Den går på øst- og

Bilen kommer ned den østligste delen av Bjørsetbovegen mot Skolevegen.

nordsida av blokkene i Bjørsetbo borettslag, dreier vestover og ender i Strandheimvegen

Bjørsetsletta

BJØRSETSLETTA

Helleristningene i Storvika.

Bjørsetsletta er navnet på en veg som ennå ikke er anlagt! Ca. 50 meter nord for Julsundvegen skal den ta av fra Bjørsetalléen og gå østover på nordsida av det nå nyoppussete huset som heter «Sletta», utskilt fra Storvika og bygd av Lars Bjørset i 1920. Veggen skal bli en kort blindveg inn til en parkeringsplass som blant annet skal gi publikum en lettere adgang til helleristningene i Storvika.

Her skal Bjørsetsletta komme. Eiendommen Sletta til høyre.

Alle disse vegene ligger på Bjørset gårds grunn. Bjørset er en gammel gård, der det har vært bosetting helt siden steinalderen.

I skriftlige kilder er gården først nevnt i 1579 som en del av Vestnesgodset. I 1776 er Moldegårds eier, Abraham Schelderop, også blitt eier av Bjørset. Hans adoptivdatter Elen Maria Schelderop ble gift med Hans Thiis Møller (I) som overtok både Moldegård og Bjørset i 1790. Siden har gården vært i familien Møllers eie. Familiene Møller på Moldegård og på Bjørset er altså i slekt.

Husene lå tidligere høyere opp i terrenget, på området der Glomstua er i dag.

Hildegunn og Claus Møller overtok gården i 1883. De bygde et storslagent gårdsanlegg lenger ned på gården. Hovedbygningen her ble utskilt som egen parsell, Tryggheim, til Rauma Folkehøgskole i 1919. I 1934 bygde Rolf Møller nytt våningshus, Bjørsito, østenfor det tidligere tunet, helt inn mot Lillevikbekken.

Uthuset var også et praktbygg, med fint tilhugne gråsteinsmurer, og tømmerverk og innredning langt over vanlig standard.

Den gamle hovedbygningen er revet, den sto ved det nederste skolebygget på Rauma. Uthuset er nå også revet, det sto øst for Bjørsetalléen, sør for gangvegen, fjøsvegen, østover til Bjørsito og ned mot garasjeanleggene nord for husene i Rekkebovegen. Forpakterboligen ligger igjen, på vestsida av alléen, fint oppusset som Ingebriktvegen 6.

Bjørsito er i dag en del av Lillekollen barnehage, med adresse Sagvegen 10.

Blukkebærvegen

SE NORDBYEN (bind 2)

BLOKKEBÆRVEGEN

Blomstervegen

BLOMSTERVEGEN

Blomstervegen starter i Glomstuvegen, krysser Moldelivegen og går nordover på østsida av veksthusene til Olav Vatnes gartneri og hagesenter. Lengst oppe får vege en grein vestover ved det noe eldre huset som gjerne kalles Halsboghuset fram til Nerems hus nordøst for Glomstua.

Vegen har fått navn etter den virksomheten som har vært knyttet til området i over 60 år, nemlig Olav Vatnes gartneri og hagesenter.

Olav Vatne (1908–1991) kom til Lergrovik i 1920-årene der han arbeidet på gården og på Hofsetbrygga. Etter hagebruksutdanning kom han tilbake til Lergrovik og arbeidet ved gartneriet som han fra 1932 leide og på en utmerket måte drev i flere år. I tillegg hadde han et gartneri på Gjemnes, det ble senere overtatt av en av dem som arbeidet for ham.

I 1938 overtok han forretningen Molde Blomster i Romsdalsgata. Han kjøpte så 13 mål jord av Anton Nerem og startet gartnervirksomhet i området ved Blomstervegen. Her ble det frilandsproduksjon av grønnsaker og blomster. De første drivhusene kom i 1945/46, mens dagens store veksthus kom først på 1960-tallet. Det ble da kjøpt til mere jord fra Bjørset gård. Eiendommen strekker seg nå fra Moldelivegen i sør til utmarka i nord og fra Molde sjukeheim og

Glomstua i vest østover til bekken som lengre ned heter Lillevikbekken, men som her oppe kalles Sølvikelva.

Molde Blomster ble solgt i 1989, og frilandsproduksjonen er opphørt. Det drives nå lite med egenproduksjon. Varene kommer for det meste fra de store produsentene og leverandørene, og driftsselskapet heter i dag Olav Vatne Hageland A/S.

Våren 1999 kom det siste nyanlegget vest for veksthusene. Her er det et stort asfaltert salgsareal for utevekster med oppmonterte salgsbord med automatisk vanningsanlegg.

Tredje generasjon av familien Vatne er nå aktivt med og viderefører Olav Vatnes livsverk ved Blomstervegen.

Blomstervegen går nordover øst for veksthusene til Vatnes gartneri og hagesenter.

BLÅBÆRHAUGEN

BLÅBÆRLIA

BLÅMEISVEGEN

BOKFINKVEGEN

BOLSØYVEGEN

Blåbærhaugen/Blåbærli Blåmeisvegen/Bokfinkvegen

SE NORDBYEN (bind 2)

Bolsøyvegen

Bolsøyvegen går nordover opp fra Frænavegen, den krysser Østre plassveg og Skogvegen og ender i Langmyrvegen like vest for Romsdal videregående skole.

I området øst for Bolsøyvegen og sør for Østre plassveg lå tidligere Fuglset skole. Den er nå revet, og her er bygd eneboliger i rekke.

Vegen har navn etter tidligere Bolsøy kommune, som omga Molde på alle kanter

fram til byutvidelsen i 1964. Bolsøyvegen var en del av grensa mellom de to kommunene, og som samtidig dannet grensa mellom de to storgårdene Moldegård og Fuglset.

Denne kommunegrensa skapte nok en del unaturlige forhold i området, blant annet måtte ungene gå på forskjellige skoler alt etter på hvilken side av grensa de bodde.

Utsikten sørover Bolsøyvegen sett fra Skogvegen.

Boråsvegen

Boråsvegen starter øst for Brendehaug's tidligere planteskole, Solhagen, og henger her sammen med den nye vegen Solhagen som gangveg. Vegen går østover parallelt med Frænavegen fram til Østre plassveg, der den dreier nordover og ender i Skogvegen.

Vegen har navn etter Moldes svenske vennskapsby, Borås.

Borås ligger i Vestergötland, ca. 65 km øst for Gøteborg.

Byen ble grunnlagt i 1622 som et handelssentrum for Sjuhäradsbygden. Byvåpenet ble to ullsakser, fordi smedkunsten da var det viktigste handverket i dette området. Saksene passer også utmerket på den virksomheten som ble så viktig senere, nemlig tekstilindustrien. Borås ble det svenske kjerneområdet for veverier, spinnerier og konfeksjonsindustri.

Te-Ko-industrien har også i Sverige gjennomgått store forandringer, men flere

av bedriftene har overlevd. Med sin bakgrunn som handelsby har flere firmaer satt i gang nye virksomheter, slik at byen er blitt et sentrum for postordrefirmaer; vi kan nevne foretakene Josefssons og Ellos.

Ellers er det lagt en betydelig verkstedindustri til byen, vi kan blant annet nevne Volvos Bussfabrikk og telecom-firmaet Ericssons.

Borås har satset mye på kultur, med eget byorkester og med kulturhus fra 1975 med museum, teater og bibliotek.

All høgre utdanning innen tekstil- og konfeksjon foregår i Borås, og ved Bibliotekhøgskolen skjer all høgre bibliotekarutdanning i Sverige.

Store områder er satt av til friluftsanlegg, som Stadsparken, Ramnaparken, og ikke å forglemme Boråsparken med dyrehagen og det store Alidebergsbadet.

Borås har en gate som er oppkalt etter Molde.

Boråsvegen sett østover fra krysset ved Vestnesvegen. Skogvegen går opp til venstre ved bilen i bakgrunnen.

Brattlivegen

Karene fra «Træff» forlot treningen og stilte opp i den nordgående øvre delen av Brattlivegen.

Fra venstre: Kato Hoem, Bård Wiik, Jostein Kollstrøm, Geir Fjøren, Bendik Hagen Røssevold, Thomas Skov Lillevik, Øystein Lervik, Mats Amundsgård og André Nerland Korsgaten. Området rundt Trastalia og Brattlia har fra gammelt av vært et av kjerneområdene for Sportsklubben «Træff».

Brattlivegen har, som en del andre bolig-gater i Molde, et noe uryddig forløp. Vegen går nordover fra Moldelivegen øst for Moldelivegen 114. Knappe 100 meter opp bøyer den østover og går parallelt med Moldelivegen fram til vestre oppkjørsel til Bekkevoll ungdomsskole. Midt på denne øst-vest-grenen går så vegen videre rett nordover til stedet der våningshuset på gården Brattli lå. Her går det en gren mot vest over i Tanners veg på Cecilienfryd, og en gren østover som går over i Mali Furunes veg.

Vegen har navn etter Brattli, opprinnelig

en husmannsplass under Bjørset. Den ble kjøpt av Peder Knutsen (Bratli) i 1911, og så av Andreas Hol fra Fræna i 1914. Andreas Hol var en av tre brødre som kjøpte hvert sitt bruk i dette området (Kristian Hol på Solberg og Ole Hol på Furuli).

Det gamle våningshuset på gården er revet for tre-fire år siden. Det lå flott til under den bratte lia bakom, Brattlia. Inntil nylig lå restene av tufta igjen som Brattlivegen 17, der det store kirsebærtreet som var tuntre, og andre frukttrær og bærbusker sto igjen. Uthuset er revet tidligere, det lå øst for våningshuset.

Brattåsen

Brattåsen er et av de vegnavnene som det er vanskelig å skrive noe fornuftig om, bortsett fra at den bærer sitt navn med en viss rett.

Det er et velegnet navn på den vegen som tar av fra Birkelandvegen i dennes

nordøstlige forløp, mellom Bergsbakken og Gamlevegen.

Vegen er bratt, og flere av tomtene ligger i et noe bratt terreng, men med fin beliggenhet og en flott utsikt til fjorden og fjellene i sør

Brattåsen sett vestover oppe på den flateste øvre delen.

*Øvre del av Brattåsen
i vinterdrakt.*

Britvegen

Britvegen tar av fra Glomstuvegen der denne kommer opp fra Julsundvegen, like sør for Høgskolebygget, går nordvestover og ender ved gangvegen sør for Anevegen Studentbarnehage.

I området sør for Anevegen Studentbarnehage og vest for høgskolebygget lå Einenplassen. Veggen og barnehagen kunne da ha hatt navn etter denne plassen, men navnet var allerede

brukt: Enenvegen er et gatenavn lengre øst i byen, og Einenplassen var navnet på den institusjonen som Røde Kors Barnehjelp bygde på Enen gård (idag kalt Enensentret).

På Einenplassen bodde et søskenpar, populært kalt «Anders og Brit i Einå», og veggen har fått navn etter Brit.

Området her er nå noe overgrodd, men det bærer fortsatt tydelig preg av å ha vært dyrket mark.

Britvegen sett sørøstover der den kommer opp fra Julsundvegen. Oppkjørselen til Høgskolebygget til venstre.

Byfogd Motzfeldts gate

BYFOGD MOTZFELDTS GATE

Byfogd Motzfeldts gate er en av de korteste gatene i byen. Den går fra Amtmann Krohgs gate sør for Hotell Nobel vestover til nord-sørfløyen på tidligere Høvding konfeksjonsfabrikk.

Fredrik Motzfeldt ble født på gården Mo i Skaun i 1779. Han ble cand.jur. i 1801.

I 1806 ble han byfogd i Molde og samtidig konstituert som sorenskriver i Romsdal. Han giftet seg dette året med Anna Cecilie f. Jervell.

Det var harde og vanskelige år både for bønder og byfolk. Det var krig ute i Europa, uår og stor matmangel. Det var kanskje det som gjorde at Motzfeldt i 1809 kjøpte et stykke av Bjørset for å kunne spe på matforsyningen. Han ga forøvrig eiendommen navnet Cecilienfryd etter kona.

I ufredsårene fikk han kjøpt inn våpen og dannet en vaktstyrke i byen.

Han fikk opprettet kornmagasiner og gjorde sitt til å lindre nøden blant folk flest. Årene 1813 og 1814 var spesielt harde, og folketallet gikk ned.

I 1814 ble han valgt som byens representant til riksforsamlingen på Eidsvoll.

Senere samme år ble han utnevnt til høyesterettsdommer, den yngste av dommerne i den nyopprettede høyesteretten.

Han flyttet så til hovedstaden. Fra 1821 til 1845 var han statsrevisor, og i 1830 ble han stortingsrepresentant for Kristiania.

Fredrik Motzfeldt og hans kone Anna Cecilie døde begge i 1848.

*Bildet er tatt østover.
Vi ser blokkene i Amtmann
Krohgs gate i bakgrunnen.
Hotell Nobel til venstre.*

Cecilienfrydvegen

CECILIENFRYDVEGEN

Cecilienfrydvegen går nordover i høyre billedkant. Vi ser låvebygningen på Cecilienfryd, bebyggelsen i Tanners veg og Trastalia i bakgrunnen.

Cecilienfrydvegen går fra Glomstuvegen nord/nordvestover til Moldelivegen. Den fortsatte tidligere rett fram på nordsida av Moldelivegen opp til husene på Cecilienfryd gård, som ligger opp mot skoglia. Den brukes nå som adkomstveg til Cecilienfryd barnehage. Dagens Cecilienfrydvegen fortsetter nordover ca. 50 meter lengre øst enn den opprinnelige gårdsvegen, og ender i Tanners veg nordøst for låvebygningen på Cecilienfryd.

Det ser ut til at gården, som har gitt vegen navn, ble utskilt fra Bjørset i 1809 ved skjøte fra Hans Thiis Møller (I), som da også var eier av Bjørset, til «– velædle hr. Sorenskriver og Byfogd Motzfeldt –».

Fredrik Motzfeldt ga gården navnet Cecilienfryd etter sin kone Anna Cecilie, født Jervell. Se nærmere under Byfogd Motzfeldts gate.

Gården skiftet ofte eiere. I 1817 ble den solgt til Jeppe Bang, kjøpmann i Molde. Senere gikk den ved auksjonsskjøte tilbake til Bjørset ved Peter R. Møller, som da eide

Bjørset. Den ble så i 1826 solgt til Sara Frazer, enke etter konsul Frazer i Molde. Videre var gården eid av overtollbetjent Nicolay Georg Leth fra 1833 til 1839, av Arent Sollibøe (som hadde vært Leths forpakter) fra 1839 til 1849, og fra 1849 til 1866 av konsul Ole Ohlsen i Molde.

I 1866 ble gården solgt til Jean Tanner som var innvandret fra Sveits. Nå begynte en storhetstid på Cecilienfryd med grøfting av myrer og nydyrking. Jean Tanner blir nærmere omtalt under Tanners veg.

Tanner hadde gården til 1908 da den ble solgt til Ola Fladmark, og siden har den vært i familien Fladmarks eie, bortsett fra årene 1813–1817 da Jens Grevstad og Johannes Brekke var eiere.

Ola Fladmark er vel, ved siden av Tanner, den som sterkest har fått navnet sitt knyttet til Cecilienfryd. Han har også fått en veg på gården oppkalt etter seg, og vi viser til nærmere omtale under Ola Fladmarks veg.

Ola Fladmarks sønn, Ola Bergsvein Fladmark, overtok gården i 1945 da faren døde. Men alt før den tid hadde han og broren Gunnar vært aktivt med i driften av gården. Under og etter krigen ble det etter hvert bygd i alt fem veksthus, og i 1940–1950-årene var vel gårdsdriften på sitt beste. Det ble slutt på melkeproduksjonen i 1954, og de siste sauene ble slaktet i 1985.

Dagens våningshus ble bygd i 1953, låvebygningen i 1937/38 etter at kornløa med kvern ved bekken lengst vest på gården brant ned i 1937. Det eldste huset på gården er stabburet fra 1869, bygd av Jean Tanner.

Hele jordvegen er nå lagt ut til boliger og en barnehage, bortsett fra et område mellom Moldelivegen og barnehagen som kommunen disponerer.

I husene bor nå Ola Fladmark jr. med familie, og hans barn igjen er fjerde generasjon Fladmark på Cecilienfryd.

Damvegen

Damvegen går nordover fra Moldelivegen like vest for Moldeelva, men bare som gangveg den siste biten opp til Langmyrvegen. Den fortsetter videre – og nå er den kjørbær igjen – nord for Langmyrvegen og dreier vestover sør for leikeplassen i «Dalen» og ender i Fagerlivegen i høyde med Hauanvegen.

Navnet har vegen etter Kveldrodammen, en av mange dammer som ble anlagt av Ullvarefabrikken lengre nede ved elva, for å

sikre seg rikelig og stabil vannføring til det store forbruket av vann til farging og vasking av ullvarene. Det gikk en rørgate langs elveleiet ned til fabrikken. En kan ennå se fundamentene til dammen ved brua i Langmyrvegen.

Det var ikke bare Ullvarefabrikken som hadde glede av Kveldrodammen. Den var i alle år den eksisterte en populær bade plass for alle som sognet til området. Mange tok sine første svømmetak her.

Bildet er tatt nordover fra Moldelivegen. Moldeelva går i en trang kløft bak trærne til høyre.

Vegene i Djupdalen

Hansbakken

Severinesveg

Pelskroken

DJUPDALSVEGEN tar av sørover fra Julsundvegen vest for Kringstadgårdene og går sørvest- og vestover noenlunde parallelt med Julsundvegen til den ender blindt mot utmarka der den gamle vegen går ned til hytteområdet ved sjøen.

HANSBAKKEN tar av fra Djupdalsvegen, like etter starten, og går sørover og østover. Den ender ved en brå sving sørover og her starter.....

Jenta kommer syklende fra vest i Djupdalsvegen.

Hansbakken sett østover. Ved svingen i bakgrunnen tar Severines veg av nedover til høyre.

Vi ser oppover, nordøstover, Severines veg like før den svinger inn i Hansbakken som går vestover.

SEVERINES VEG som går sørvestover og ender blindt nede ved de bratte bergene ned mot sjøkanten.

PELSKROKEN tar av langt vest i Djupdalsvegen, går sørover, dreier så sørvestover og ender blindt mot utmarka.

Den første som bygslet plassen her (fra tre bruk på Kringstad), var Peder Hansen, sønn til Hans Hansen fra Stubberud i Lom, som bygslet Langskaret. Han var gift med Ane Marta fra Matberg i Julsundet. Han hadde tjent på Haukebø siden han var gutt, og var en uvanlig dyktig arbeidskar som blant annet drev med jordbryting, tømmerhogst og handsagskjæring.

I 1908 kjøpte sønnen Hans plassen og ga den navnet Djupdal, med bruksnummer 6. Hans var ugift, og drev bruket sammen med søsteren Severine. De kjøpte til en plass fra Haukebø i tillegg til Djupdalen og slo dem

sammen til ett bruk. Den gamle kommunegrensen gikk midt gjennom bruket slik at våningshuset lå i Bolsøy og uthuset i Nord-Aukra. De betalte skatt til begge kommunene.

Bruket ble solgt til baker Peter Lervold i 1935. Han bygde et nytt hus, det som i dag er Djupdalsvegen 8.

Hans og Severine ble boende i det gamle huset, vegg i vegg med Lervolds, til de kom på gamlehjemmet i 1938.

Det ble så anlagt pelsfarm på bruket. Fridtjov Lervold startet med sølvrev, senere ble det mink, som var mest i skuddet som pelsdyr.

Det gamle uthuset og minkburene lå noe vest og ned for huset, i nærheten av starten på Pelskroken som er et dekkende og godt vegnavn, i likhet med de andre vegnavnene i Djupdalen som tar vare på tradisjoner og historie i det nye moderne boligstrøket i Djupdalen.

Pelskroken sett nordover. Her lå Lervolds pelsfarm.

Kart over Djupdalen

I Djupdalen finner vi mange egenartede og fine hus. Dette huset ligger i Hansbakken.

En hyggelig prat øverst i
Dyrkornbakken. Vi ser østover.
Anne Fuglset og Kaspar Bordal
med hunden Sita.

Dyrkornbakken

Dyrkornbakken går vest/nordvestover fra nederst i Elvaskaret bratt opp til Fjellskaret. Vinterstid er det mange som ikke setter særlig stor pris på vegreguleringen her, med den brå venstresvingen ovenfor den første bratte kneika i Elvaskaret, den bratte bakken opp og en ny brå sving inn i Fjellskaret.

Vegen har navn etter gårdsbruket Dyrkorn, eller Øvrebø som det opprinnelig het. Det ble solgt ut fra Øverland til Andreas Nilsen Aarø i 1909, så til Nils Hansen Aarø i 1913, og i 1914 til Severin

Flåen Dyrkorn, som kalte bruket Dyrkorn. Huset på bruket står ennå, det er Elvaskaret 9 B. Det ble først overtatt av Severin Dyrkorns datter Tora og svigersønn Sverre Rønningen, senere solgt til Inger Liv og Anders Dedekam. Husets eldste del skal være fra 1860-årene og sto opprinnelig på Årø. Det er senere påbygd midt på 1930-tallet og i 1950-årene, og er i dag et fint beliggende, velholdt og stilig hus. Uthuset på bruket er revet. Det sto der tomannsboligen Elvaskaret 9 A står i dag.

Vi ser nordvestover opp mot krysset med Fjellskaret.

Einbæråsen/Ēkornbakken

SE NORDBYEN (bind 2)

Vegene i området Ēlvaskaret–Hauglegda

ELVASKARET starter i Birkelandvegen og går nordøstover parallelt med Fjellskaret. Øverst oppe går Elvaskaret sammen med Fjellskaret.

Fra toppen her går en fin turveg opp gjennom selve Elvaskaret mellom Stakknakken og Steinskarhaugen til Gjerdhaugen-området i Nordbyen.

FJELLSKARET starter i Torleifvegen, går bratt nordover noen meter og dreier så nordøstover og går helt opp mot utmarka ved toppen av Elvaskaret.

HAUGLEGDA tar av fra Fjellskaret like ved krysset med Dyrkornbakken, gjør en krok nordvestover og går så vestover til den ender mot friområdet som strekker seg nordover fra «Torleifen».

STEINSKARET starter i Birkelandvegen øst for Elvaskaret og går nordøstover parallelt med Elvaskaret og ender blindt like vest for Tøndergårdsbekken.

Alle disse vegene har fått navn etter terrengformasjoner i området slik som det vil fremgå av kartet.

Åsryggen Hauglegda har også gitt navn til det boligfeltet i Nordbyen som ligger like nord for Hauglegda.

Skarene opp mot marka ovenfor har vært brukt i uminnelige tider som veger/stier til skogsområder, beitemarker og setrer, og som ferdselveger like over til Fræna.

*Elvaskaret sett nordøstover.
Ved motorsyklisten tar
Dyrkornbakken av til venstre.*

EINEBÆRÅSEN

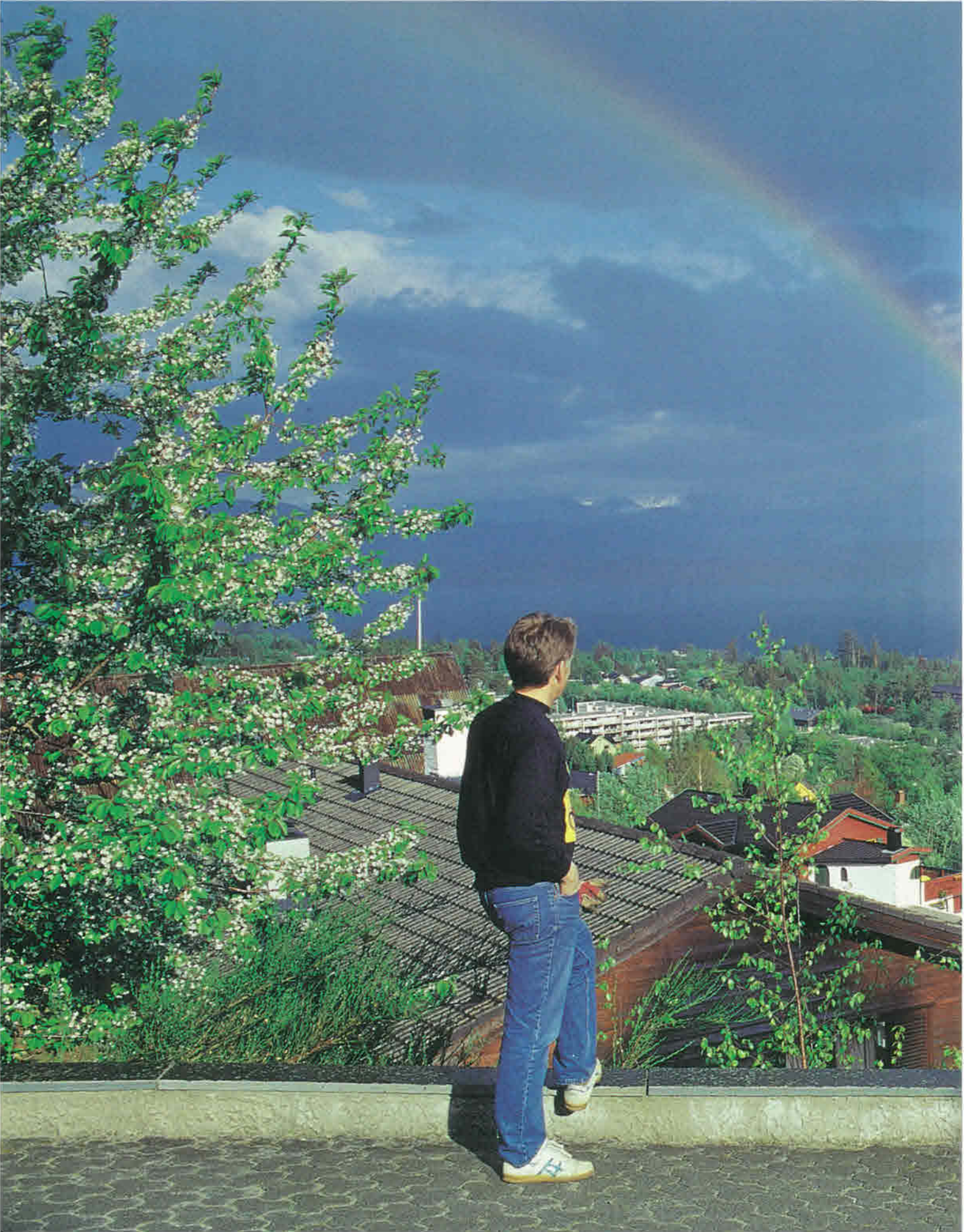
EKORNBAKKEN

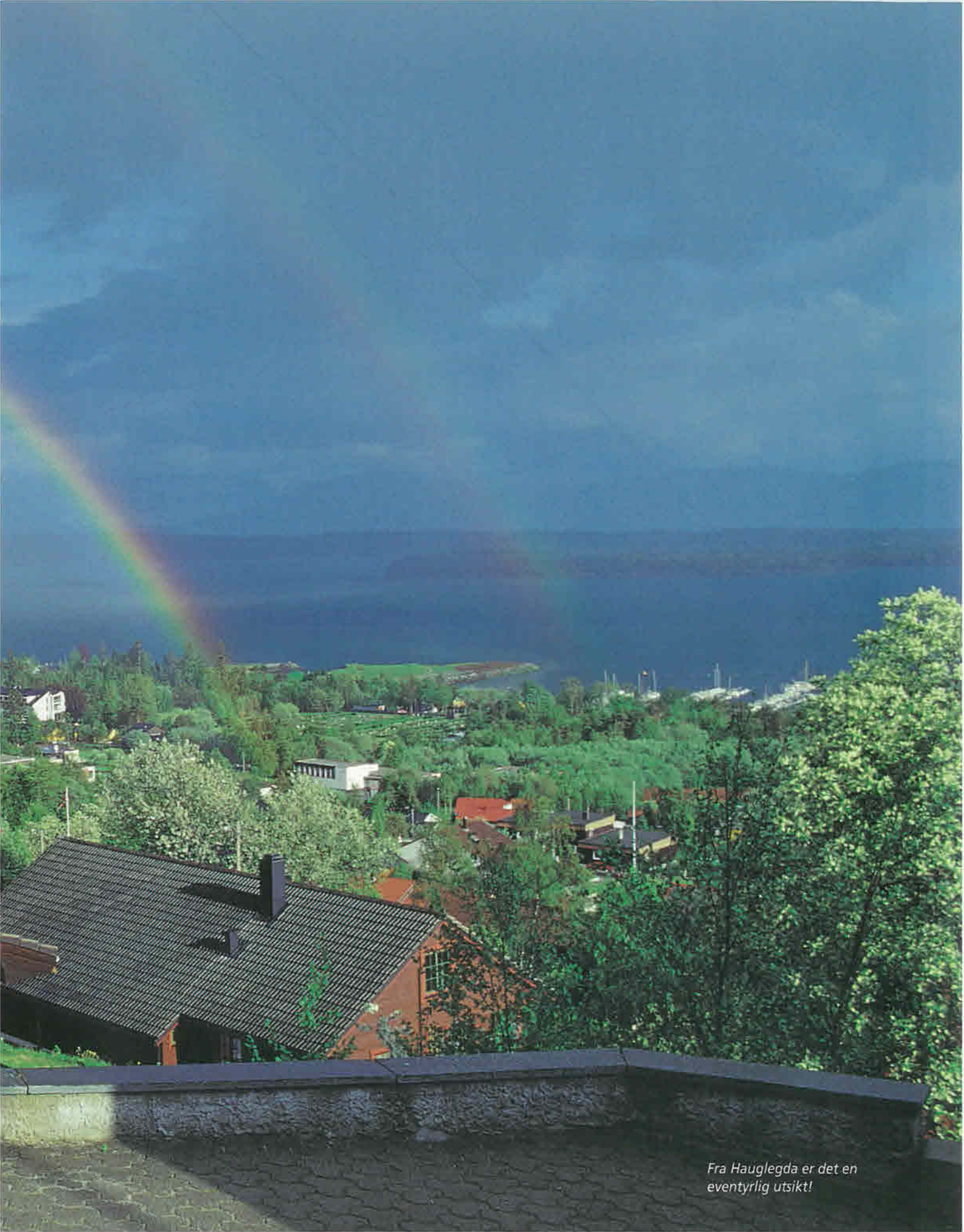
ELVASKARET

Fjellskaret

Hauglegda

Steinskaret

Fra Hauglegda er det en eventyrlig utsikt!

Fjellskaret mot nordøst.

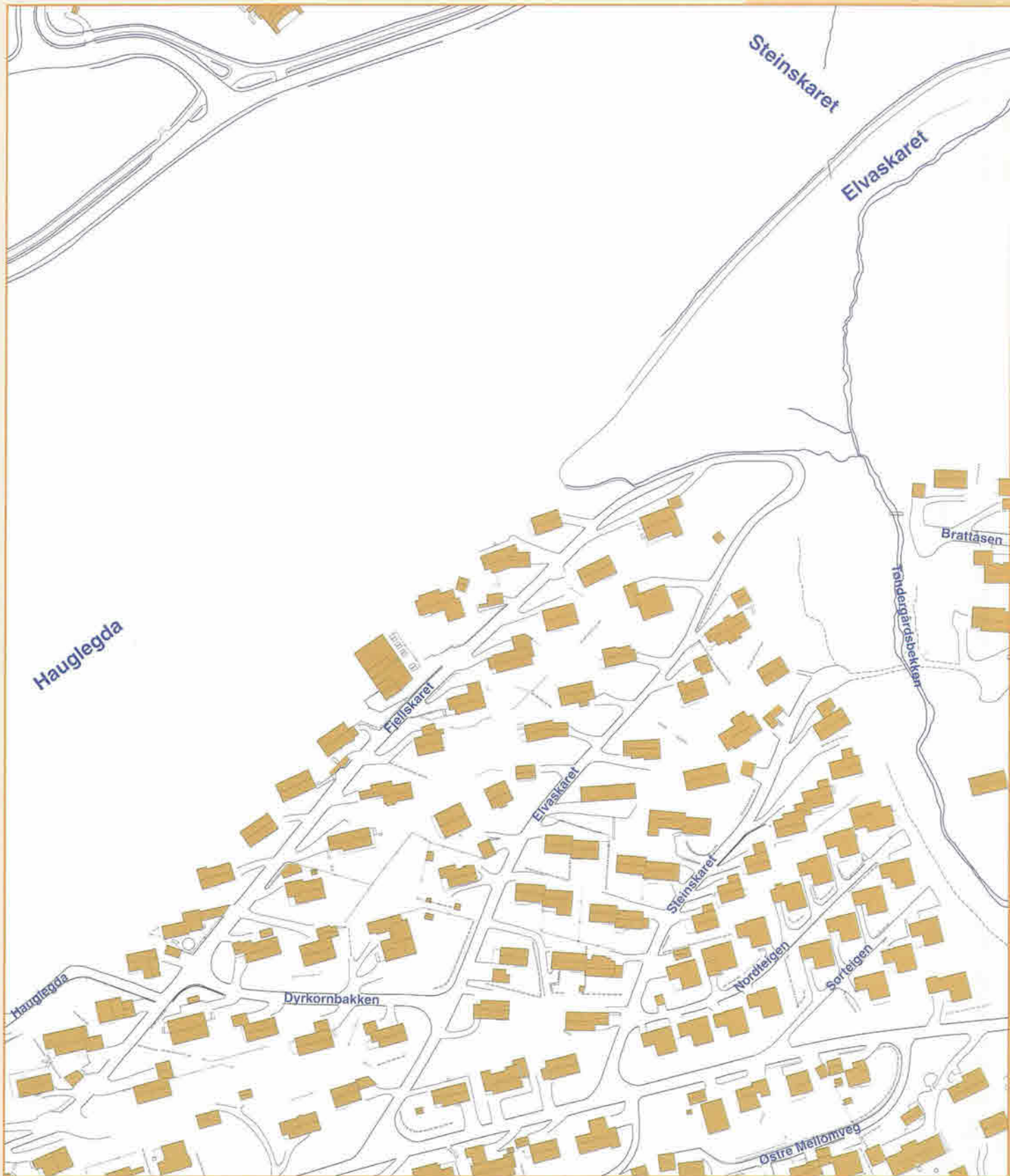
Østover Hauglegda.

Nederst i Steinskaret med utsikt sørover.

Kart over Hauglegda-Elvaskaret

Elvegata

Bolighusene i «Mexico» rehabiliteres og moderniseres.

Elvegata starter i Øvre veg like vest for Moldeelva og går langs elva på østsida av Metodistkirken. Vegen ender blindt omtrent på høyde med den tidligere Ullvarefabrikken på andre sida av elva.

Tidligere startet Elvegata i Romsdalsgata og gikk langs elva opp til Øvre bru og så videre nordover. Det var et forløp vegen fikk etter bybrannen i 1916. For å bedre trafikk-forholdene i Øvre veg er denne vegen blitt lagt noe om, samtidig som Øvre bru ble forsterket og ombygd. Langs elva sørvestover fra brua ble det anlagt et parkområde. Dermed hang ikke nedre og øvre del av Elvegata sammen, og i 1988/89 ble vegen mellom Romsdalsgata og Øvre veg omdøpt til Spolertbakken.

Etter bybrannen i 1916 bodde mange av de brannlidte familiene i Molde i brakker. En av disse lå forøvrig på den såkalte Syltemarka omtrent der Metodistkirken ligger i dag.

I de vanskelige årene etter 1. verdenskrig tok det lang tid før kommunen greide å avvikle brakketilværelsen for alle. Byggmester Oluf A. Nerland oppførte så de

tre bolighusene på Syltemarka som har fått adresse Elvegata 9, 11 og 13. Han fikk tomtegrunnen av kommunen mot at kommunen fikk ta ut leieboerne som skulle bo her. Hvert hus var planlagt med seks toroms leiligheter, men det ble gjort et unntak fra dette i nummer 9, der Nerland bygde to treroms leiligheter som han disponerte og leide ut for egen regning. Da disse husene sto ferdig i 1932/33 var det slutt på perioden med familier som bodde i dårlige brakker i Molde.

Husene er senere rehabilitert og ombygd flere ganger.

Dette boligområdet gikk gjerne under navnet «Mexico». Bakgrunnen for denne betegnelsen er noe uklar. Det kan kanskje henspille på den uro som hadde pågått i Mexico i årene før. Dette kan muligens forklare årsaken til navnet, for her bodde det jo mange barnerike familier, og med hele barneflokkens iderikdom og energi skaptet det sikkert et miljø med allsidige aktiviteter i lek og moro som kunne gi inntrykk av noe uro.

Starten på Elvegata mellom Moldeelva og Metodistkirken.

Elvemoloen

ELVEMOLOEN

Elvemoloen er navnet på den korte gatestrekningen som går fra moloen vest for utløpet av Moldeelva og nordover til Gotfred Lies plass mellom elva og Superbgården. Lengst sør går det ei ny bru, Solemdalsbrua, over til østsida av elva med adkomstveg til Politigården, tidligere Solemdal møbelfabrikk.

I ly av den gamle steinvoren, som senere er blitt utbygd til det vi nå kaller moloen, var det tidligere stor båttrafikk i elva, med losse- og lasteplasser. Her var det i sin tid snakk om å bygge ut Moldes havneområde. Elva må den gang ha vært noe dypere ved utløpet, for på det gamle bildet nedenfor ser vi sjøbuer med heiseinnretninger helt oppe ved Nedre bru, som dengang var ei trebru.

Sett fra Gotfred Lies plass sørover mot moloen. Politihuset (Solemdalgården) øst for elva og Superbgården til høyre.

Bildet er utlånt av Romsdalsmuséets fotoarkiv. (Foto Birkeland)

Enenvegen

Enenvegen går fra lyskrysset på Fuglset, først nordover og så østover, krysser Fuglsetbakken og går nordøstover på nordsida av Enensenteret (tidligere Einaplassen). Enenvegen ender opp i Nøisomhedvegen i en reguleringsmessig uheldig 90 graders sving over ei smal og trafikkfarlig bru.

Vegen går for største delen over gården Enens grunn.

Enen ble grunnlagt av byfogd Peder Leth Øvre ved fradeling av Øverland i 1796, og som før hans tid blant annet besto av husmannsplassene Ørjaplassen og Einaplassen. Det var trolig Øvre som bygde hovedbygningen slik den ligger i dag. Gården var i familien Øvres eie fram til 1861 da den ble solgt til lensmann i Bolsøy, Marcus G. R. Dessen. Fra 1893 til 1913 var

Severin Rødseth eier. Da ble gården solgt til Bernt Roald fra Vigra. Da han døde, sto hans enke som eier til deres sønn Holger Roald overtok i 1940. Fra 1913 har altså Enen vært i familien Roalds eie.

Gården ble drevet til 1964.

Fjøsbygningen ble imidlertid ikke revet før i 1984, og helt fram til dette året var den i bruk til oppstalling av hester.

Den verneverdige og staselige hovedbygningen i empirestil er fint restaurert og vedlikeholdt av Holger og Mary Roalds datter Guri og hennes mann Lars E. Frisvold etter at de overtok den i 1971. Den arken som ble påbygd midt på huset i 1917 ble da revet, og fasaden fremstår nå i sin opprinnelige stilrene form. Kårhuset fra ca. 1900 står fortsatt, likeledes det gamle stabburet av ukjent alder.

Bilen kjører Enenvegen nordøstover mot starten av Nøisomhedvegen. Bak trærne til høyre ser vi Enensenteret.

Fabrikkvegen

FABRIKKVEGEN

Fabrikkvegen starter i Øvre veg ved den gamle brannstasjonen og går nordover til de bygningene ved østbredden av Moldeelva som i årenes løp har huset så mange industriforetak. Vegen ender i Fjellbruvegen, men har sør for fabrikkbygningene en grein østover der det ligger to hus som tidligere hadde adresse til Adjunkt Dørum's gate.

Vegen har fått navn etter den varierte fabrikkvirksomheten som har holdt til her i 125 år.

Den første var fyrstikkfabrikken «Elvebakken Tændstikfabrik» som startet i 1875 på den første industritomta i Molde, nest etter guanomølla som fra 1872 ble anlagt ved elva nedenfor nedre foss.

Fyrstikkfabrikken stanset for godt i 1908. Bygningene ble så kjøpt av Romsdals Ullvarefabrikk, som ble grunnlagt i 1909. Allerede etter 5 år hadde fabrikkens både

Ullvarefabrikken var en stor og viktig bedrift i mange år, men driften avtok, og fabrikkens ble nedlagt rundt 1960. Bygningene ble så overtatt av Romsdal Fiskevegfabrikk, som hadde flere avdelinger i bygningene. De ble etterhvert også utleid til andre foretak, vi nevner Lønsethagen industrier og et utsalg av fritidsbåter.

I 1996 ble bygningene kjøpt av et eiendomsselskap bestående av Planor Prosjekt AS og I. Thorvik Data AS (Adcom Molde). Ved nødvendig ombygging prøvde byggherrene å bevare den gamle trebygningen til Ullvarefabrikken, men den var for dårlig og måtte rives. Det nye bygget ligger på samme sted og er bygd i noenlunde samme stil som den gamle. Det siste huset av den gamle bygningsmassen er altså borte.

Men med nybyggingen er en garantert

Nybygging vinteren 1999/2000 ved de gamle bygningene til Ullvarefabrikken.

Vi ser sørover mot Øvre Veg og den gamle brannstasjonen.

spinneri, veveri og appreturverksted, og det ble etterhvert bygd nye og større bygninger. Det ble anlagt dammer i elva (Kveldrodammen blant andre) for å få jevn vanning, det trengtes mye vann til vasking og farging av garn. Eldre moldensere vil vel huske hvorledes elva nedenfor fabrikkens kunne farges av denne virksomheten.

fortsatt virksomhet på byens eldste fabrikkområde.

Eierne har selvsagt lokaler i det nye bygningskomplekset i Fabrikkvegen 13. Ellers er det som nå kalles Fabrikkvegens nærings- og kompetansesenter, utleid til en rekke bedrifter med et varierende spekter av tjenester.

Fagerlivegen

FAGERLIVEGEN

Fagerlivegen begynner i Øvre veg vest for Moldeelva ved Øvre bru, går nordover og krysser flere veger, blant andre Moldelivegen og Langmyrvegen, og ender oppe i lia ved Thiisplassen.

Før denne vegen ble bygd slik den er i dag, har det nok fra gammelt av vært en ferdselsveg nordover her, opp til skogen og fjellet på vestsida av Moldeelva.

Vegen er oppkalt etter eiendommen Fagerli, som har gitt navn til et vidt område oppover lia også utenfor den umiddelbare nærheten av vegen.

Fagerli var opprinnelig en husmannsplass under Moldegård. Husene lå vest for Fagerlivegen og nord for Moldelivegen. Disse vegene var ikke anlagt da.

Da Hans Thiis Møller (II) i 1884 overlot Moldegård til sønnen Ulrich, bygde han i 1885 et stort enetasjes hus i rundtømmer som kårhus på Fagerli, fagert beliggende i den sørvendte lia og med stor frukthage rundt husene.

Møller hadde vært en aktiv mann i byen både som forretningsmann og politiker. Selv etter at han trakk seg tilbake og flyttet til Fagerli, var han stadig å se i byen, gjerne til hest

Hans Thiis Møller døde i 1900. Fagerli ble fradelte gården og i 1903 solgt som bruksnummer 7 til Ole Beck, senere til Sigmund Lund i 1904 og til Martin Aalmo i 1908.

I 1914 kjøpte Johannes Dale Fagerli. Han bygde på huset i høyden i tilnærmet sveitserstil slik som vi kjenner det i dag. Da Moldelivegen ble anlagt over eiendommen på slutten av 1920-tallet, ble det plantet en granhekk ned mot vegen. Denne hekken er borte nå, trærne ble for store, men ellers står fortsatt mange av de gamle trærne i hagen.

Eiendommen er senere gått over til Dales datter Bergljot, gift med kjøpmann Randulf Isachsen. I dag er det deres sønn, Harald Isachsen, som eier den vakre eiendommen Fagerli, med adresse Moldelivegen 26.

Blomster og bunad i Fagerlivegen sett nordover mot Moldelivegen i bakgrunnen.

Fannebakken

SE FANNEBOSTAD

Vegene på Fannebostad

FANNEBOSTADVEGEN begynner i Frænavegen like øst for Lergrova på Lergrovik og går nordvestover til friområdet som strekker seg oppover til skaret øst for Gjerdhaugen.

Fra sør tar disse vegene av fra Fannebostadvegen:
FARET går vestover parallelt med Frænavegen, ender blindt som kjøreveg, men er forbundet med Løkenvegen med en gangveg. Knappe 100 meter høyere opp i Fannebostadvegen tar **FANNEENGA** av østover. Den ender blindt vest for Lergrova. Ytterligere 150 meter høyere opp går **FJELLVEGEN** nordøstover. Det er også en blindveg som ender vest for Lergrova. Vel halvveis opp i Fjellvegen tar **FANNEBAKKEN** av og svinger vestover, senere nordvestover parallelt med

Fannebostadvegen og ender ved friområdet sørøst for Gjerdhaugen.

De tre vegene Fannebostadvegen, Fannebakken og Fanneenga har navn etter

FANNEBAKKEN

FANNEBOSTADVEGEN

Faret

Fanneenga

Fjellvegen

Fannebakken

Fannebostadvegen sett oppover mot nordvest. Ved bilen tar Fanneenga av mot høyre og går østover.

Lengst vest i Faret knappe 200 meter fra gangvegen over til Løkenvegen.

Til venstre: Fanneenga der den svinger av fra Fannebostadvegen mot øst.

Til høyre: Fjellvegen sett nordøstover. I bakgrunnen er starten på gangvegen Fjellvåkvegen opp til Nordbyen.

Sverre Sættem monterer foringsautomat i Fannebakken.

Fannebakken med utsikt østover nær toppen av den bratteste kneika.

Kart over Fannebostad-området

gården Fannebostad, som er antatt å være den eldste gården på nordsida av Fannefjorden. Gården har nok fått navn etter fjorden, men ikke fordi den lå nede ved sjøen. Tvert imot ligger gårdsområdet lengre fra fjorden enn de fleste andre gårdene, men fra gårdstunet høyt oppe i lia er det en enestående utsikt til hele fjordområdet. Med hensyn til betydningen av navnet, se Fannestrandvegen.

Den første kjente oppsitteren på gården er «Barbara på Phanebostad» som nevnes i sølvskattemanntallet fra 1521. Hun var leilending, mens gården tilhørte kongen, enten under Vestnesgodset eller Giskegodset. Senere kom den også i den forhatte futen Ole Alsings eie fra 1757.

Gården ser ut til å ha vært et spekulasjonsobjekt og skiftet ofte eier, disse var gjerne bosatt langt unna Fannebostad. Gården gikk etter hvert tapt på denne måten. Den skulle hatt

gårdsnummer 30, men dette er tatt ut av matrikkelen. Fannebostad ble nå bare et tillegg til gårdsnummer 31, Lergrovik, som i sin tur må være utgått fra Fannebostad.

I østre del av Fjellvegen, nedenfor gangstien, Fjellvåkvegen, som går videre opp til boligområdet Råkhaugen i Nordbyen, kan en se rester av hustuftene på Fannebostad. Her har det også tidligere gått en sti, som kan være det gamle tråkket der en førte kyrne opp til setra ved Bårdsdalsvatnet. Det kan kanskje forklare navnevalget for Fjellvegen.

Et far er et spor eller tråkk etter dyr, eller etter mennesker som gikk til fots eller red. Vi kjenner ikke til at Faret har vært noen spesiell ferdselsveg, men i lendet her er det en lett øst-vest-forbindelse som kan ha vært en sti eller et far som har eksistert lenge før den forholdsvis nye Frænavegen ble anlagt noen meter lengre sør.

FANNEBOVEGEN

Fannebovegen

Fannebovegen går fra østenden av Grandvegen rett nordover til Fannestrandvegen like vest for innkjørselen til Moldegård.

Det er fire gatenavn i Molde som har navn etter borettslag. Det er Bjørsetbovegen og Rekkebovegen på Bjørset, Fannebovegen på Moldegård og Østbovegen mellom Frænavegen og Langmyrvegens nedføring til Fuglset.

Fannebovegen har fått navn etter det første borettslaget innen MOBO (Molde og omegns boligbyggelag), Fannebo borettslag. De første årene gikk området her rett og slett under navnet MOBO.

MOBO ble stiftet i 1946, og husene i Fannebo ble bygget i årene 1948–52. De første flyttet inn til jul i 1948. Husene ligger mellom Moldegård og Banehaugen, med 7 hus beliggende mot Fannestrandvegen, 4 på sørsida og 3 på nordsida. 4 boliger ligger til Moldegårdsvegen.

Vegen som går mellom husrekkene mot Fannestrandvegen og mot Moldegårdsvegen har nå fått navnet Banehaugskogen. Husene mot Moldegårdsvegen, samt boligene i Banehaugen borettslag, vil da få nye adresser.

Hvert av de 11 husene er toetasjes firemannsboliger bygget i tre. De vakte i sin tid en viss oppmerksomhet også utenfor byens grenser på grunn av den fine beliggenheten, den gode utnyttelsen av tomtearealet og et diskret og harmonisk fargevalg på bygningene. I dag er husene pusset opp med blant annet nye balkonger, alle husene er nå holdt i hvitt.

Mange av de familiene som flyttet inn, ble boende her til de ble gamle. Noen bor her ennå, mens flere av leilighetene er overtatt av etterkommerne til de første MOBO-medlemmene, og det er fortsatt et meget populært sted å bo.

Noen av husene i Fannebo borettslag rundt veggen som har fått navnet Banehaugskogen.

Bildet er tatt sørover Fannebovegen fra krysset ved Fannestrandvegen.

Fanneenga

SE: FANNEBOSTAD (vegene på...)

Fannestrandvegen

Fannestrandvegen starter på toppen av Olsmedbakken, «På Bakken», som det het tidligere, eller Ranvikhjørnet som det ofte kalles i dag. Veggen går østover og er byens utfartsveg langs Fannestranda, stranda på nordsida av Fannefjorden.

Navnedelen «Fanne» er gammel, vi kjenner det f.eks. fra begrepet «Fanne otting», som har med leidangsordning og skipreider å gjøre. Gårdene i Bolsøy utgjorde en åttedel, en otting, av Romsdalsregionen. Vi finner også skrivemåten Fanni og Farni. Fjordnavnet er trolig dannet av et elvenavn, der genitivformen er Farnar (av Forn). Farnar har vært brukt om elva fra Osvatnet (eldre form: Fannevatnet) til fjordbotnen. Elva har da gitt navn til fjorden, Fannestranda og til gården Fannebostad.

Langs veggen ble det på 1800-tallet plantet en allé en mils veg innover fjorden. Denne Fannestrandalléen var med på å gjøre innkjørselen til Molde til en enestående vakker ferdselsåre. Den ble i sin tid anlagt av Romsdals Praktiske Landhusholdningsselskab som under sine drivende formenn, amtmennene Hammer og Krohg, gjorde så mye for framveksten av jordbruket i Romsdal. Disse to hadde jo også eiendommer på Fannestranda, Hammer på Årønes og Krohg på Nøisomhed.

Fannestrandvegen gjorde et sterkt inntrykk på turistene som etter hvert søkte til Molde og Romsdal, med sin imponerende allé, og de mange flotte gårdsanleggene og landstedene som ligger langs stranda. Mange av dem skriver seg fra embetsmenn og velholdne kjøpmenn. Vi kan nevne Moldegård, Enen, Tøndergård, Retiro, Lubbenes, Nøisomhed, Kviltorp, Lergrovik, Årø og Årønes.

Mesteparten av alléen er borte, enten på grunn av elde, eller for å gi plass for utvidelse av veggen. Det er imidlertid plantet nye trær som med tiden kan bli en like imponerende allé.

Langs den første delen av veggen, fra Bakken til møtet med Strandgata, har vi en enestående samling av eldre hus fra 1850-årene til tiden etter bybrannen i 1916, og som vel må være bevaringsverdige både som enkelthus og som samlet miljø. Her ligger vel også det huset som regnes for å være det eldste i det opprinnelige byområdet (bortsett fra den eldste sentrale delen av Moldegård). Vi tenker her på Fannestrandvegen 7, som ble reist som kårbolig på Moldegård i 1741 og som ble flyttet til nåværende adresse i 1850.

Den nye Fannestrandalléen vestover fra Moldegård.

FANNESTRANDVEGEN

Elizabeth og Ottar Brunvoll ved sitt nyrestaurerte hus i nr. 7.

Alle tre skiltene nedenfor kan observeres ennå i år 2000.

Faret

SE FANNEBOSTAD

Farstadbakken

Farstadbakken går fra krysset Fagerlivegen/Sollivegen først nordover, så i en svak bue vestover forbi Skogly, før den går nordover igjen og ender i et T-kryss, med en øst-vestgående del.

Vegen hadde tidligere en del som lå opp mot Thiisløypa. Denne hang ikke sammen med den vestenforliggende delen, og er nå blitt en forlengelse av Fagerlivegen.

Vegen har navn etter Farstadvplassen, som lå høyt oppe i lia ovenfor Thiisplassen og bebyggelsen i Fagerlivegen og Thiisløypa.

Plassen ble bygslet fra Moldegård i 1852 av Erik Jørgensen Farstad fra Bud, gift med Ane Eriksdatter fra Aukra. I 1865 hadde de 2 hester, 4 kyr og en gris, så det må etter måten ha vært en stor plass med bra tilgang

på fôr og beiter. Da Erik døde, sa enka fra seg plassen i 1909. Terrenget her er meget bratt og tungdrevet, og det ble ikke mere drift på Farstadvplassen, som så gikk tilbake til gården.

Hele arealet ble tilplantet med furu, vel den første tilplantingen på Moldegårds grunn. Senere ble det også plantet gran på området. Oppe i den bratte bakken, skjermet av granene, lå også den gamle hoppbakken «Farstadbakken» som mange eldre moldensere vil huske.

På en liten avsats oppe i brattlandet finnes fortsatt rester av hustuftene på Farstadvplassen. Lengre nede i bakken ses flere steinsetninger. Det er rester av vegen som i flere svinger førte opp til husene på plassen.

Farstadbakken svinger her oppover til venstre forbi Skogly og ender oppe ved skogkanten.

Fasanvegen og andre veger på Fuglset med fuglenavn

Langt de fleste vegene med fuglenavn finner vi i Råkhaugen-området i Nordbyen. Men på øvre Fuglset er det fire små veger som også har fuglenavn, oppkalt etter hønefuglene fasan, kalkun, rype og tiur.

FASANVEGEN går fra Frænavegen øst for Fuglset gård sørover ned mot Bjørnås gartneri Solbakken (som har adresse til Fuglsetbakken).

Fra Fasanvegen går det parallelt to

meget korte blindveger østover. Det er KALKUNVEGEN lengst nord, og TIURVEGEN lengst sør. Litt lengre vest ligger RYPEVEGEN, som tar av fra Fuglsetvegen i en brå sving like vest for den gamle gårdsvegen mellom øvre og nedre Fuglset. Det er en blindveg som går vestover mellom Fuglsetvegen og Frænavegen og noenlunde parallelt med disse vegene.

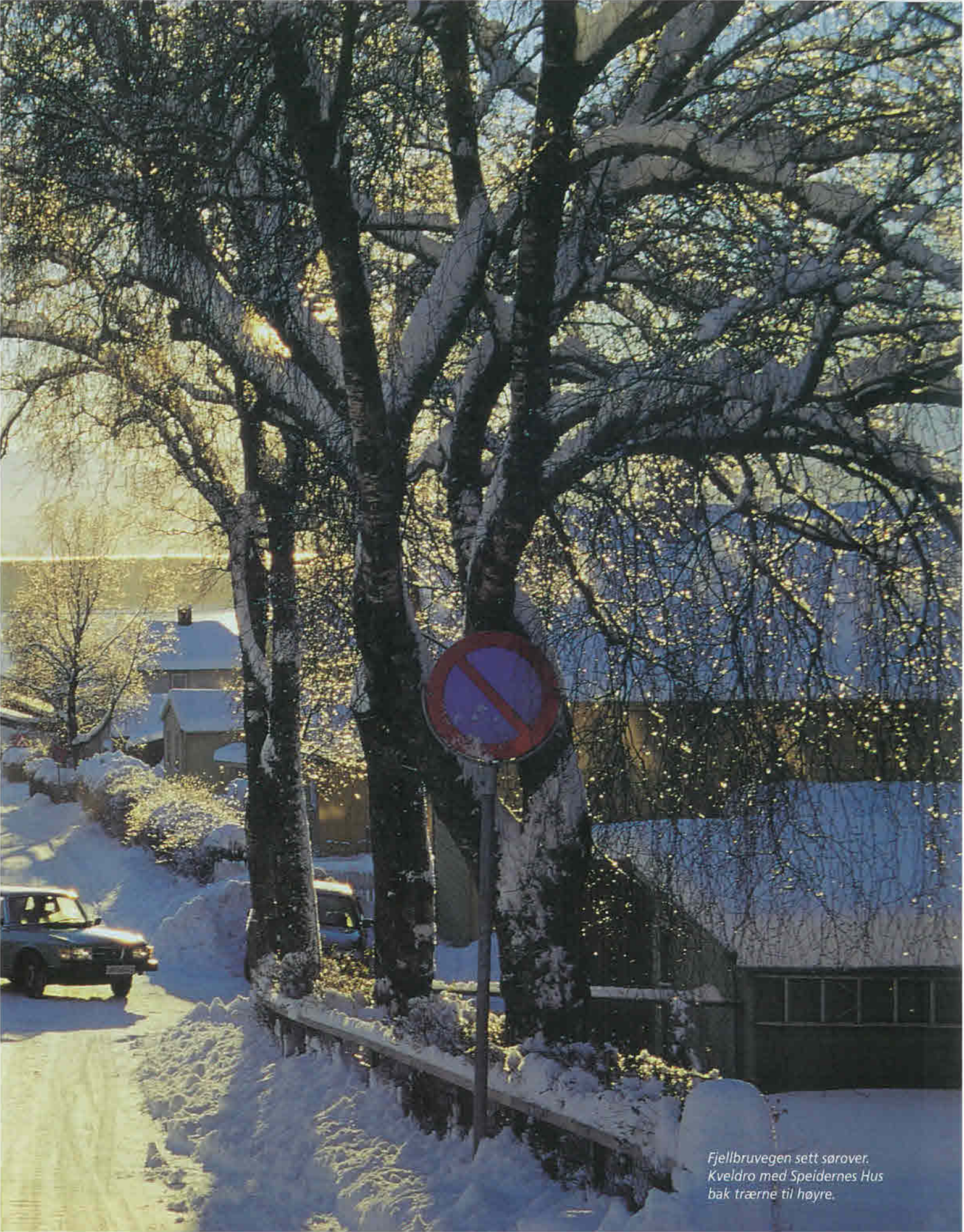

Fasanvegen sett sørover fra Frænavegen.

Nederst til venstre:
Kalkunvegen sett østover.
Nedenfor:
Tiurvegen mot øst.
Nederst til høyre:
Vestover Rypevegen.

*Fjellbruvegen sett sørover.
Kveldro med Speidernes Hus
bak trærne til høyre.*

Fjellbruvegen

Fjellbruvegen starter i krysset Moldegårdsvegen/Frænavegen vest for rundkjøringen ved Godssentralen, går først litt nordvestover til den tidligere Ullvarefabrikken, og så rett nordover. Den er nå stengt for biltrafikk til Moldelivegen fra sør. Den krysser Moldelivegen og Langmyrvegen, men hvor langt nordover vi skal regne med at den går, er noe usikkert. For på de bykartene vi har kommet over, er også Vardevegen brukt som navn på vegen ovenfor parkeringsplassen like nord for sammenløpet mellom Fjellbruvegen og Mikkellivegen.

Navnet har vegen fra Fjellbrua, brua over Moldeelva nordøst for Fjellbrudammen.

Det eldste navnet vi finner, er imidlertid Fjøsvegen. Det var vegen fra Moldegård omtrent langs dagens Moldegårdsvegen og Fjellbruvegen opp til gårdens sommerfjøs som lå omtrent ved parkeringsplassen like

ovenfor møtet mellom Fjellbruvegen og Mikkellivegen. Deler av vegen ble også kalt Fjøsbakkan, og den bratteste øvre kneika opp mot fjøset ble kalt Marta-Sørenbakken, etter Marta, som var enke etter Søren Knutsen, på Sørenplassen – Fjellbruvegen 51 i dag.

Da det ble anlagt elektrisitetsverk i elva og bygget en inntaksdam til dette ved Fjellbrua i 1909–1910, måtte det bygges en ny solid veg til kraftverket og dammen. Her hadde det nok også tidligere gått et tråkk, det var en viktig veg til utmarka og videre over til Fræna.

Under de vanskelige økonomiske tidene først på 1930-tallet, med stor arbeidsledighet, ble «Nye» Vardevegen bygd videre fra Fjellbrua til Varden, delvis med nødsarbeidspenger, og åpnet for biltrafikk til Varden i 1935. Tidligere hadde trafikken til Varden gått den «Gamle» Vardevegen om Storlia lengre vest i byen.

*Fjellbruvegen nordover mot
Moldelivegen.*

Fjellskaret

SE ELVASKARET

Fjellvegen

SE FANNEBOSTAD

Fjellvåkvegen

SE NORDBYEN

Se også under: FJELLVEGEN i omtalen av
VEGENE PÅ FANNEBOSTAD

FJELLSKARET

FJELLVEGEN

FJELLVÅKVEGEN

Storgata østover med Bondeheimen og Kaffistova til venstre. Nedover til høyre ved kjerra var adkomsten til Shell-plana, eller Leth-plana – Fjordgata i dag. (Se de følgende sidene.) Bildet utlånt av Ola Gjendem.

*Fjordgata sett mot nord en høstkveld.
Rosoks forretningsgård i bakgrunnen,
«Kneippen» til høyre.*

Fjordgata

Fjordgata er den korte gata som går opp fra sjøen til Storgata mellom Storgata 26 og Storgata 28 (Molde Bakeri, eller «Kneippen»).

Da gjenreisningen av byen skulle planlegges etter bombingene i 1940, var det lagt fram idéer om at bybildet måtte åpnes

for kontakt med sjøen slik at en fra Storgata skulle få mest mulig utsyn mot fjorden og fjellene i sør. Slik gikk det ikke. Unntakene er Alexandraparken og Kaibakken, Torget, til en viss grad Fløtmannsgata, og så Fjordgata som gir et virkelig fint fjordgløtt på ca. 20 meters bredde i en ellers kompakt husrekke.

Her har det fra gammelt av vært en åpen, forholdsvis stor plass. Amtmann Leths hus lå her på nordsida av Storgata, og plassen på sørsida ble kalt Leth-plana. Da biltrafikken tok seg opp i Molde på 1920-tallet, ble det behov for bensinstasjoner. En av disse ble plassert på Leth-plana like sør for Storgata, og etter hvert ble plassen også kalt for Shell-plana. Det var kjøreveg på begge sider av stasjonen og på sørsida ble det holdeplass for en del av rutebilene som etter hvert hadde tatt over mesteparten av trafikken til og fra byen.

Ved de gravearbeidene som foregikk i Storgata/Fjordgata i 1998, kunne en se en stor betongplate et stykke under dagens gatenivå. Det var sannsynligvis restene fra Shell-stasjonen. Lengre sør kunne en også se gamle kaikanter, sjøen gikk noe lengre opp tidligere.

Nederst ved sjøen lå Hovdenak-brygga. Da den brant i 1927, ble det anlagt kai her, og det ble et åpent parti med fri utsikt fra plana og Storgata mot fjorden. Utenfor kaia ble det lagt en flytebrygge som ble landingsplass for småbåtene fra de store turistskipene som ankret opp ute på redene.

I første halvdel av 1920-årene begynte den første forsiktige fergetrafikken i distriktet. Molde fikk sitt første permanente fergeleie med støpt kai og regulerbar fergelem i 1938 ved Indre torg sør for apoteket (MOBO's kontorer i dag), øst for Brunvoll motorfabrikk. Før den tid var det fra kaia på Shell-plana at bilene kjørte på land og ombord. Det skjedde via en primitiv fergelem styrt av en spesielt konstruert heisemekanisme.

Før krigen ble dette kaiområdet også brukt som badebasseng. Det var til og med et stupetårn, der det tidvis ble arrangert svømme- og stupekonkurranser.

Fjordgata som markeds plass under jazzfestivalen sommeren 2000.

Flaggspettvegen

SE NORDBYEN

Fløtmannsgata

Fløtmannsgata går fra Storgata mellom Storgata 12–14, Legesenteret, Trygdekontoret og Likningskontoret, og Storgata 18–20, Lønsetgården, og ned til fjorden ved Lønsetbrygga.

Dette er et av de gatenavnene i Molde som viser til byens tidligere historie og en yrkesgruppe som ikke eksisterer lenger, i dette tilfelle fløttmennene.

Før Molde sentrum ble ødelagt i april 1940, var det også en annen Fløtmannsgata. Det var ei smal gate som gikk fra Storgata nordover omtrent der Kirkebakken starter i dag, og som gikk opp til Hestetorget.

Fløttmannsyrrket er gammelt, og var helt nødvendig i tiden før byen fikk store nok kaianlegg. Storkaia ble bygd først i 1896, før den tid var det torgpirene og kaiene ved kull-lagrene som kunne ta mot sjøtrafikken. Av plasshensyn, eller på grunn av størrelsen måtte de fleste båtene ankre opp ute på redene, eller fortøye i en av de bøyene som var lagt ut. Ingeborg Dahl Bækkelund forteller i sine «Erindringer» om turistskipene og kystbåtene som fortøyde i «Stortønna», antakelig den største av bøyene. Passasjerer og varer som skulle om bord eller i land måtte fraktes i store ekspedisjonsbåter som fløttmennene da rodde til og fra.

Da trafikken med dampskip tok seg opp fra 1850, ble det nødvendig med en mer organisert fløttmannstjeneste, og i 1870 opprettet kommunen en fløttmannsordning. Fløttmennene inngikk da en avtale med kommunen om rettigheter og plikter, og de fikk en egen stasjon med ei lita fløttmannsbu nederst

på Torget. Denne bua fikk også senere innlagt telefon.

I Molde bys historie nevnes fra denne tida fire fløttmenn: Richard Knudsen, Olaus Nustad, Jacob Thorkildsen og Sivert Harthun. I sommersesongen ble det ansatt to ekstra fløttmenn. Fløttmennene var oftest tidligere sjøfolk som fikk sin autorisasjon fra kommunestyret.

Etter hvert som kaianleggene ble utbygd, ble behovet for fløttmenn mindre, og i dag er dette yrket bare historie, en historie som et gatenavn kan være med på å minne oss om.

FLAGGSPETTVEGEN

FLØTMANNSGATA

En gløtt av fjorden fra Storgata mellom kompakte forretningsgårder.

Fôrhjellen

Fôrhjellen tar av lengst vest i den øvre delen av Mekvegen, går vestover og ender blindt mot utmarka.

Like opp for den vestre delen av vegen, et stykke opp i Kringstadnakken vest for det såkalte Geitaberget, ligger en hjell eller ei slette som kalles Fôrhjellen, og som da er bakgrunnen for vegnavnet.

Det var altså et område der en kunne

høste fôr til husdyra. Navnet sier litt om tidligere tiders nøysomhet, da en utnyttet alle de mulighetene som naturen bød på for å skaffe seg høy til hest, ku og sau. Det var i dette området på Kringstad og Mek mange slike utslåtter, det fortelles at en dro så langt opp som i Arsdalen for å hente hjem fôr.

Østover Fôrhjellen med lia opp mot Kringstadnakken til venstre.

Fridtjof Nansens gate

FRIDTJOF NANSENS GATE

Fridtjof Nansens gate starter i Øvre veg og går nordover gjennom «Svenskebyen» (området som før siste krig var Statens planteskole) og ender i Moldelivegen i det femarmete krysset der Amtmann Leths gate ender og Langmyrvegen begynner.

Fridtjof Nansen har ingen tilknytning til Molde, men det finnes knapt en by eller et tettsted i Norge som ikke har oppkalt en veg eller ei gate etter ham.

Han blei født på Frøen ved Kristiania i 1861.

Han ble utdannet som naturvitenskapsmann og hadde doktorgrad i zoologi. På det vitenskapelige plan ble han en av pionerene i havforskning, spesielt i de arktiske strøk. Han er kjent for sin tur på ski over Grønland i 1888, og Framferden fra 1893 til 1897 vakte enorm oppsikt verden over. Det var da han nådde 86 grader 4 min. nord, nærmere Nordpolen enn noe annet menneske tidligere hadde vært.

De neste store bragdene utførte han i politikk og diplomati. Han gjorde en betydningsfull innsats i forbindelse med unionsoppløsningen med Sverige i 1905, og ble vår første norske minister i London. Etter første verdenskrig gikk han inn i arbeidet for å trygge freden og var leder for den norske delegasjonen til Folkeforbundet. Han ble den første høykommissær for flyktninger i 1921, da en av de største oppgavene ble repatriering av krigsfanger. I denne tiden organiserte han også arbeidet med å redde millioner av russere fra sultedøden i kriseårene etter krigen. Likeledes sto han for den store folkeflytningen etter den gresk-tyrkiske krigen i 1922.

Fridtjof Nansen fikk Nobels fredspris i 1922. Han døde i mai 1930 og ble gravlagt på selveste 17. mai.

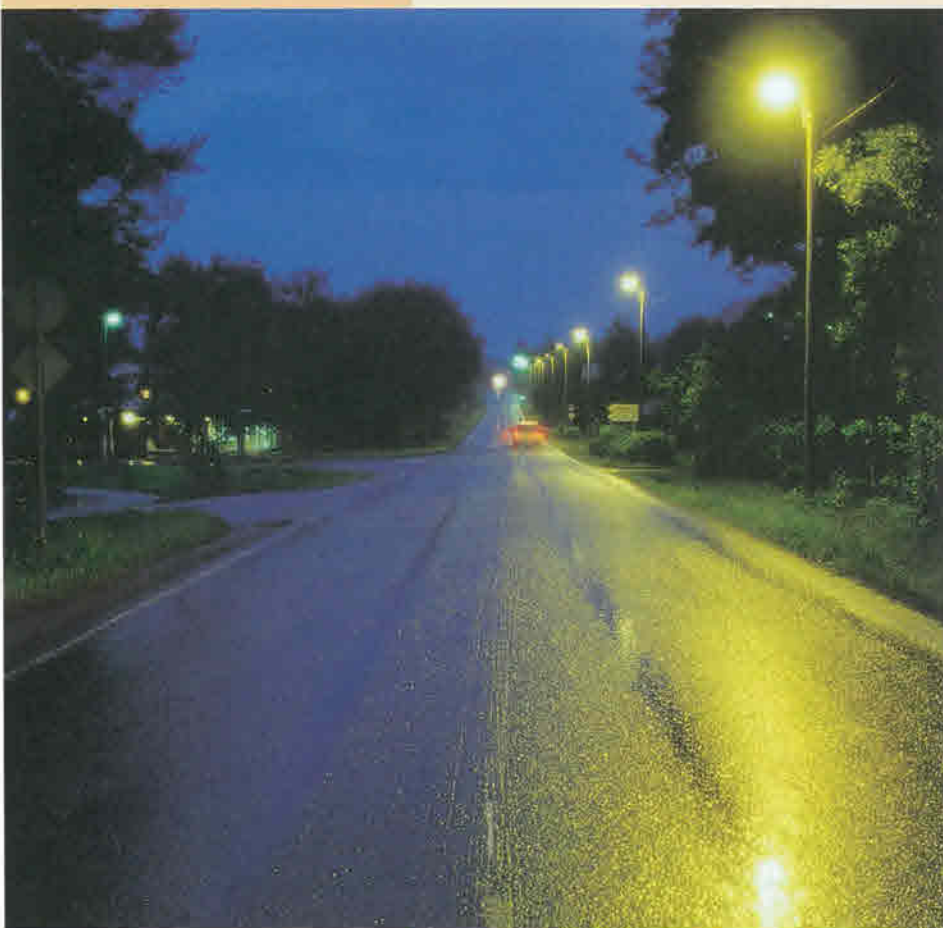
Asbjørg L. og Gunnar Sande i den velstelte hagen i nr. 19.

Vi er øverst i gata. Alexander Kiellands veg går østover ovenfor gjerdet til høyre.

Frænavegen

FRÆNAVEGEN

Frænavegen vestover. Jupitervegen går ned til venstre ved skiltet.

Frænavegen begynner ved det store femarmede krysset på Bakken, eller Ranvikhjørnet som det gjerne kalles nå. Vegen går nordøstover, etter krysset med Moldelivegen mere østover, og fortsetter forbi Fuglset, Øverland, Øvre Berg og Eikrem innover Årødalen og videre til Fræna og de ytre delene av Romsdalshalvøya. Vegen har fått dette navnet ettersom det ble hovedvegen fra byen til nabokommunen Fræna. Med den store betydning vegen har hatt, skulle en kanskje tro at det var en gammel ferdsselsåre, men det er den ikke. Reguleringen etter bybrannen i 1916 forutsatte at Storgata skulle fortsette østover i tre gater. Det var Strandgata, Elvegata og Romsdalsgata. Prosjektet med Romsdalsgata som ble kalt «Årødalsvei» eller «Frænevei», skulle være starten på den nye vegen fra byen til de ytre distriktene over Skaret til Fræna. Ettersom bybrannen hadde «ryddet plass» for nye vegtraséer, mente vegsjefen at det skulle bli

enkelt å få dette vegprosjektet i gang. Men det oppsto selvsagt strid om vegbyggingen. Det var jo både et kommunalt- og et riksveg-anliggende. De folkevalgte var noe forvirret over striden mellom byingeniøren og vegsjefen, og fikk ikke gjort de nødvendige vedtak for å komme i gang, det var uenighet både om trasévalg og standard på vegen. Byggingen stanset opp allerede ved Fossbrua i 1922, og kom ikke i gang igjen før Staten bevilget penger til såkalt nødsarbeid i de økonomisk vanskelige 20-årene. Vegen ble ferdig til Ranvik-hjørnet først i 1927, og navnet på denne delen av vegen ble Romsdalsgata. Arbeidet ble så igangsatt videre på området fra toppen av Olsmedbakken og nordøstover etter den traséen som Statens vegvesen ville ha, og som var stukket ut av vegsjef Nils Hovdenak allerede i 1915. Frænavegen fikk en meget fin trasé ut av byen, uten vanskelige bakker og svinger, og ble ferdig i 1930-årene. Mens det så seint som i midten av 1940-årene bare var noen få hus ved vegen mellom Lingedalen og Eikrem, ble så områdene langs Frænavegen mer og mer brukt til boligbygging på 1950- og 1960-tallet. Vegen fikk etter hvert mest preg av boliggate og av den grunn etter hvert lite egnet til å ta unna den store trafikken mellom ytre Romsdal via Fræna til byen. Som følge av dette ble så innfartsvegen i 1970-årene lagt fra Årødalen ned til Fannestrandvegen ved Årø.

Med den storstilte boligbyggingen på Fuglset, Øverland, Øvre Berg, Fannebostad og i Nordbyen har Frænavegen likevel stor nok belastning med dagens lokaltrafikk. Vegen er noe utbedret i årenes løp i de mest sentrumsnære områdene. Den har fått fortau fra Ranvik-hjørnet til Bolsøyvegen, og gang- og sykkelsti derfra til Øverland og på en 500 hundre meters strekning øst for krysset med Fannebostadvegen. Men på strekningen fra Øverland til Fannebostad er det ikke sykkel- og gangveg, og her må vel vegen karakteriseres som trafikkfarlig for alle myke trafikanter.

I 1998/99 ble vegen lagt noe om i det nye krysset med Moldelivegen for å bedre trafikkforholdene i første del av Moldelivegen, den såkalte Naasbakken.

Heimevernstaben ved «Avsnitten».

Fuglsetbakken

Fuglsetbakken går nordover fra Fannestrandvegen noe øst for lyskrysset på Fuglset til det noe kompliserte krysset med

Nerlandsvegen og Enevengen, og fortsetter så litt lengre øst nordover til Frænavegen. Vegen har navn etter Fuglset gård.

FUGLSETBAKKEN

*Nordover Fuglsetbakken.
Her ligger en rekke eldre,
godt vedlikeholdte hus.
Dette er Fuglsetbakken 25.*

Fuglsetvegen

Fuglsetvegen starter i Frænavegen like øst for Frænavegen 66, går skrått sør-østover, senere østover noenlunde parallelt med Frænavegen og ender like vest for den gamle gårdsvegen mellom nedre og øvre Fuglset.

Fuglsetvegen har også navn etter Fuglset gård, en meget gammel gårdsdannelse, og en av de gamle fullgårdene langs Fannefjorden. Gårdsnavnet kommer av oldnorsk «foklasetr», som betyr fugleplassen, tilholdssted og spillplass for orrfugl og storfugl.

Gården grenser i vest til Moldegård og i øst til Øverland og Enen. Eiendommen gikk fra fjorden til Frænas grense. Den eldste skriftlige beretningen om gården finnes i Aslak Bolts jordebok ca.1440. Eieren var da «Bjørn på Fuglset». Gårdens eldste tun lå på strandterrassen ca. 50 meter over havet, der husene på «Øvre Fuglset», eller «Storfuglset», gårdsnummer 26, bruksnummer 1, ligger ennå.

Denne store gården ble etter hvert delt i flere bruk. På nedre Fuglset lå f.eks. Magnar Fuglsets gård, Vårtun, med fjordhestavl og

senere oksestasjon. Husene er revet, Felleskjøpets anlegg ligger her nå. På eiendommen Bakkely, øst for Vårtun, står både våningshus og uthus igjen like bak HOB-Møres (Molde bilruters) kontorer og garasjer.

Ellers står flere av våningshusene igjen på de ulike Fuglsetbrukene. Men det som preger Fuglset i dag, er utbyggingen av industri- og annen næringsvirksomhet, særlig på nedre Fuglset, og et tett bebygget boligområde som utgjør en stor og viktig bydel i Molde.

Når det gjelder hovedbruket, er også arealene i nærheten av husene på gården utlagt til boligbygging.

Den store uthus-bygningen ble forsøkt bevart, for eventuelt å brukes til andre formål. Den var imidlertid i en for dårlig forfatning og måtte rives, mens de andre husene i Fuglset-tunet består.

Vi håper at dette tunet med den enestående vakre beliggenheten ikke blir helt innebygd av fremtidige boliger, og fortsatt kan være til glede for de mange som setter pris på å se dette fine gårdsanlegget.

Fuglsetvegen sett østover mot blokkene i nr. 15.

Furulund

Furulund er en kort blindveg som begynner i Fagerlivegen midt mellom Moldelivegen og Langmyrvegen, og går østover parallelt med disse vegene. Ved enden av vegen ligger det på sørsida en åpen ubebygd mark.

Vegen har navn etter eiendommen Furulund, kjøpt ut av Moldegård med bruksnummer 10 i 1904 av O.H.Kosberg. I 1905 ble den overtatt av H. C. Johansen og så av Iver K.Hjelset i 1909.

Bruket lå mellom Fagerlivegen i vest og nabobruket Fossem i øst, der Damvegen går opp langs vestsida av Moldeelva. Det grenset i sør til Sponheim, et stykke sør for

nåværende Moldelivegen, og gikk nordover til husene som ligger sør for Langmyrvegen. Den åpne overgrodde sletta sør for østenden av vegen hørte til det oppdyrka arealet på bruket Furulund, som hadde 6-7 kyr på det meste.

Husene på gården er nå revet. Våningshuset sto litt sørøst for huset i Fagerlivegen 24, og huset med adresse Furulund 2 ligger på løetomta.

Flere av Iver K. Hjelsets etterkommere har ellers hus på grunnen til det tidligere gårdsbruket Furulund, både nord og sør for Moldelivegen.

Furulund sett vestover mot Fagerlivegen.

Gamlevegen

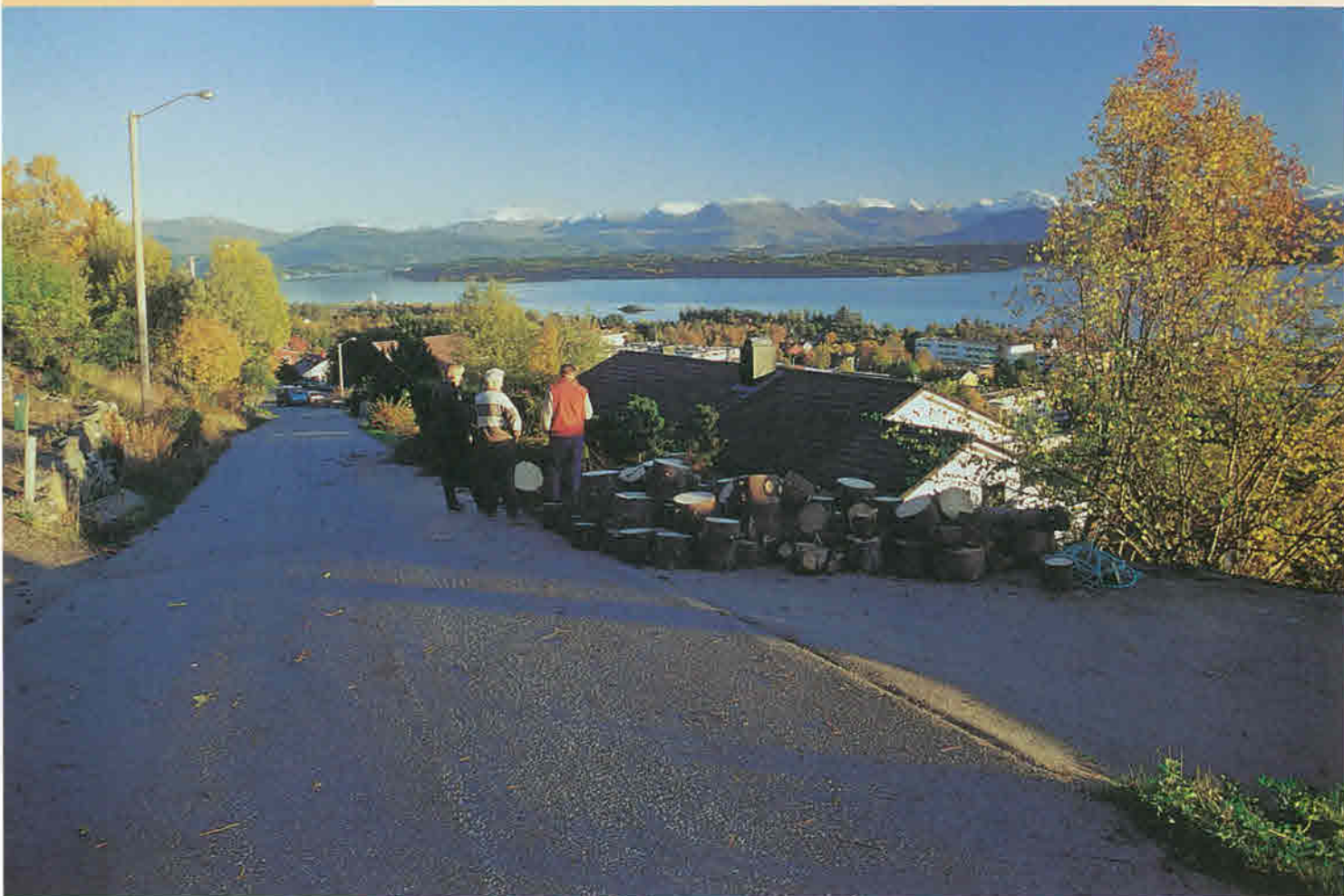
Gamlevegen begynner langt øst i Birkelandsvegen, nord for den såkalte Slipsteinsletta, går vest-nordvestover og ender i utmarka sørøst for Stakknakken.

Vi regner med at denne vegen har fått dette navnet fordi det har gått en gammel ferdselsveg opp her og gjennom skaret øst for Stakknakken. Det går fortsatt en sti opp her noe nord for Gamlevegen.

Ferdselen mellom Fræna og bebyggelsen langs Fannefjorden gikk nord-sør over fjellet gjennom mange skar med ulike navn, Løwenskarret, Gangskaret, Elvaskaret og mange andre.

Like nord for starten på Gamlevegen ligger et lite område kalt Gamleberget.

Vinterforsyningen med ved er sikret. Naboene står ved nedkjørselen til nr. 5 og beundrer utsikten østover.

Gartnerivegen

GARTNERIVEGEN

Gartnerivegen går nordover fra Sandvegen, parallelt med Gørvellalléen, og ender i Parkvegen sør for Humlehaven og den katolske kirka.

Det er ei fredelig boliggate med minimal trafikk midt i byens sentrum.

For byens yngre befolkning kan det være noe vanskelig å forestille seg hvorledes byen så ut for 60 til 100 år siden, men i området ved Sandvegen lå det her et gartneri, som det også vil framgå av bilder fra gamle Molde.

Det var Nicolay Dahl som var den første som gikk i gang med gartneri i Molde. Han startet opp rundt 1900 i Gørvells store frukthage øverst ved Boybakken, som gikk

opp fra Storgata omtrent der trappehuset på Gørvellplassen er i dag. Terrenget her så helt annerledes ut før siste krig, med en jevn skråning fra Storgata opp til Sandvegen.

Han fikk senere også en blomsterhandel og et kransebinderi i Leth-gården, som lå omtrent der Røsoks gård er i dag (Storgt.21).

Da Dahl døde, overtok Kristian Gjendem gartneriet og drev det fram til krigen kom i 1940.

Lengre øst, i området sørøst for det som var Fladsets hus i Sandvegen 29, lå det også et gartneri, Fladsethagen. Øvre del av Vektergata går nå over deler av dette området.

Gartnerivegen sett nordover.

Gaupevegen

GAUPEVEGEN

SE NORDBYEN

Gjerdevegen

Gjerdevegen er en kort blindveg som begynner nord i den østgående sløyfa på Kviltorpvegen, mellom Østtorpvegen og Neptunvegen ved Katthola, og går østover til innmarka på gardsbruket Solvang (Mortensen) med bruksnummer 4, utgått fra Lergrovik.

Opprinnelig var det Fannebostad som var storgården i området. Nå er Fannebostad bare et tillegg til gårdsnummer 31, Lergrovik, som i sin tur egentlig var utskilt fra Fannebostad. Det ser ut til at det var tre bruk i Lergrovikområdet.

Foruten Lergrovik var det Fannebostad og Fannebostadgjerdet, eller bare Gjerdet.

I boligområdet på Fannebostad ligger fortsatt våningshuset på det som ble kalt Gjerdet, som Fannebostadvegen 8. Det eies av Karen Eldjarn, født Hofset, tante til dagens eier på Lergrovik, Knut Fladset.

En teori er da at veggen har fått navn etter dette bruket.

En annen mulighet er at veggen har fått navn etter steingarden, eller gjerdet, som dannet skillet mellom Solvang og Lergrovik.

Bildet er tatt fra Kviltorpvegen østover Gjerdevegen med årtusenets siste fullmåne.

Gjerdhaugvegen

SE NORDBYEN

Glomstuvegen

Glomstuvegen starter ved enden av Parkvegen ved det tidligere bruket Finnmyren og går nordvestover og vestover forbi Molde sjukeheim og Glomstua og videre forbi Pedervegen og Strandheimvegen. Der ser det ut som om Glomstuvegen noe umotivert går over i Anevegen som går fram til høyskolebygget, men Glomstuvegen skal her gå sørover og vestover, over Rotvoll, til sørsida av høyskolen og ned på Julsundvegen. En del av oppkjørselen fra Julsundvegen er allerede skiltet Glomstuvegen.

Vegen har selvsagt navn etter Glomstua. Denne eiendommen ble utskilt fra Bjørset gård til skogforvalter Jacob Gylding Preuthun i 1896. Det var her de opprinnelige gårdshusene til Bjørset lå før de ble flyttet litt lengre sør på gården. Preuthun plantet til den store hagen med et stort og tildels eksotisk utvalg av trær. Flere av disse store, flotte trærne strøk med under orkanen 1. nyttårsdag 1992.

Glomstua ble viden kjent i april dagene 1940, da huset noen dager var oppholdssted for kong Haakon og kronprins Olav på flukt nordover til Tromsø og senere til England. Like ovenfor huset tok Per Bratland de berømte bildene av kongen og kronprinsen ved «Kongebjørka»; de bildene som inspirerte Nordahl Grieg til diktet «Kongen» i 1942.

Symra Barnehjem i Parkvegen 50 ble høsten 1940 tatt i bruk av pasienter fra Reknes Sanatorium, da tyskerne beslagla de husene som var igjen på Reknes. Barnehjemmet ble da flyttet til Glomstua og var der til etter krigen.

I 1942 kjøpte IOGT og DNT Glomstua, og i 1947 ble den åpnet som hotell og feriested. I 1953 ble huset overtatt av Molde trygdekasse, og i 1956 av Møre og Romsdal fylke, det ble brukt til etterbehandling og rekreasjon etter opphold på sjukehus. Senere er det brukt til ulike andre helseformål, nå holder Veksthuset til her, et behandlingstilbud til rusmisbrukere.

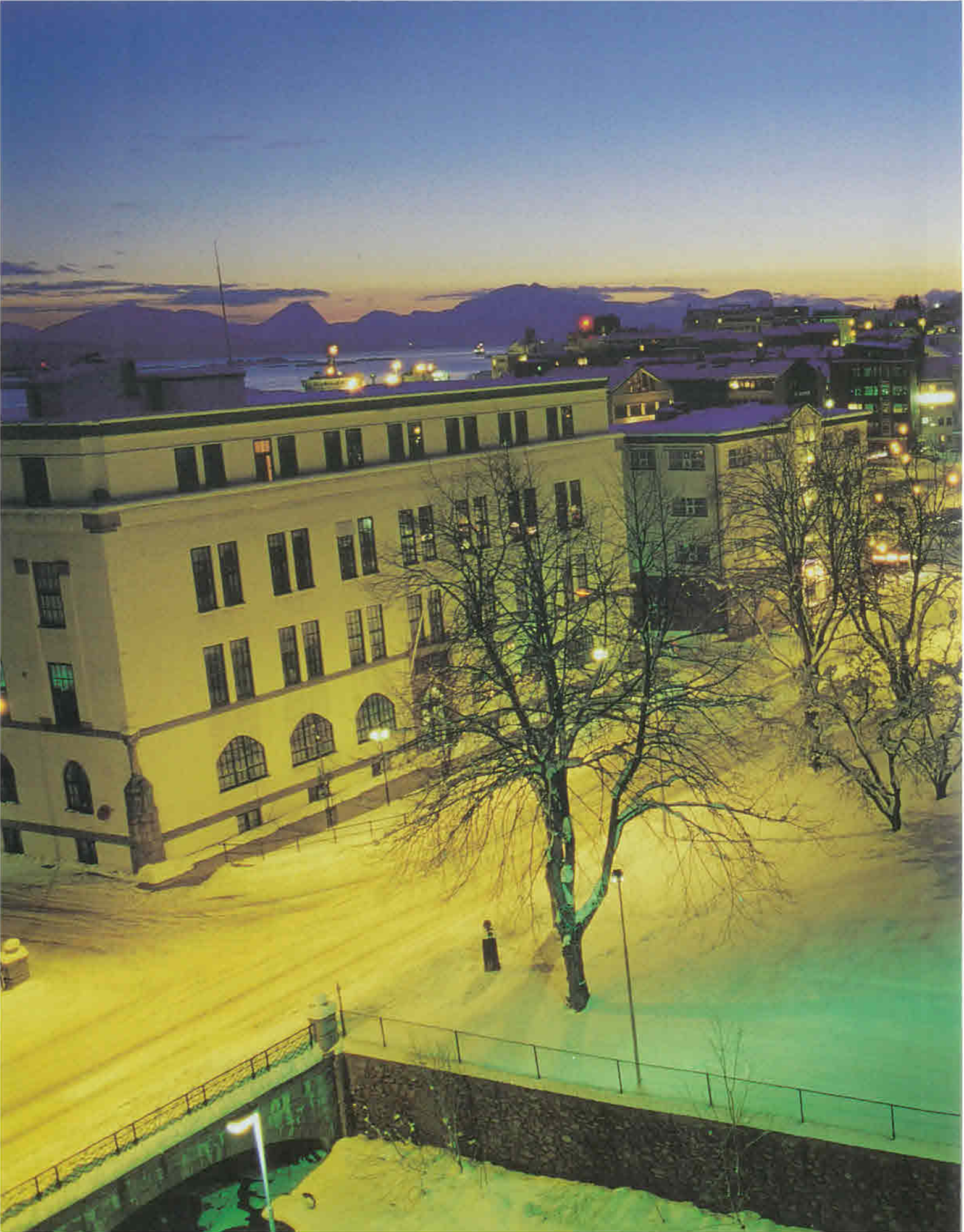
GLOMSTUVEGEN

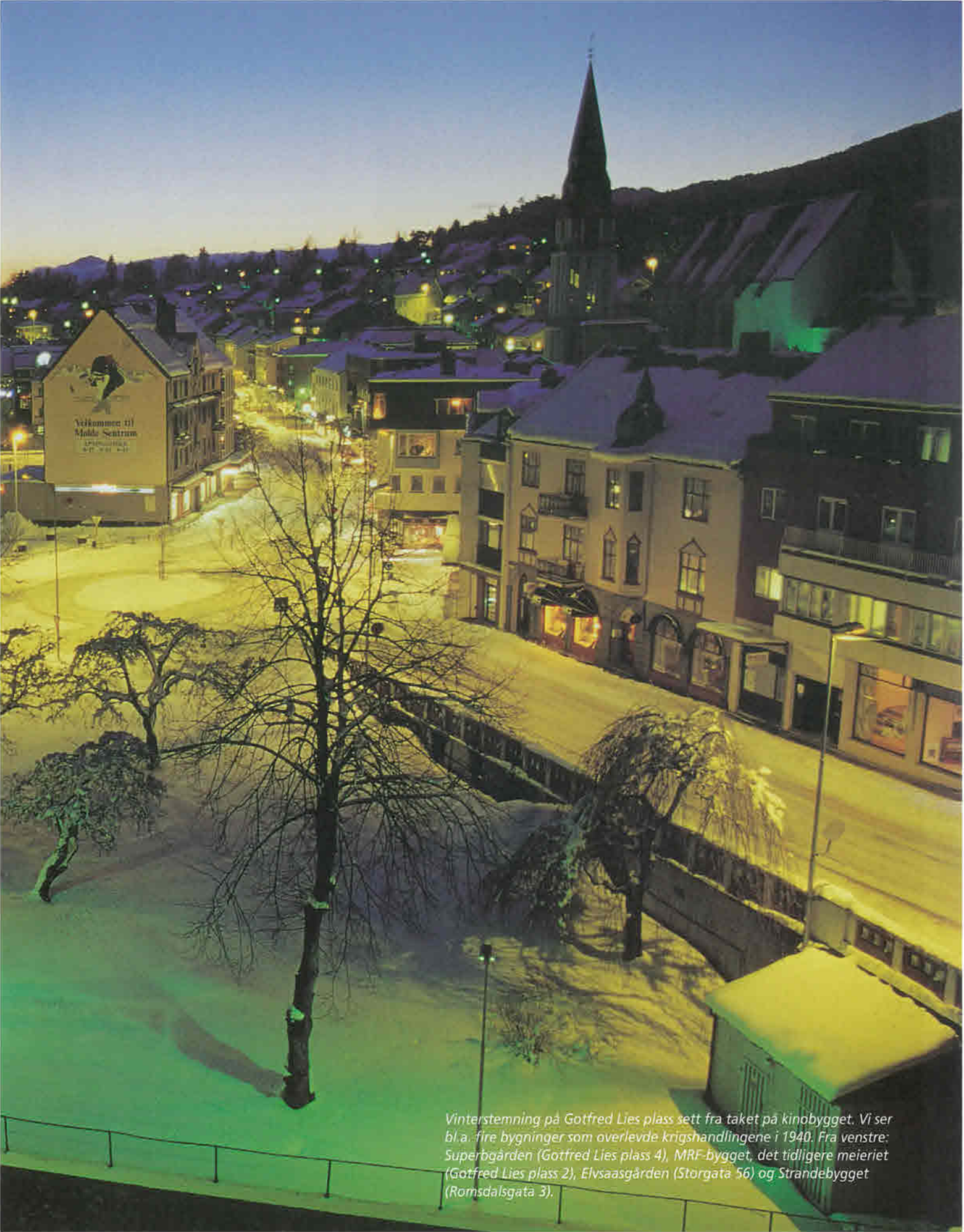

Glomstua med parken i høstdrakt.

Glomstuvegen sett østover like ved krysset ved Moldelivegen.

Vinterstemning på Gotfred Lies plass sett fra taket på kinobygget. Vi ser bl.a. fire bygninger som overlevde krigshandlingene i 1940. Fra venstre: Superbgården (Gotfred Lies plass 4), MRF-bygget, det tidligere meieriet (Gotfred Lies plass 2), Elvsaaesgården (Storgata 56) og Strandebygget (Romsdalsgata 3).

Gotfred Lies plass

GOTFRED LIES Plass

Vemodig høststemning i parken.
Superbgården i bakgrunnen.

Gotfred Lies plass er området ved Moldeelva sør for Romsdalsgata mellom rundkjøringa i enden av Storgata og Kinobygget (Gotfred Lies plass 1) og Telebygget (Gotfred Lies plass 3). Superbgården (Gotfred Lies plass 4) og Møre og Romsdal Fylkesbåtars hus (Gotfred Lies plass 2) avgrensar plassen mot sør.

Dette området ble fullstendig ødelagt under bybrannen i 1916, og ble da omregulert. Hovedgata gikk her i en brå sving sørover før den dreide østover igjen mot elva og Nedre bro. Denne såkalte Krohgsvingen kom bort.

Der Superbgården ligger, lå i sin tid den gamle skolebygningen og nord for den var det skoleplass. Like vest for elva gikk også Stokkelandsgangen med både bolighus og forretninger. Øst for elva lå Krubba, et uregulert boligområde med små trehus.

Etter brannen ble det murtvang i denne delen av byen, og den gamle skoleplassen og Stokkelandsgangen skulle bli parkområde. Etterhvert fikk plassen den parkmessige utformingen den har i dag på det nærmest trekantete arealet fra Kino- og Telebygget til krysset Storgata/Romsdalsgata.

Gotfred Lie, 1856–1938, var fra Molde, men hadde sin yrkeskarriere utenfor byen, også utenlands. Han var 20 år i Det bergenske Dampskibsselskab og 10 år direktør ved Akers mek. Verksted i Oslo.

I 1927 ga han en gave til kommunen på 5000 kroner til «istandssettelse av plassen vest for elven». Tre år senere opprettet Lie og hustru et legat på 8000 kroner, og i 1932 ga han kommunen eiendommen Gamle Kirkebakken 1. Rentene av legatet og overskuddet på driften av eiendommen skulle brukes til vedlikehold av plassen.

I 1928 besluttet kommunen å kalle plassen med parken for Gotfred Lies plass. I dag er parken godt stelt og vedlikeholdt, og er en liten grønn oase i byen til glede og rekreasjon både for byens befolkning og tilreisende. Under Utflytterdagen 2000 ble den nye flombelyste fontenen tatt i bruk for første gang.

Lengst sør i parken står en byste av forfatteren Nini Roll Anker, og på den andre sida av elva, ved kinobygget, en støtte av flyveløytnant Frithjof Aandahl, som falt under krigen i mai 1940.

Grandfjæra

Grandfjæra tar av mot sør fra vegen uten annet navn enn E39 ved Oshaug Metall AS. Der svinger den østover og ender i Birger Hatlebakks veg mellom Stålprodukters anlegg og Lønseth Byggvare. Den har også

en grein ned mot sjøen, og alle bygningene fra Brunvolls og Solhjells brakker i vest til Stålprodukter i øst, samt de ubebygde tomtene i området mot sjøen har adresse til Grandfjæra.

GRANDEFJÆRA

Bildet er tatt sørover mot fjorden der ei grein av Grandfjæra går ned til Solhjells fabrikk og en del ubebygde tomter.

Grandvegen

GRANDVEGEN

Fotografen har stått noe øst for de fine funkisvillaene i nr. 2, 4 og 6 og sett østover.

Grandvegen tar av fra Strandgata like før den svinger opp til Fannestrandvegen og går østover til Fannebovegen. Veggen fortsatte tidligere som gangveg til E39 og videre østover som kjøreveg mellom Grandgården og Lønseth Byggvare, forbi Glamox og opp til Fannestrandvegen. Den østlige delen har nå navnet Birger Hatlebakks veg.

Grandvegen starter der det tidligere Grand Hotell lå, derav navnet. Grand Hotell ble bygd i 1885, en stor og staselig trebygning med 85 rom, holdt i sveitserstil med tårn og utbygg. Det hadde parkanlegg, kjeglebane og egen brygge. I 1916 ble hotellet påbygd med en ny vestfløy og med vinterhage og terrasser mot sør.

Hotellet brant ned til grunnen 15. mai 1919, bare den nye vestfløyen i mur sto igjen. Det var en katastrofe på mange måter, og fem mennesker omkom.

Tomta lå lenge ubenyttet. Det var planer om å gjenoppbygge hotellet, men i de trange økonomiske tidene på 1920-tallet var det vanskelig å reise kapital, og hotellplanene ble skrinlagt.

Tomta ble solgt til Johan Iversen midt på 1930-tallet. Den ble delt i tre, og her bygde Johan Iversen, Per Mordal og Olav Stavik de flotte funkisvillaene vi kan beundre i dag, alle tegnet av arkitekt Bjarne Thinn Syvertsen. Mange av de andre husene i Grandvegen har også preg av den funksjonalistiske byggestilen.

Vegen Grandfjæra ligger ned mot sjøen noe østenfor det området som egentlig hørte til Grand Hotell, men vi synes likevel det er et velegnet og godt navn.

Den østligste delen av Strandgata ble i sin tid kalt Grandbakken, eldre moldensere husker dette og bruker vel også navnet, ihvert fall i samtaler med jevnaldrende.

De konkrete minnene vi nå har om Grand Hotell er navnene på Grandvegen og Grandfjæra. Navnet er også brukt på Grandgården, forretningsbygget der blant andre MEGA og Vinmonopolet holder til, selv om det ligger et godt stykke øst for det opprinnelige Grand-området.

Granliaområdet

Fem av vegene i det området vi til daglig kaller Granlia, har navn etter steder og personer i Bjørnstjerne Bjørnsons bondefortellinger. Området er grovt regnet beliggende nord for Langmyrvegen mellom Fjellbruvegen i vest og Fuglsetbekken i øst.

GRANLIA starter i Fjellbruvegen like nedenfor Marta- Sørenbakken og går østover og nordøstover opp til krysset Olav Oksviks veg/Torbjørns veg like bak blokkene og terrassehusene ned mot Solbakken.

SOLBAKKEN tar til i Fjellbruvegen sør for Granlia og går øst- og nordøstover. Den er ikke kjørbart det siste stykket opp til rundkjøringen i krysset Granlia/Øivinds veg, men fortsetter så østover parallelt med Langmyrvegen forbi blokkene og rekkehusbebyggelsen og ender blindt mot friområdet ved Fuglsetbekken.

SYNNØVES VEG tar av fra Granlia, går nordvestover og ender blindt ved den øvre delen av Mølleråsenområdet.

Solbakken sett østover fra toppen sør for rundkjøringen i Granlia. Årets første snø på toppene.

GRANLIA

Solbakken

Synnøves veg

Til venstre: Synnøves veg mot vest i praktfullt høstvær.

Til høyre: Torbjørns veg sett østover.

Torbjørns veg

Øivinds veg

Neste side:
Dyrevenn i Øivinds veg.
Vi ser vestover mot stillaset på hoppbakken i Mølleråsen i bakgrunnen til høyre.

TORBJØRNS VEG går østover fra krysset Olav Oksviks veg/Granlia parallelt med Solbakken og ender blindt mot friområdet ved Fuglsetbekken.

ØIVINDS VEG starter i krysset Granlia/Solbakken og går parallelt med, og sør for, Synnøves veg til friområdet ved Mølleråsen.

Synnøve Solbakken og Torbjørn Granlien er hovedpersonene i Bjørnstjerne Bjørnsons bok «Synnøve Solbakken». Det sies at Bjørnson hadde to gårder i Nesset i tankene da han beskrev Solbakken og Granlien. «Solbakken» var den frittliggende og

sørvendte gården – det var Hammervoll vest for Eidsvåg sentrum. «Granlien» kan kanskje være Nesset prestegård på andre sida av fjorden der Bjørnson selv bodde.

En annen tradisjon nevner to gårder i Eresfjord: «Granlien» er Granseter i sidedalen inn mot Skjorta, der en kan se ned på den frittliggende gården Solhjell, som da kan være «Solbakken».

Øivind er hovedpersonen i fortellingen «En glad gutt». Det er i denne boka vi også treffer den fine skildringen av Bård Skolemester, en skikkelse som Bjørnsons egen lærer, Iver Neerland, skal ha vært modell for.

Kart over Granliaområdet

GRASSKARET

Grasskaret

SE NORDBYEN

GØRVELLALLÉEN

Gørvellalléen

Vi ser sørover mot Sandvegen, Trappehuset og bebyggelsen rundt Gørvellplassen.

Gørvellalléen går fra Sandvegen nord for Gørvellplassen og Trappehuset nordvestover til Parkvegen.

Gørvellplassen

GØRVELLPlassen

Gørvellplassen er det området som er begrenset av Amtmann Krohgs gate i vest og Myrabakken i øst, og som ligger mellom husrekkene i Sandvegen og Storgata.

Navnene har tilknytning til Reknes gård, som har hatt en omskiftelig historie med mange eiere. Av eierne skal vi her bare nevne noen få: Peter Fredrik Koren kjøpte gården i 1775 og flyttet husene til området ved Storgata/Gørvellplassen. Her bygde han «nye» Reknes gård. Reknes var en storgård på linje med Moldegård beliggende mellom Bjørset og Moldegård.

Korens datter, Anna Lovise, arvet Reknes. Hun ble tidlig enke og giftet seg igjen med Johan Jervell, sønn av en finsk forretningsmann. Han forandret senere etternavnet til Gørvell, og etter det har Gørvellnavnet vært knyttet til Reknes.

Før Johan Gørvell døde, ble Reknes delt i tre deler. To av partene kom på familien Leths hender, mens den tredje falt på Peter Fredrik Koren Gørvell.

Koren hadde anlagt en humlehage et stykke opp i bakkene, og plantet en allé av bjørketrær fra hovedbygningen opp til Humlehaven. Den ble kalt Korenalléen. Det var så Claus William Gørvell som i 1860-årene skiftet ut bjørkene med asketrær, og fra da av het vegen Gørvellalléen.

Trærne ble en del skadet under krigshandlingene i 1940. Alderen hadde også begynt å gjøre seg gjeldende, slik at trærne sto i fare for å kunne blåse ned i kraftig vind. I tillegg ble vegbanen mellom trerekkene så smal at det skapte store hindringer for den økende biltrafikken, og alléen ble hugd ned i 1959 etter en langvarig strid både i bystyret og i pressen.

Der Gørvellplassen ligger i dag, var det tidligere en jevn skråning opp mot Sandvegen. Her lå gårdshusene både til

Gørvells og Leths parter av Reknes. Med økende behov for boligtomter – gården lå jo midt i byen – og etter gårdsbrann og senere bybrannen i 1916, ble det slutt på gårdsdriften. Over dette området gikk det en veg, Boybakken, opp fra Storgata mellom husene på Reknes til Sandvegen, omtrent der trappehuset ligger.

Da byen skulle gjenreises etter bombingene i 1940, ble Storgata hevet bortimot 2 meter. Mye av fyllmassen ble tatt fra det som i dag er Gørvellplassen. I stedet for den jevne skråningen opp mot Sandvegen, fikk vi da den plassen vi har i dag med den bratte avslutningen med støttemuren mot nord. Slik plassen ligger i dag, er den vel nærmest for en stor bakgård å regne. Kommuneplanen for sentrum slår til lyd for en bedre utnyttelse av plassen, slik at den ved utbygging og tilplantning skal kunne harmonere bedre med miljøet i Storgata.

Vi ser østover Gørvellplassen med Trappehuset til venstre og bebyggelsen ved Myrabakken i bakgrunnen.

Hamnegata

Kjell Arthur Hammerø ombord i rekefåtereren Rogfinn – et kjent og kjært trekk i bybildet ved Hamnegata øst for Torget.

Hamnegata starter i Tollbugata ved huken mellom Storkaia og Kjølagerkaia og går østover sør for Tollbua, Alexandraparken, Kildalbygget og Rica hotell. Havnevesenets bygninger, Narvesenkiosken og NRK's kontor har adresse Hamnegata. Gata fortsetter østover i et noe uregelmessig og trangt forløp langs Lønsethkaia og over Torget, går sør for Postkontoret og ender på kaia sør for de bygningene som ligger med sine nordfasader mot Rutebilholdeplassen. Disse bygningene har også adresse Hamnegata.

Hamnegata var nok planlagt å skulle bli noe mer enn dette. Tanken var vel å få en gjennomfartsveg for biltrafikk langs sjøsiden, men disse idéene ser ut til ha blitt lagt til side i sin opprinnelige form.

I det siste er det lagt fram nye planer om opprusting av sjøsiden, med utbygging/ombygging av området mellom Storkaia og Lønsethkaia til Torget. Planen innbefatter blant annet butikklokaler og restauranter mot sjøsiden, boliger i toppetasjene, muligens også et hotell. Dette forutsetter en utfylling mot fjorden for å gi plass til veg og promenade langs sjøen. Det finns også planer om fortsatt utbygging østover mot ferjekaia, men her må det nok først en avklaring til med hensyn til en eventuell flytting av ferjeleiet til Reknes. Planene legger altså opp til en sammenhengende promenadesone med gangareal, sykkeltrasé, butikker, restauranter, osv fra Grandfjæra til Reknes.

Hans Thiis Møllers gate

HANS THIIIS MØLLERS GATE

Hans Thiis Møllers gate begynner i Fabrikkvegen, går østover og krysser Frænavegen ca. 50 meter nord for lyskrysset på Bakken (Ranvikhjørnet), og ender i Banehaugvegen. I denne gata ligger det for det meste hus som ble bygd etter bybrannen i 1916.

Det har vært fire eiere av Moldegård med navnet Hans Thiis Møller. Denne gata har fått navn etter Hans Thiis Møller II, 1812–1900. Han var en iderik mann med en fantastisk arbeidskraft. Han sto for en omfattende forretningsvirksomhet og eide en tid fiskeværene Lyngvær og Ona. Han bygde nye sjøpakkhus og drev en intens handelsvirksomhet med fisk og sild. Av næringsvirksomhet ellers kan vi nevne at han var med på å starte et skipsbyggeri, og han drev en guanomølle nederst i Molde-elva fra 1872. I 1875 ble også Elvebakken Tændstikfabrik etablert (i dag Fabrikkvegens nærings- og kompetansesenter).

Han overtok og drev Moldegård da faren døde i 1849. Han var en aktiv

politiker, frisinnet og radikal, og var formannskapsmedlem i 10 år. Han var med i styret for Romsdals Praktiske Landhusholdningsselskab og i Myrdryrkingsselskapet, og var med da Molde handelsstandsforening ble dannet i 1856. Han var en meget pennefører mann som skrev mye i Romsdals Budstikke og også i hovedstadspressen om mange ulike emner. Han var kemner i 4 år, havnekommissær i 20 år, og direktør i Sparebanken i 10 år.

Han engasjerte seg sterkt i arbeidet med å få jernbanen til distriktet. Han var en god venn av Bjørnstjerne Bjørnson, som kalte Hans Thiis Møller for «lokomotivet». Det henspilte nok ikke bare på hans engasjement i jernbanesaken, men var like mye en anerkjennelse av den enorme arbeidskraften til eieren av Moldegård.

Han overdro i 1884 Moldegård til sønnen Ulrich. Han bygde da Fagerli som kårbolig og bodde der til han døde i 1900, 88 år gammel. Fagerli er senere påbygd og står i dag som Moldelivegen 26.

Den sentrumsnære, men fine og rolige boligkata sett vestover.

Hansbakken

SE DJUPDALEN

Hatlehaugvegen

Hatlehaugvegen tar av fra Sollivegen like nedenfor terrassehusene og blokka i Hatlelia, går vestover sør for Hatlelia barnehage og ender blindt mot friområdene like sør for Hatlehaugen.

Denne korte vegbiten med eneboliger, beliggende fritt og fint med utsikt over fjord og fjell, har fått navn etter Hatlehaugen (Hatlelihaugen). Haugen er et enestående fint utsiktspunkt ca. 160 meter over havet, rett vest for Hatlelia barnehage, et yndet utfartssted med mange stier og adkomstmuligheter.

Lia oppover mot haugen heter Hatlelia, som på romsdalsmål kanskje kan uttales som «Hakjlelia». Et «hakjlekjerr» er en hasselbusk, og det var tidligere enormt med hassel i området, helt fra bebyggelsen i nedre del av Sollivegen og oppover.

Før boligutbyggingen startet, var terrenget her mye brukt som leikeområde for barn i de øvre bydelene både vinter og sommer. Her har det vært mye «indianer og hvit», og her var det en fin hoppbakke i lia vest for barnehagen, og fine muligheter for å lage sine egne utforløyper og langrennsløyper.

Under siste krig hadde tyskerne mange forsvarsanlegg langs hele Moldelia. Rundt Hatlehaugen finner vi også rester av bunkere, tunneler og løpegraver. Nederst i selve Hatlehaugen satte de i gang med et svært sprengningsarbeid. Det ble ikke fullført, men det ligger der ennå med sine påbegynte ganger inn i fjellet og med mye sprengt stein utenfor.

Lav høstsol fra vest i
Hatlehaugvegen.
Barnehagen ligger til høyre.

Hauanvegen

Hauanvegen sett mot vest. Til venstre ser vi gjerdet til nr. 12 der den praktfulle hagen til Anne-Lise og Ragnar Solli strekker seg helt ned til Langmyrvegen.

Hauanvegen starter i krysset der Kirkebakken møter Moldelivegen, går først nordover knappe 100 meter, bøyer så av østover og går parallelt med Langmyrvegen og Sollivegen før den munner ut i Fagerlivegen.

Vegen har navn etter småbruket Hauan, en tidligere husmannsplass under Reknes. Den lå helt i østenden av Reknesgårdens grunn på grensen til Moldegård. Jordvegen lå mellom området rundt Hauanvegen og ned til Moldelivegen. Starten på Langmyrvegen går altså over Hauans grunn.

Hauan er omtalt som plass under Reknes allerede i 1723. Den første navngitte brukeren vi finner er Mathias Olson Reknes, f. 1829 og kona Olava Olsdatter, f. 1828. Våningshuset er antatt å være fra 1834. Mathias ble kalt «Mathias på Hauan», og plassen gikk under navnet «Mathiashauan». Ett av deres barn var smeden Oluf Mathisen i Molde, og hans sønn igjen, Martin Mathisen, kjøpte i 1916 Hauan, som fikk bruksnummer 84. Bruket ble solgt igjen i 1918 til Lars Larsen og videre til N. Thv. J. Lie samme året.

Fra 1929 overtok Agnes Aandahl som eier, men det var hennes far, Nils Aandahl, som drev bruket. Områdene rundt husene på Hauan ble nå også kalt Aandahlmarka, et mye brukt og yndet tilholdssted om vinteren for unger på ski og kjelke, selv om Nils Aandahl ikke var særlig begeistret for ungeleven rundt husveggene. Han var en myndig og barsk kar med store barter, og satte seg i respekt blant ungene. Han vikarierte da også som politikonstabel i Molde.

Etter at huset ble utleid en tid, kjøpte Øyvind Aasgård det i 1978. I 1982/83 ble det bygd et nytt tilbygg mot nord, med bad, vaskerom og utvidelse av kjøkkenet, slik at huset har den skjevrøstingen det har i dag. Aasgård beholdt huset til 1993, og dagens eier er Ingeborg Hiller.

Uthuset, som lå vest for våningshuset, er revet for flere år siden, men hovedhuset med den fine beliggenheten i Langmyrvegen 1B, er bevart, godt vedlikeholdt, og er et fint og stilrent hus som representerer gammel romsdalsk byggeskikk på en utmerket måte.

Hauglegda

SE ELVASKARET

HAUANVEGEN

HAUGLEGDA

Henrik Ibsens veg

HENRIK IBSENS VEG

Jacob Fjeldes portrettbyste av Henrik Ibsen ved Alexandra Hotell.

Her gjøres det grimaser til fotografen som har stått i krysset ved Fagerlivegen og tatt bildet mot vest.

Henrik Ibsens veg finner vi øverst i «Svenskebyen». Den starter i Fridtjof Nansens gate og går østover parallelt med Moldelivegen, krysser Fagerlivegen og ender i Alexander Kiellands veg like sør for Moldelibrua.

Henrik Ibsen, 1828–1906, er vel den mest kjente av våre diktere ute i den store verden. Hans skuespill fremføres over hele verden, fra Amerika til det fjerne Østen.

Men Ibsen har også tilknytning til vår lille by. I sine yngre dager var han en ivrig fotturist og var også innom Romsdal i 1860-årene. Så han var ikke ukjent med romsdalsk natur da han kom til Molde i 1885 og bodde på Alexandra hotell med sin kone og sønn noen måneder. Ibsen hadde da oppholdt seg utenlands siden 1864, og stundet nok hjem til Norge, «med stillhet, fjeld og fjord», som han selv skrev i et brev. Det hevdes at det var Bjørnstjerne Bjørnson som hadde anbefalt ham å besøke Molde, som på den tiden var blitt kjent som turistby-med et fantastisk panorama med fjord og øyer og fjell.

Ibsen brukte nok tiden i Molde delvis til rekreasjon, men det er klart at byen hadde betydning for ham, særlig med hensyn til de to skuespillene «Rosmersholm» og «Fruen fra havet».

Ibsen var, som Bjørnson, venn med Hans Thiis Møller på Moldegård, og de som har lest sceneanvisningene til disse to dramaene, og sett dem oppført på scenen, er ikke i særlig tvil om at Moldegård og naturen rundt byen har vært en inspirasjonskilde for Ibsen.

Kvelden før Ibsen reiste fra Molde, møtte Molde Mandsangforening opp og hyllet de store dikteren. Han holdt da en tale, der han fortalte at oppholdet hadde gitt ham styrke, og at det han kom til å sende hjem fra Syden (det var «Rosmersholm» og «Fruen fra havet»), måtte betraktes som en hilsen og takk for oppholdet i Molde.

Under Moldeoppholdet modellerte billedhuggeren Jacob Fjelde et portrett av Ibsen som nå er å se i avstøpning både på Romsdalsmuséet og på Alexandra hotell.

Heramb-Aamots veg

Heramb-Aamots veg ligger øverst i boligfeltet i Kringsjøområdet. Vegen starter ved enden av Peter Solemdals veg. Den går øst-vest nederst, grenen mot vest ender i kommunens lunningsplass for tømmer, mens den østlige svinger nordover og vestover igjen høyere oppe. Vegen har navn etter Herleik Heramb-Aamot, 1903–1974.

Heramb-Aamot var leder for Confectionsfabriken Superb etter svigerfaren Oscar Hanssen. Det var i sin tid en av landets største konfeksjonsfabrikker. Han hadde sentrale verv i industriorganisasjoner, deltok i Moldes kommunale liv, var svensk visekonsul og ridder av Vasaordenen.

Han var styremedlem i Romsdalsmuséet, som statens representant, i en mannsalder.

Etter at Peter Solemdal hadde startet

arbeidet med Fiskerimuséet på Hjertøya, åpnet i 1953, overtok så Heramb-Aamot ledelsen av Fiskerimuséet i 1960. Fram til sin død i 1974 satte han alle sine krefter inn for å skape et verdig minnesmerke over kystkulturen i Romsdal. Juristen og industrimannen fra et østnorsk innlandsområde ved Skien bygde så opp Fiskerimuséet til noe enestående i Norge, vårt eneste virkelige fiskerimuseum. Og det er blitt et museum som ved sin beliggenhet og utforming er blitt en perle av et museumsområde. Heramb-Aamot har her utført et arbeid som har vakt beundring i vide kretser.

Han fikk Kongens fortjenestemedalje for dette arbeidet, som i videste forstand har vært med på å ta vare på kystfolkets tradisjoner og rike kulturarv.

Bildet er tatt nordøstover der vegen tar av fra toppen av Peter Solemdals veg.

Hjellmyra/Hjellmyrnakken/ Hjortefaret

SE NORDBYEN

HJELLMYRA

HJELLMYRNAKKEN

HJORTEFARET

HOLBAKKEN

HOLVEGEN

To veger på Holmarka

HOLVEGEN går nordvestover fra Moldelvegen like vest for Storlivegen og Reknesbekken, og bøyer så av vestover mot Bekkevollvegen (ingen gjennomkjøring).

Der Holvegen tar av mot vest, går HOLBAKKEN rett nordover og ender blindt ved husene på gården Furuli.

Tre brødre Hol fra Fræna kjøpte hver sin plass i dette området. Ole Hol kjøpte husmannsplassen Heitmannsstøkket fra Reknes i 1904 og kalte eiendommen Furuli. Ole Hol vil være kjent for mange eldre moldensere også som oppsynsmann for Reknesparken.

Kristian Hol kjøpte Sættemstøkket, også fra Reknes, i 1903 og ga det navnet Solberg. Den tredje broren, Andreas, kjøpte Brattli fra Bjørset i 1914, det er naboeiendommen til Solberg i vest. Dette området har siden

vært kalt Holmarka, et kjent og kjært begrep for alle som har hatt gleden av de mange ski- og akebakkene her.

Bortsett fra bolighusene med tilhørende tomter, er området på Furuli mellom Holvegen/Holbakken og Reknesbekken, innbefattet løa, overtatt av kommunen. I nært samarbeid med Romsdalsmuséet skal dette naturlandskapet nå tas vare på.

Løebygningen er restaurert. Her skal det stå hester på stallen, om somrene skal det være dyr på beite, høns skal holde til i løa og det skal være potetåker på området. Dette skal drives i nært samarbeid med skolene, og det skal være et opplevelses-tilbud til barn og voksne som en del av muséets virksomhet. Noen av muséets kverner er flyttet opp i Reknesbekken på høyde med gårdshusene.

Området er også en del av den såkalte

De to husene Furutun (det gule) og Furuvoll (det røde) som ligger til Holbakken sør for husene på Furuli.

grønne korridor fra Chateauet over Reknesparken og Romsdalsmuséet til Moldemarka.

Huset på Furuli er nå Holbakken 6, eier Knut Ødegård, dattersønn av Ole Hol.

Mens løa på Furuli er restaurert og skal stå, er uthuset på Solberg revet. Våningshuset står i dag som Bekkevollvegen 15, eier er Knut Anker Brunvoll. Det gamle huset på Sættemstøkket er en del av dette huset.

Holvegen sett nordvestover der den tar av fra Moldelivegen. «Holmarka» med husene på Furuli opp til høyre.

Hubrosvingen

SE NORDBYEN

HUBROSVINGEN

Idrettsvegen

IDRETTSVEGEN

Vi ser vestover Idrettsvegen med Molde Idrettspark bak gjerdet til høyre. Idrettens Hus til høyre og Øvre Kirkegård til venstre.

Idrettsvegen starter i Amtmann Leths gate, går nord-nordvestover og krysser Margareta Dahls gate før den ved Stadionbygget bøyer vestover, går mellom Øvre kirkegård og Idrettens hus, og ender i Museumsvegen.

Navnet er selvsagt knyttet til Idrettsplassen, eller Molde idrettspark som det heter i dag. Idretten begynte å organisere seg på slutten av 1800-tallet og først på 1900-tallet, vi kan nevne MOI som startet i 1892, Molde turnforening i 1897 og Molde fotballklubb i 1911.

Etter som oppslutningen om sommeridrettene økte, meldte behovet seg for en idrettsplass. I 1914 ble det tatt et initiativ fra de tre foreningene som er nevnt. De satte ned en komité som la fram et forslag til et anlegg som skulle ligge i det området der idrettsparken er i dag. Den gang lå det utenfor bygrensa, men forhandlingene med Bolsøy kommune førte fram, Molde kommune stilte garanti for et lån og arbeidet kunne settes i gang.

Arbeidet med idrettsplassen tok lang tid, mye fjell måtte sprenges ut, og det ble vanskelige økonomiske tider etter 1. verdenskrig. Idrettsplassen ble innviet 10.juni 1928, men var nok på langt nær ferdig. Løpebane for 100-meter og hoppgroper lå vest for selve plassen i området mellom stadion og Idrettens hus. Senere er jo området utbygd og utbedret flere ganger. Etter siste krig ble brakka, som tyskerne bygde på sørsida av plassen, tatt i

bruk til garderober, dusj og badstuanlegg, oppbevaring av materiell, og Molde atletklubb hadde sine treningslokaler her.

Planer fra 1930-årene om en Molde idrettspark måtte legges til side under krigen, og i etterkrigstiden fikk gjenreisningen av byen forøvrig førsteprioritet.

Men etterhvert kom arbeidet i gang. Reknesbanen ble anlagt og den gamle idrettsplassen ble utbygd. Det ble lagt grasdekke på plassen i 1955, og i 1957 da MFK spilte seg opp i hovedserien, ble det støpt ståtribune på nordsida av banen. I 1958 ble løpebanen og kast- og sprangbanene fullført. Idrettsplassen ble til Molde stadion.

Idrettsbrakkka ble revet og det ble bygd en hovedtribune mot sør. Dette tribunebygget ble tatt i bruk i 1986/87 og inneholder garderober, kontorer og ellers lokaliteter til mange ulike formål.

Etter at nye Molde stadion på Reknes ble åpnet i 1998, fikk den gamle plassen navnet Molde idrettspark, et navn som ble brukt allerede på 1930-tallet av dem som planla utbyggingen for framtida.

Etter at Idrettens hus ble tatt i bruk i 1970/71, og tennisbanene ble lagt delvis på plassen der det tidligere var en asfaltert håndballbane, representerer nå området ved Idrettsvegens nordlige løp et meget omfattende og allsidig tilbud for idrettsutfoldelse.

Indre Torg

Betegnelsen «Indre Torg» brukes lite i dag, men plassen sør for K. P. Mordals gård og Apotekergården (MOBO's kontorer i dag) i Strandgata, og mellom A. Mordals gård, Strandgata 10, og Brunvolls industribygg, gikk under dette navnet tidligere.

«Østre Torg» har også vært brukt som navn på området.

Da de to Mordalgårdene og Apotekergården ble bygd like etter bybrannen i 1916, ble det her en vel avgrenset plass mellom Strandgata og sjøen. Her var det anlagt kai, og en god del av lokaltrafikken fra de indre delene av fjorddistriktet la til land her.

Det var en tid strid i byen om hvor bøndene kunne få komme i land og omsette varene sine. Båt var det viktigste transportmidlet tidligere, og det var om å gjøre å ha et salgssted i nærheten av ei kai. Indre og ytre deler av byen var uenige både

om hvor hovedhavna skulle være og hvor den økende torghandelen skulle holde til. Fra 1915 ble Indre Torg, av handelsstanden og myndighetene, godkjent som omsetningssted for landbruksvarer ved siden av Torget midt i byen.

Etter hvert mistet Indre torg sin betydning, og da byens første permanente ferjeleie med støpt kai og regulerbar ferjeleim ble lagt hit i 1938, ble det i alle fall slutt på plassen som et viktig handelssted. Her ble det oppstillingsplass for biler som skulle med ferja.

I dag er plassen ytterligere redusert. E39 tar av her sørøstover fra Strandgata over plassen og videre østover forbi det nye ferjeleie, som ligger noe øst for det gamle, på utfylte arealer utenfor Larsenfjæra og Grandfjæra. Plassen er blitt en hovedveg for biltrafikken øst for bysentret.

INDRE TORG

Flyfoto tatt av Widerøe 19. juli 1962. Det ligger båter ved Brunvoll Motorfabrikk. Vi ser ferjeleiet fra 1938 sentralt i bildet. Bildet er utlånt fra Romsdalsmuséets fotoarkiv.

Dette bildet er tatt i 1982 fra toppen av den nyeste Tele-bygget ved Krubba. Det viser Indre Torg som biloppstillingsplass for ferjetrafikken. Huset til venstre er Apotekergården (MOBO). Foto: Ola Gjendem.

Ingebriktvegen og Karenvegen

INGEBRIKTVEGEN

Karenvegen

Ingebriktvegen sett sørover fra Glomstuvegen.

INGEBRIKTVEGEN begynner i Bjørsetalléen ved den gamle forpakterboligen på Bjørset gård og går vestover nord for Rauma Folkehøgskole, bøyer av nordover, krysser Bjørnstjerne Bjørnsons veg og ender i Glomstuvegen der Pedervegen starter.

KARENVEGEN starter i Ingebriktvegen omtrent midtvegs mellom Bjørsetalléen og stedet der Ingebriktvegen svinger nordover, og går nordover til Bjørnstjerne Bjørnsons veg.

Vegene går delvis over et område som ble kalt Ole Matiasplassen, etter Ole Matias Reiten. Denne plassen gikk tilbake til gården i 1894.

Ungene tar fart i Bjørnstjerne Bjørnsons veg og aker sørover Karenvegen mot Ingebriktvegen.

Vegene har imidlertid fått navn etter Ingebrikt Ingebriktsen og kona Karen Hansdatter. Ingebrikt ble kalt for Sunnmørs-Ingebrikt, født i Borgund i 1801. Ingebriktplassen lå vestenfor området der vegen går. Den var en del av det området Johannes Bjordal kjøpte da han anla heimeyrkesskulen og gårdsbruket på Strandheim i 1917. Husene på plassen lå der Jon og Kjellaug Bjordals hus ble bygd, i Strandheimvegen 3.

Ingebrikt var sjømann og gikk i mange år på langturer, sist som jekteskipper til Nordland, Finnmark og Russland. Han var en drivende kar, og umåtelig sterk, noe det går mange historier om. Han kunne lempe fulle sildetønner fra båtdekket opp på kaia. En gang han seilte av masta på Hustadvika, dro han i land og hogde ned ei furu som han satte opp som mast, med barken på, rigget opp båten og seilte videre til Lofoten.

Omtrent der blokkene i Bjørsetbo borettslag ligger, lå en annen plass, som også ble kalt Ingebriktplassen, etter Ingebrikt Larsen. Kona hans het Marit, så vi regner det for sikkert at Ingebriktvegen og Karenvegen har navn etter Sunnmørs-Ingebrikt og kona hans, Karen.

Jensgurilia

Jensgurilia tar av fra Olav Oksviks veg lengst øst i Hauglegda boligområde i Nordbyen og går nordover i flere svinger opp til den store parkeringsplassen helt oppe i utmarka. Denne plassen ligger et par hundre meter sørvest for vannbehandlingsanlegget på Hindalsrøra, og danner utgangspunkt for flere turløyper i marka, blant annet for lysløypa som går vestover og forener seg med det øvrige lysløypenettet 3/4 km øst for Fjellbrudammen.

Bakgrunnen for navnet er et sagn om ei jente som het Guri. Det er Sverre Bolsønes som har fortalt oss historien om Guri og Jens-Guri-tolla, ei tørrtolle som ligger et par hundre meter vest-sørvest for parkeringsplassen.

Vi vet ikke hvem Jens-Guri var, og om Jens var kjæresten, faren, eller ektemannen

hennes, er ukjent. Historien forteller imidlertid at Guri «kom i uløkk», hun skulle ha barn, og det under slike omstendigheter at hun ikke kunne greie å bære den skammen som dette innebar den gangen, og hengte seg i denne tolla (furu).

Treet står der altså ennå, det må være meget gammelt, tørt og vridd som furuer kan være. Det er skåret et kryss i treet, så det er også ei «byte-tolle». I rett linje herfra til toppen av Såta går utmarksgrensa mellom gårdene Fuglset og Øverland.

Sant eller ikke sant, vi synes vegen opp mot utmarka og turterrenget her har fått et velklingende og morsomt navn – selv om historien bak ikke akkurat er av de lystigste.

Ved parkeringsplassen lengst nord i Jensgurilia er vi midt i turterrenget.

Jensgurilia slynger seg nordover mot Moldemarka.

Sverre Bolsønes ved Jensguritolla sammen med sønnesønnen Ole. Foto: Terje Bolsønes.

Jernspurvbakken

SE NORDBYEN

JENSGURILIA

JERNSPURVBAKKEN

Johannes Bjordals veg

JOHANNES BJORDALS VEG

Solveig og Reidulf Bjordal i nr. 8.

Johannes Bjordals veg starter i Strandheimvegen og går vestover til grensen mot naboeiendommen Rotvoll. Veggen ligger nord for den tidligere uthusbygningen på Strandheim. Veggen har navn etter Johannes Bjordal, grunnleggeren av Møre og Romsdal heimyrkesskule (se oppsettet om Strandheimvegen).

Johannes Bjordal ble født i Bjordalen i Ørsta i 1875. 19 år gammel reiste han sammen med ei gruppe fra Sunnmøre til Durban i Sør-Afrika. Han var utdannet urmaker, men i Afrika kom han i snekkerlære og drev med bygningsarbeid. Da Boer-krigen startet, dro han heim til Norge og gikk først to år i snekker- og treskjærrelære i Gausdal. På dette grunnlaget startet han en egen snekker- og treskjærerskole i Ørsta i 1903, med den filosofien at folk utover landet burde kunne lage sine egne redskaper og møbler, og å bygge og reparere hus.

I 1917 flyttet han hele skolen til Bjørset der han kjøpte eiendommen Strandheim og grunnla Romsdal amts arbeidsskule.

Bygningene på Strandheim ble revet i 1992, men mange vil huske verkstedbygningen og familiebygningen med

internat, der det ble skapt et enestående miljø for utdanning av handverkere og mekanikere lenge før de moderne yrkesskolene kom i drift. Strandheim ble også drevet som gårdsbruk, så her var det en meget allsidig virksomhet.

Johannes Bjordal valgte ut dyktige lærere til skolen, flere av dem med bakgrunn fra Kunst- og håndverksskolen i Oslo.

Sønnene til Betty og Johannes Bjordal fikk også en solid opplæring og utdanning: Leif tok bygningsteknisk utdanning i Trondheim, og var senere på Kunst- og håndverksskolen i Oslo. Jon tok artium i Frankrike og ble jurist. Reidulf var elev ved mekanikerlinja ved skolen i to år, siden var det full lærlingetid på verksted og så teknisk skole i Oslo. Ivar utdannet seg til arkitekt.

Johannes Bjordal ledet skolen helt fram til 1940. Fra 1940 til 1947 var Leif Bjordal rektor, mens Reidulf Bjordal var rektor fra 1947 til skolen ble nedlagt i 1966.

Betty Bjordal styrte internatet ved skolen i mange år, og var en sentral person i driften av skolen.

Johannes Bjordal fikk Kongens fortjenstmedalje i gull for sin innsats i mars 1955. Han døde i oktober samme år.

Johannes Bjordals veg sett vestover fra Strandheimvegen.

Julsundvegen

Julsundvegen begynner vest for Alexandra hotell og er byens utfartsveg vestover langs fjorden.

Dette er en gammel ferdselsveg. Den første delen ble tidligere kalt «Reknesrøisen» eller bare «Røysan». Denne biten har med årene totalt forandret karakter. Der tidligere Fylkessjukehuset og Reknes sanatorium lå, ligger Fylkeshusene og bispekontoret, og Reknesfjæra er helt forandret med byggingen av nye Molde stadion. Røysan-navnet lever videre i dag som betegnelse på området mellom krysset Julsundvegen/Sandvegen og vestover omtrent til Hydrostasjonen, samt i et gatenavn et stykke ovenom selve Røysan.

Navnevalget er naturlig, vegen fører jo ut til Julsundet. Den er også ved ferjer knyttet til Otrøya og Gossen og videre til andre øyer utenfor, og er vegen til områdene i ytre søndre Fræna. Den er dermed en svært viktig veg for de mange som bor og arbeider i ytre strøk av regionen.

Vegen er lagt om og utbedret flere

ganger i tidens løp. På sørsida av Julsundvegen, like vest for oppkjørselen til boligområdene på Kvam/Mek, tar Kringstadvegen av. Den var en del av den gamle vegen til Julsundet. Den går bratt opp igjen til dagens veg, og på nordsida fortsatte gamlevegen i Langskarbakken. Der skogsvegen til Kringstadsetra tar av nordover, gikk hovedvegen vestover til ei bru over Haukebølva og så videre forbi Haukebø gård vestover, nå på sørsida av dagens riksveg igjen.

Som andre gamle ferdselsårer har Julsundvegen utviklet seg fra det vi kan kalle kjerreveg til en moderne bilveg. Det vil si: Denne utviklingen har ikke vært like imponerende og gjennomgripende over alt. Det er ikke så mye som minner om en moderne riksveg utover fra Djupdalen, over Haukebølva, gjennom gårdstunet på Haukebø gård og videre utover. Her står det igjen mye arbeid før Julsundvegen får den standard den burde hatt etter dagens krav til moderne veger med stor og til dels tung trafikk.

JULSUNDVEGEN

Ulrikke Beate Aandahl Gustad og Jon Gustad bor i det gamle huset i Julsundvegen 3. Det hadde tidligere adresse Friervegen 2.

Trafikken i Julsundvegen etter en kamp på Molde Stadion. Ansiktsuttrykkene tyder på uavgjort.

Jupitervegen og andre veger i «Melkevegssystemet»

JUPITERVEGEN

Saturnvegen

Plutovegen

Marsvegen

Tellusvegen

Neptunvegen

Venusvegen

Siriusvegen

Kometvegen

Orionvegen

Meteorvegen

Merkurvegen

Bildet er tatt nordover fra Nøisomhedvegen. Malo Byggvareforretning til venstre i bakgrunnen.

Jupitervegen er det første vegnavnet vi kommer til i området Bergmo/Kviltorp som har fått navn etter et himmellegeme. Vi finner liten grunn til å omtale de enkelte astronomiske legemene som ligger til grunn for navnevalgene. Det eneste positive vi finner med denne navnettingen, er at alle disse vegene ligger noenlunde samlet innenfor et begrenset geografisk område. Vi vet da omtrent hvor de ligger når vi hører navnet. Når det gjelder navn på vegene her, vet vi at den tidligere vegnavnkomitéen la ned et stort arbeid med å finne fram til gode og velegnede vegnavn med lokal tilknytning, men kommunale autoriteter ville heller bruke oppslagsbøker i astronomi for å finne navn på vegene i dette området.

Beliggenheten av de enkelte vegene vil framgå av den summariske beskrivelsen nedenfor og av kartet. JUPITERVEGEN starter i Nøisomhedvegen like øst for Tøndergårdsbekken og går nordover til Frænavegen mellom Malo sagbruk og Molde bakeri. Fra Jupitervegen går det to veger østover. Det er SATURNVEGEN lengst nord, en blindveg mellom bakeriet og Håndverkergården (tidligere Gartnerhallen), og PLUTOVEGEN sør for bakeriet. Den munner ut i MARSVEGEN som går fra Nøisomhedvegen like vest for Bergmo småkirke til Frænavegen. Parallelt med, og øst for Marsvegen går TELLUSVEGEN, også fra Nøisomhedvegen til Frænavegen. Den starter rett nord for Bergmosentret.

Saturnvegen østover fra Jupitervegen. Molde Bakeri til høyre.

Plutovegen sett østover ved Istad Krafts bygning.

Marsvegen mot sør.
Bildet er tatt fra Frænavegen.

Under: Neptunvegen sett østover.
Friluftsområdet «Katthola» til venstre.

Tellusvegen der den går sørover fra Frænavegen.

Under: Østover Venusvegen fra Kviltorpvegen.
Kviltorp barneskole ned til høyre bak gjerdet.

NEPTUNVEGEN er en blindveg som starter langt nord i Kviltorpvegen og går østover sør for Katthola. VENUSVEGEN går fra Kviltorpvegen østover til Astrupvegen på nordsida av skoleanleggene på Kviltorp. SIRIUSVEGEN går vestover fra Kviltorpvegen på høyde med Kviltorp skole. Veggen er ikke sammenhengende med den vestligste delen, som bøyer av sørover langs Nøisomhedbekken og ender i Kometvegen. KOMETVEGEN starter lengst sør i Kviltorpvegen og går vestover til den bøyer av sørover til Fannestrandvegen ved Nøisomhedbekken.

ORIONVEGEN begynner i Amtmannvegen og går nordover øst for blokkene i Bergsgjerdet borettslag og ender sør for Bergmo eldresenter. METEORVEGEN starter et stykke vest i Lundsengvegen, går først noen meter nordover, svinger så vestover parallelt med den vestligste delen av Lundsengvegen og ender ved våningshuset til det tidligere småbruket Lundseng. Blant

annet av den grunn mener vi at Meteorvegen like gjerne kunne være en del av Lundsengvegen. MERKURVEGEN er en kort vegbit som starter i Bergmovegen et stykke vest for Bergmo ungdomsskole, går nordvestover og ender i Nøisomhedvegen ca. 50 meter øst for krysset med Jupitervegen.

Siriusvegen vestover fra Kviltorpvegen.

Kometvegen mot øst i retning Kviltorpvegen.

Orionvegen nordover mot Bergmo omsorgssenter og sjukeheim.

Under: Meteorvegen sett vestover. Våningshuset på bruket Lundseng bak til venstre.

Under: Utsikt sør-østover Merkurvegen.

Kart over Kviltorp og Bergmo

Marte Blikas Sandhaug tilbyr
fristende jordbær i Neptunvegen
ved «Katthola».

Kalkunvegen

SE FASANVEGEN

Karenvegen

SE INGEBRIKTVEGEN

Kirkebakken

Kirkebakken går fra Storgata nordover mellom Storgata 29 (Dahl Libris) og Storgata 31, dreier østover nord for Rådhuset og går fram mot domkirka. Der dreier den nordover igjen og krysser Øvre veg, Adjunkt Døruns gate og Amtmann Leths gate og ender i Moldelivegen. Kirkebakken er nå stengt for biltrafikk mellom Øvre veg og Adjunkt Døruns gate på grunn av innkjørselen til parkerings-tunnelen.

Dette forløpet av Kirkebakken er nytt etter siste krig. Tidligere var det to kirkebakker. Gamle Kirkebakken gikk bratt og smal opp fra Storgata til Øvre veg vest for kirka. Dette var den opprinnelige kirkevegen for byens befolkning den gang Øvre veg var byens grense mot nord. Den Nye Kirkebakken som gikk opp øst for kirka og endte i Øvre veg like vest for Rådstua (fengselsbygningen), var rettere og bredere og mer velegnet for biltrafikk.

Den delen av Kirkebakken som ligger ovenfor Øvre veg het tidligere Liavegen. Den øverste delen av den ble også kalt Eilifsenbakken, etter Ole A. Eilifsen som bodde i det murhuset som i dag er Kirkebakken 16. Eilifsen startet Rauma saftpresseri i 1909. På gamle bilder og kart finner vi også navnet Tømmervegen for det som senere ble Liavegen. I dag er Tømmervegen den korte vegbiten fra nedre del av Aukravegen opp til Sollivegen.

Vegen har selvsagt navn etter byens tre kirker som alle har ligget på samme tomta.

Den første kirka var ei korskirke i tre, tatt i bruk i 1661. Den ble ombygd først i 1840-åra, men var i en svært dårlig forfatning og var moden for riving da den

brant ned 17. mai 1885. I 1887 sto en ny kirke ferdig, tegnet av arkitekt Henrik Nissen. Det var ei langskipskirke med tverrskip, bygget i tre. Den hadde både romansk og gotisk stilpreg, men med motiver fra eldre norsk trearkitektur. Det nesten 50 meter høye og velformete tårnet var med på å gi kirka et harmonisk og fint utseende. Denne kirka fikk ei altertavle som ble viden berømt, nemlig Aksel Enders «Påskemorgen».

Da kirka brant ned til grunnen 29. april 1940, ble Molde uten eget kirkebygg i 17 år. Først i 1957 ble dagens kirke innviet.

I 1983 ble det nye Møre bispedømme opprettet og Molde kirke ble til Molde domkirke.

Kirka er tegnet av arkitekt Finn Bryn og er en toskipet basilika. Stilmessig har den både tradisjonelle og funksjonalistiske, modernistiske trekk, med enkle, klare og rene linjer. Dette kirkebygget, med det frittstående klokketårnet, regnes for å være et av hovedverkene i norsk etterkrigsarkitektur. Den beskjedne høyden på Molde rådhus, med flatt tak i høyde med kirkeplassen, gjør at det monumentale kirkebygget kommer til sin rett i bybildet.

De to første kirkene sto lengre nord på kirketomta enn dagens, og Øvre veg gjorde en sving forbi kirka noe lengre nord enn den gjør i dag. På sørsida av kirka lå den gamle kirkegården med blant annet støtten av amtmann Krohg. Den nye kirka ble altså plassert lengre sør enn de foregående, og den gamle kirkegården ble tatt bort. Denne plasseringen ble en del kritisert, men det ble

Bildet er tatt fra kirketårnet oppover Liavegen, som ve-gen het den gang. Statens Planteskole lå på høgre side av ve-gen. De fleste husene vi ser, eksisterer fortsatt. I kjelleretasjen i huset midt på bildet (Kirkebakken 11 i dag) var det kolonialforretning. Bildet er utlånt av Ola Gjendem.

på den måten også plass til et tilbygg mot Øvre veg, med sakristi, kontor, garderober og et kapell, med en fin og harmonisk tilknytning til selve kirkebygget.

Aksel Enders altertavle, som ble reddet ut fra brannen i 1940, passet stilmessig ikke inn som altertavle i det nye kirkeinteriøret, men den har fått sin plass foran i sideskipet. Det gamle forgylte korset som bærer merker etter to kirkebranner, har også fått sin plass i den nye kirka, ved døpefonten.

Det viste seg snart at orgelet fra 1957 ikke holdt mål. På grunn av dårlige og krisepregete materialer fra etterkrigstida, og svakheter i overføringsteknikken, ble det påtrengende nødvendig at domkirka måtte få nytt orgel. Og i jula 1999 ble så et nytt, storslagent orgel fra Riegel Orgelbau tatt i bruk. Molde domkirke har nå fått et førsteklasses orgel, som bygningsteknisk og stilmessig også er godt tilpasset kirkerommet for øvrig.

Lengst nord i Kirkebakken går «Eilifsenbakken» i en liten sving mot venstre opp i Moldelivegen. (Eilifsenhuset er murhuset midt på bildet.)

*I blendende motlys nedover
dagens Kirkebakken.*

Kirkekråpet

Kirkekråpet er den smale gata som starter i Tårngata øst for Rådhuset ved foten av kirketårnet, og går østover mellom kirka og forretningsgårdene ned mot Storgata. Lengst øst bøyer den brått av sørover og ender i Storgata mellom Storgata 57 (Outzen) og Romsdalsgata 1.

Et kråp er et smug, eller en smal gang, mellom hus som ligger tett sammen.

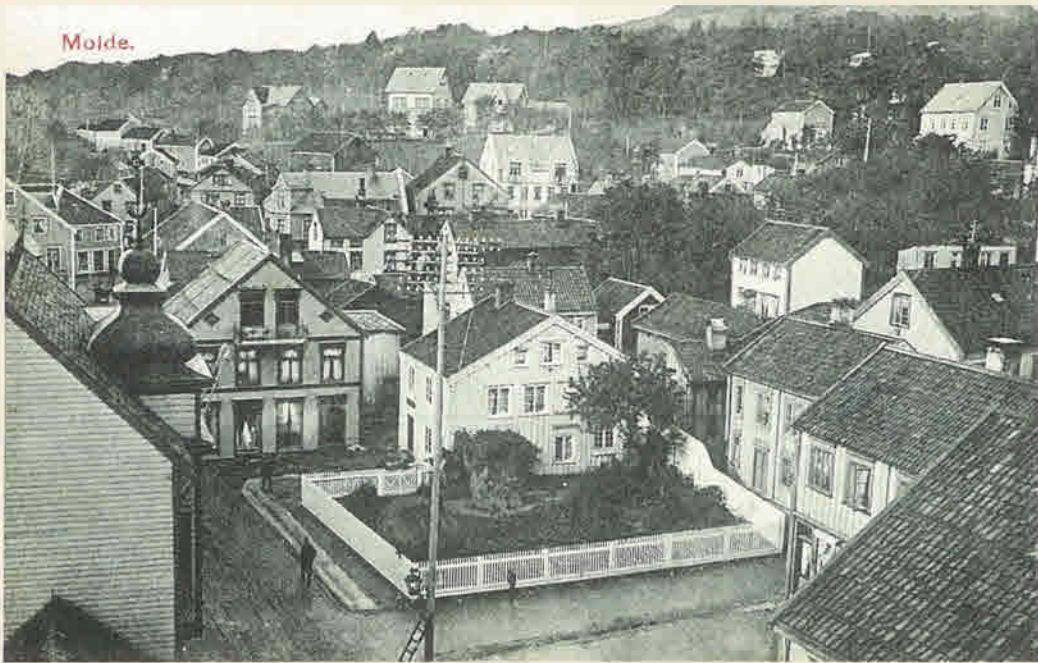
Gatenavnet Kirkekråpet er et nytt navn i etterkrigstidens Molde, men i dette området nord for Storgata var det før krigen mange kråp. Fra vest kan vi nevne Sandbukråpet som så noenlunde følger Kirkekråpets første del. Det lå mellom Gamle og Nye Kirkebakken, og var oppkalt etter urmaker Lars Sandbu som bodde her mot Nye Kirkebakken. Det gikk også under

navnet Tømmermannskråpet. Kråpet fortsatte også øst for Nye Kirkebakken. Fra dette kråpet ned mot Storgata gikk det flere kråp, og de fikk gjerne navn etter dem som bodde i området. Her gikk Skomakerkråpet ned mot Storgata, anslagsvis der Storgata 49 ligger i dag. På gamle bilder kan det se ut som om det bare var et par uthus som skilte mellom Skomakerkråpet og Smedkråpet som kom ned like vest for Helsetgården, Storgata 55 i dag.

Alle disse kråpene er nå historie, men navnet Kirkekråpet i det moderne Molde tar vare på en gammel navnetradisjon, og kan fortelle oss noe om tidligere tiders historie med hensyn til gamle håndverk, personer, byggetradisjoner og reguleringer – eller mangel på reguleringer.

Mellom kirketårnet til venstre og Aandahls forretningsbygg går Kirkekråpet østover.

Fotografen har stått på toppen av Sparebankbygget med Festiviteten. Stolpen med gasslykt og stige står i krysset Storgata/Gamle Kirkebakken. Huset med tårnet til venstre er P. F. Dahls gård. Bakenfor det igjen ligger U. Aandahls gård. Ved det hvite stakittgjerdet til Eides hage går altså Gamle Kirkebakken oppover mot høyre. Bildet gir inntrykk av hvor trangt og uryddig det var i Molde sentrum før krigen. Her ble det mange kråp. Bildet er utgitt av O. Sættem, og er utlånt av Ola Gjendem.

Kometvegen

SE JUPITERVEGEN

Kreklingbakken

SE NORDBYEN

KOMETVEGEN

KREKLINGBAKKEN

Kringsjåvegen

Kringsjåvegen tar av vestover fra Peter Solemdals veg og går gjennom tunet på det tidligere småbruket Kringsjå, og ender blindt ved Kringsjås vestgrense.

Vegen har navn etter småbruket Kringsjå, som opprinnelig var en husmannsplass under Reknes og ble kalt Knut Nesje-plassen etter brukeren. Knut Nesje kjøpte plassen i 1908. Gården fikk bruksnummer 16 og ble da kalt Kringsjå, et velvalgt navn med tanke på beliggenheten og den enestående utsikten. Navnet «Kringsjå» er et forholdsvis nytt navn i norsk språkutvikling. Det er en fornorsking av det greske ordet panorama, på tysk kalt Rundschau, og betyr rundskue, vidt utsyn, eller et sted med vidt utsyn.

Et litt kuriøst trekk finner vi på bykartet etter byutvidelsen i 1952. Grensa til Bolsøy kommune mot nord fulgte koten for 100 meter over havet. Men her er det gjort et unntak: Kringsjå lå nord for kote 100, og

her ble grensa lagt slik at Kringsjå ble med i Molde kommune. Dette var vel praktisk av flere grunner, særlig fordi Kringsjå var den eneste bebodde plassen så høyt opp mot marka og som da ville tilhørt Bolsøy.

I 1911 ble Kringsjå overtatt av Kristian K. Stenså, så av Olav Bø i 1912 og av Johannes S. Simonsen i 1914. Fra 1929 har bruket vært eid av Olav Stranda som fortsatt bor på Kringsjå. Han var bare unge gutten i 1929, og det var hans far, Simon Stranda, som drev bruket.

Navnet Kringsjå er nå også brukt om hele det store boligfeltet som ligger nord for Holmarka oppover mot Moldemarka.

Det nåværende våningshuset på Kringsjå er fra 1948. Rester av grunnmuren til det gamle huset er bevart på nordsida av vegen, og uthuset står fortsatt. Dette tunet er nærmest å regne for et lite kulturminne, verdt å bevare, midt i ei moderne boliggate.

Elbjørg og Olav Stranda har laget et lite museum i den gamle låven.

Kringsjåvegen sett vestover 50 meter fra starten i Peter Solemdals veg.

Kringstadvegen og Kringstadstien

KRINGSTADVEGEN starter på sørsida av Julsundvegen like vest for oppkjørselen til boligområdene på Kvam. Den går vestover til Haukebø Plantesenter, der vegen svinger og går bratt opp til riksvegen igjen like vest for de to våningshusene til de to Kringstadgårdene med bruksnummer 4 og 5, som ligger side ved side.

KRINGSTADSTIEN er et nytt vegnavn. Det er navnet på gang- og sykkelstien fra Djupdalen til Kringstad. Ved Kringstad gård fortsetter den med en undergang under Julsundvegen over i Sirivegen. En del av gangvegen faller sammen med en tidligere trasé av Julsundvegen, og de husene som ligger her har adresse til Kringstadstien.

Vegene har navn etter gården Kringstad. Det er den vestligste av gårdene i den tidligere Bolsøy kommune. Kringstad er en meget gammel gårdsdannelse. Etter matrikkelen fra 1868 har den gårdsnummer 21. Den grenser i vest til Haukebø, i øst til Mek (Kvam), og gården går fra sjøen til grensa mot Fræna kommune.

I nær historisk tid var partene med bruksnummer 2, 3 og 4 de største gårdene, omtrent like store. Fra 1893 ble nummer 4 delt i to, og vi fikk et bruksnummer 5 også. Det hører mye skog til gårdene og det har betydd mye for gårdsdrifta opp gjennom tidene.

Kringstadvegen var den gamle ferdsevegen utover til Julsundet, og lokalkjente kaller rett og slett vegen for «Gamlevegen». Dette vegnavnet kunne imidlertid ikke brukes her da det alt var brukt på en veg lenger øst i byen.

Vegen var også en del av den gamle viktige postvegen langs kysten mellom Bergen og Trondheim. Posten sørfra kom med båt fra Vestnes til Kringstad, der en ny postfører overtok og brakte posten videre til Molde, og senere innover stranda og over Osmarka til Nordmøre.

I Kringstadvegen er vi altså på en gammel, tradisjonsrik veg på en gammel tradisjonsrik gårds grunn.

Kringstadvegen sett østover ved den fine hagen til nr. 16.

Området ned mot sjøen her har lenge vært et ettertraktet friluftsområde. Her er flere hytter, og etter at det ble bygd en ny molo lengst vest i Kringstadbukta, er det også blitt en utmerket småbåthavn.

Kringstadgårdene er allerede for en stor del brukt til boligutbygging, og den siste delen av jordbruksområdet blir nå regulert til boligtomter.

Gangvegen fra Kringstad gård og vestover mot Djupdalen har fått navnet Kringstadstien.

Kristianplassen

I dag er Kristianplassen et vegnavn, navnet på den vegen som tar av nederst i Bjønnan og går vestover der den ender blindt nord for den østligste delen av Pedervegen.

Vegen går over området der Kristianplassen, den gamle husmannsplassen under Bjørset, lå. Plassen fikk navn etter Kristian Andreassen Bjørset, født 1832 i Fræna. Han og kona Karen bygslet plassen, satte opp hus og dyrket opp jorda. Ved folketellingen i 1865 var det 1 ku og 8 sauer på plassen og de dyrket litt bygg og havre. Fjøset og låven var bygd sammen med våningshuset.

Kristian var skomaker, Karen vasket klær i byen. Sønnen Anton K. Bjørset, som var snekker, har samlet og skrevet ned en del

om husmannsplasser og setrer under Kvam og Bjørset.

Da Kristian døde, gikk plassen tilbake til gården. Plassen ble solgt til Peter T. Solemdal i 1918, eiendommen fikk bruksnummer 42 og navnet Solhaug. Familien Solemdal brukte Solhaug til sommerbolig.

Husene ble revet en gang midt på 1970-tallet. Den gamle ferdselsstien utover lia gikk like sør for Kristianplassen, og vest for dagens veg Kristianplassen går fortsatt den fine gangstien utover lia som Peder Kvam opparbeidet, og som ble kalt Pederstien. Den moderne boligkata Pedervegen, som går noe sør for stien, er oppkalt etter ham.

Det er tungt å streve seg oppover bakke, men så blir det fin fart nedover (østover) igjen.

Krubba

Krubba er en kort vegstump som starter i Strandgata sammen med Olsmedbakken og går nordover. Den ender i Romsdalsgata som en trappegate.

Fra toppen av Olsmedbakken gikk det før en smal veg, Møllegata, vestover mot Moldeelva og Moldegårds sag og guanomølle. Dette var før Fossbrua og Romsdalsgata ble anlagt. I dette området på østsida av elva lå det strøket som het Krubba (også kalt Røysa). Det var et boligområde uten noen fast reguleringsplan. Husene var små og lå tett sammen langs trange kråp. Til noen av husene var det små hager. Romsdals Budstikke karakteriserte i en artikkel strøket som «vakkert, men fattig».

Hele området brant ned under bybrannen i 1916. Alle her ble husløse, og det tok lang tid for kommunen å skaffe nye

boliger til de brannlidte. De som bodde her, mistet alt de eide, og var ikke av de mest bemidlede i byen. En del av dem bosatte seg oppe i Moldelia, der tomtene var rimeligere enn i de sentrale strøkene av byen.

Etter den nye reguleringsplanen ble det innført murtvang i sentrale deler av byen. Krubba ble ikke gjenoppbygd som boligstrøk, og i området ble det reist bygninger med helt andre formål. I kvartalet mellom Moldeelva og den vegen som i dag heter Krubba, og mellom Strandgata og Romsdalsgata ligger nå Telegrafbygningene, K.P. Mordalgården og bygningskomplekset Gotfred Lies plass 1 med Molde kino.

Boligstrøket Krubba forsvant under brannen i 1916, men navnet Krubba lever videre med den korte vegstubben mellom Strandgata og Romsdalsgata.

Krubba sett nordover fra Strandgata. Trappa opp til Romsdalsgata ses til venstre for Fiksdalhuset midt på bildet. Olsmedbakken går opp til høyre bak MOBOs kontorbygg. Bygningen med Mindor Bolsøs trykkeri og brakka bakenfor, Romsdalsgata 10, er blitt borte etter at bildet ble tatt.

Kvam terrasse

Kvam terrasse er boligkata som ligger sør for den nordligste delen av Mekvegen og nord for Statsråd Qvams veg, og mellom boligkata Nordstien og Mekelva.

Gata går gjennom et fint boligområde

med terrassehus, og er et av flere bilfrie og trivelige bomiljø på Mek/Kvam.

Om navnet: Se nærmere under omtalen av Mekvegen og Statsråd Qvams veg.

I det fine bomiljøet i Kvam Terrasse ser vi vestover mot Kringstadnakken.

Kveldrovegen

KVELDROVEGEN

Bildet er tatt nordover fra Langmyrvegen.

Kveldrovegen er den korte blindvegen som går nordover fra Langmyrvegen mellom Fjellbruvegen og Moldeelva.

Den har navn etter eiendommen Kveldro, opprinnelig en husmannsplass under Moldegård. Plassen ble først bygslet av Peder T. Ulrich i 1822. I 1835 ble bygselen overtatt av Elling Ellingsen Dale, og plassen ble da kalt for Dalestykket.

Samuel Pettersson, fra Boråstrakten i Sverige, slo seg ned i Molde i 1869 og startet firmaet S. Pettersson. Han overtok Dalestykket i 1882, gjorde det til familiens sommersted og kalte det Kveldro. Han var sterkt interessert i jordbruk, og han ryddet og dyrket jorda, i alt 36 mål så den kunne fø 4 kyr. Dyrene ble flyttet til Storgata om vinteren. Han var en kraftkar, noe steinmuren han bygde mot Moldeelva kan vitne om. I 1904 kjøpte han Kveldro, som fikk bruksnummer 12.

Fra 1906 fikk gårdsbruket etter hvert flere eiere. Det var Halvor Bergset, Johan Moldnes, Peder Hansen, Romsdals Ullvarefabrikk, Ingebrigt Melsæter og Iver E. Lyngvær.

I 1936 kjøpte Peder Ellefsen Flem gården, og familien Flem var de siste brukerne på Kveldro. Gården ble etterhvert utparsellert til boligtomter, og gårdsdrifta opphørte. Det store våningshuset, i dag Fjellbruvegen 17, ble ombygd slik at det inneholdt flere små leiligheter.

I 1965 ble husene solgt til stiftelsen Speidernes hus. Låvebygningen ble revet og det nye Speidernes hus bygd i 1981. Det gamle huset inneholder nå vaktmesterbolig og lokaler for Teoball barnehage, speiderkretsen og speidernes tre St. Georgs gilder.

KVERNVEGEN

Kvernvegen

Vestover mot Fuglsetbekken og gangvegen over til Langmyrvegen. Familiens Sørensens fine eiendom Rosenlund til høyre.

Kvernvegen går opp fra Frænavegen like vest for dagligvare-butikken på Øvre Fuglset, først nordvestover, så vestover, og ender blindt som bilveg øst for Fuglsetbekken. Den fortsetter imidlertid over bekken som gangveg videre vestover til Langmyrvegen sør for Romsdal videregående skole.

Fuglsetbekken kommer fra Fuglset-tjønnen oppe ved Holelirøra, renner sørover til Øvre Fuglset gård, bøyer av østover, og så videre ned til fjorden mer eller mindre parallelt med Fuglsetbakken. Langs denne bekken lå det tidligere flere kverner, noen i bakkene mellom Øvre og Nedre Fuglset. Til hovedgården på Øvre Fuglset, bruksnr. 1,

Gutten går ned Kvernvegen mot Frænavegen. Torleifvegen går opp til venstre.

hørte det også en kvern. Den lå i nærheten av gangbrua over Fuglsetbekken og har gitt navn til den vegen som i dag kalles Kvernvegen.

Kviltorpvegen

KVILTORPVEGEN

Kviltorpvegen starter i Fannestrandvegen i lyskrysset vest for Kviltorp Camping og går nordover vest for Kviltorp barneskole. Den går så i en bue, først østover, deretter nord- og vestover igjen før den oppe på flaten ved Katthola svinger nordvestover og ender i Frænavegen.

Vegen har navn etter eiendommen Kviltorp, kjøpt ut av Lergrovik i 1882 av Hans Rasmus Astrup, 1831–1898. Når det gjelder H. R. Astrups liv og virke henviser vi til omtale under gatenavnene Astrupvegen og Statsråd Astrups gate. Det svensk-klingende navnet Kviltorp har sin bakgrunn i at Astrup var bosatt i Sverige

i mange år, og var gift med en svensk dame, Augusta Elisabeth Lindqvist.

Kviltorp var en eiendom på vel 100 mål, den gikk fra sjøen opp til høydedraget sør for Katthola, og grenset til Bergsgjerdet og Lundseng i vest og Lergrovik i øst. Huset sto ferdig i 1885, en praktfull tre-etasjes villa i sveitserstil. Eiendommen ble opparbeidet med stor hage med blomster, prydbusker og sjeldne tresorter, kjøkkenhage og drivhus. I flere år var det egen gartner på Kviltorp. Foruten hovedbygningen var det en gjestebolig, gartnerbolig, ishus, leikestue, hønsehus, stall, drivhus og sommerfjøs. På haugen sør

Nedre del av Kviltorpvegen sørover mot lyskrysset i Fannestrandvegen.

for Katthola var det en utsiktspaviljong, og det ble oppført et flott oppmuret vannbasseng som forsynte Kviltorp med vann. Det lå der som husene i Lundsengvegen 9A og 9B ligger i dag.

H. R. Astrup bodde ikke fast på Kviltorp, men brukte stedet om sommeren. Her var stor selskapelighet med gjester fra mange land. Da Astrup døde i 1898, satt enka Augusta Elisabeth i uskiftet bo til hun døde i 1908. Hun fikk laget et privat gravkammer for familien i haugen ned mot sjøen. Gravkammeret er etter krigen flyttet til Røbekk kirkegård, mens gravsteinen står på skoleområdet på Kviltorp.

Sønnen, Hans Ebbe Astrup (1871–1945), overtok i 1909. Sammen med kona Elisabeth f. Haslund bosatte han seg på Kviltorp og barna Ebbe Karsten og Elisabeth vokste opp her.

I krigsdagene i 1940 var det flere prominente gjester på Kviltorp. Medlemmer av regjeringen og utenlandske legasjoner bodde her, mens konge og regjering oppholdt seg i Molde i slutten av april.

Tyskerne overtok så eiendommen, og Astrupfamilien måtte flytte. Hele området ble en stor militærforlegning med staller, garasjer, sjukehusbrakke, kinolokale osv. Norsk etterretning avslørte etterhvert at det ned mot sjøen var en hemmelig base for enmanns miniubåter.

Etter krigen så det trøstesløst ut på

Kviltorp, og da Ebbe Astrup døde i august 1945, solgte familien hele eiendommen. Det var ingeniør Kjell Godager som kjøpte Kviltorp. Han hadde utbyggingsplaner for området, men Bolsøy kommune motsatte seg dette, og i 1947 overtok kommunen eiendommen.

Den gamle skolebygningen i Årøhagen var for liten, og hovedbygningen på Kviltorp ble så skole, innviet i 1950. Men allerede i 1947 ble det første klasserommet tatt i bruk.

I 1948 ble Alf Høstmarks reguleringsplan for Kviltorpområdet godkjent og Kviltorpvegen ble stukket ut. I 1955 ble campingplassen ned mot sjøen tatt i bruk, og i 1959 flyttet Møre og Romsdal husflidskole inn i nybygg på skoletomta. Med den store befolkningstilveksten som nå kom i området, ble skolebygningen for liten og lite tidsmessig. Ny barneskole ble satt opp i tre byggetrinn, annekset ble revet i 1966 og den gamle hovedbygningen i 1978. Husflidskolen ble så videregående skole.

Den gamle storslagne privateiendommen Kviltorp er borte. I dag er det det store området med barneskole og videregående skole som dominerer i landskapet. Navnet Kviltorp er naturlig blitt knyttet til disse skolene, men det er også blitt navnet på en hel bydel som jo også omfatter arealer langt utenom Kviltorps opprinnelige 100 mål.

Dette bildet av Kviltorp er tatt i 1885, det året huset sto ferdig. Gjesteboligen til høyre, hage og parkanlegg er så vidt påbegynt. I bakgrunnen husene på Fannebostad. Bildet er utlånt fra Romsdalsmuséets fotoarkiv.

630. Molde, Statsraad Astrups Villa, Fannestrandsveien

Langmyrvegen

Langmyrvegen har utgangspunkt i det femarmete krysset med Moldelivegen, Amtmann Leths gate og Fridtjof Nansens gate. Et kort stykke går den nord-nordøstover og fortsetter så østover og krysser Moldelva ved Kveldrobrua. Ved Bolsøyvegen og Romsdal videregående skole går den så sørøstover og ned til Frænavegen ved Fuglset gård.

Vegen har navn etter Langmyra. Det er den flate strekningen på vegens høyeste parti fra Gjertviks tidligere eiendom Fagerheim og østover forbi Langmyra skole til Bolsøyvegen og også noe inn på Fuglsets grunn ved Romsdal videregående skole.

Som navnet sier, var det her ei myr, beliggende på det flate partiet mellom fjellrabbene på sørsida ned mot Skogvegen og skrånningen videre oppover i lia. Myra ble oppdyrket fra midten av forrige århundre, da det kom flere husmannsplasser under Moldegård her. Regnet fra vest kan vi nevne Flatmarkstykket (nå Fagerheim),

Bjørnplassen (Bjørnstad i dag), Iversenplassen (nedlagt i 1913) og Midtlid like vest for Prix-bygget.

Familien Maset er sterkt involvert i dette området. Hans Eriksen Maset bygslet Masetplassen ved Skogvegen i 1865. Hans sønn, Andreas Hansen Maset, bygslet og kjøpte senere bruket Midtlid, og hans sønn igjen, gartner Eilert Maset, kjøpte eiendommen Bergheim fra Moldegård først i 1930-årene. Maset hadde hønsehus i området omtrent der Overlærer Schneiders veg 12 ligger i dag. Her hadde tyskerne en fangeleir for russiske og polske krigsfanger under siste krig. En russer som omkom ved en ulykke, ble begravet på nabotomta, Overlærer Schneiders veg 10, men ble flyttet derfra like etter krigen.

Det som opprinnelig var ei myr i utmarka, ble så opparbeidet til dyrket mark, som igjen har gitt plass for det fine skoleanlegget til Langmyra barneskole og til et tett bebygget villaområde.

Østover Langmyrvegen ser vi litt av skoleplassen ved Langmyra skole til høyre. Bak bilen ser vi til venstre en del av husene i Bjørnplassen pensjonistboliger bygd på Gribbestads tidligere eiendom Bjørnstad.

Langskarbakken

Langskarbakken tar av fra Julsundvegen på Kringstad, der det ennå ligger et par gamle uthus (sommerfjøs?) ned mot vegen. Vegen går vest- nordvestover, svinger så nordover og nordøstover. Det er den gamle vegen til Kringstadsetra.

Langskarbakken var også ferdselsvegen utover til Julsundet før den nye Julsundvegen kom i 1910. Der bakken dreier nordover, går en veg/sti vestover til ei bro over Haukebøelva og så videre forbi Haukebø gård og vestover.

Vegen har navn etter Langskaret som var en husmannsplass under Kringstad (bruksnummer 3). Husmannen Hans Hansen kom fra Stubberud i Lom i 1860. Kona het Guri og de hadde mange barn. Plassen var liten

og dårlig dyrket, så de hadde bare to-tre sauer. Hans drev tilfeldig arbeid i bygda.

Etter Hans Hansen var det Erik Sakselid som bygslet plassen. Han hadde en plass på Mek (Kvam) og bodde der. Langskaret ble drevet som et underbruk og avlinga ble kjørt til Sakselidplassen. Da dette ikke lønte seg lenger, gikk plassen tilbake til gården.

I 1925 ble plassen solgt til Martinus Sylte, den fikk navnet Stubberud og bruksnummer 10. Syltes datter, Solveig, og mannen Einar Haukebø, overtok så eiendommen.

I 1972 kjøpte Anders Vestad Stubberud av Solveig og Einar Haukebøs døtre. Huset ligger vest for starten av Langskarbakken, mellom denne og Julsundvegen.

Nordvestover Langskarbakken med Stubberud til venstre.

Lars Dahles veg

LARS DAHLES VEG

Utsikt sørover. Skoleområdet på Langmyra skole ligger til høyre utenfor billedkanten.

Lars Dahles veg går på østsida av Langmyra skole mellom Skogvegen og Langmyrvegen. Det er en av de få vegene i Molde som ingen eiendommer har adresse til.

Lars Dahle hadde ingen direkte tilknytning til byen, men han var romsdaling, født på gården Nedre Dahle i Isfjorden i 1843. Han var en oppvakt gutt og kunne lese allerede i 5-årsalderen.

Da han ble foreldreløs som 17-åring, ble gården solgt og han begynte å studere språk - tysk, engelsk og latin. I 1865 begynte han på Misjonsskolen i Stavanger. Etter 3 år der dro han til Oslo og studerte teologi og østerlandske språk.

I 1870 var han på plass i Sør-Afrika som misjonær. Det første han gjorde, var å opprette en presteskole for innfødte. Han ble etterhvert tilsynsmann for Madagaskarmisjonen og reiste mye rundt i landet. Han var medlem av en internasjonal

kommisjon som oversatte Bibelen til madagassisk.

Han var i Afrika i 17 år, men var da så plaget av malaria at han måtte reise heim til Norge. Han ble generalsekretær i Det Norske Misjonsselskap og gjorde et kjempearbeid i denne stillingen.

Han skrev mye, blant annet samlet han gassiske ordspråk, gåter, folkeeventyr, stev og folkeviser. Han utga flere bøker fra Madagaskar og skrev en rekke artikler i aviser og tidsskrift.

Han var med i en rekke utenlandske vitenskapsselskap og var ridder av første klasse i St. Olavs orden.

Han forlot stillingen sin i en alder av 77 år, svekket av stadig tilbakevendende anfall av malaria, men han fortsatte med å skrive, og han fikk utgitt flere bøker før han døde i Stavanger i 1925, 82 år gammel.

Lars Nøsens veg

Lars Nøsens veg starter like sør for krysset Vonheimvegen/Vejlevegen/Mikkelvegen, går østover parallelt med Vejlevegen og ender blindt mot friarealet i området mellom Skogvegen, Boråsvegen og Vejlevegen.

Vegen har navn etter Lars Olsen Nøsen, født på gården Nøsen i Fræna i 1857. Han var en begavet gutt, som fikk anledning til å gå på skole, først i Molde, senere utenbys der han utdannet seg til telegrafist. Han kom tilbake til Molde og arbeidet først som telegrafist, senere som telegrafbestyrer fra 1901 til 1918.

Hans største innsats lå likevel på andre felt, nemlig i lokalpolitikken og som avismann. I 1892 kjøpte han Romsdals Budstikke av Johan Andreas Schneider. «Budstikka» kom den gang ut tre ganger i uka i et opplag på 100-150 eksemplar. Nøsen utvidet avisas interesseområde til også å omfatte landdistriktene, og opplaget økte til ca. 4000. Etter at han sluttet som telegrafbestyrer i 1918, satset han alt på å bygge opp Romsdals Budstikke, som nå ble dagsavis.

Han var sterkt engasjert i politikken som venstremann, og forfektet sine synspunkt i sin egen avis. Hans skribentvirksomhet omfattet alt fra seriøse artikler om opplysningsarbeid, blant annet innenfor jordbruk, til store kampsaker som retten til eget utenriksstyre, noe som førte til unionsoppløsningen i 1905, og debatten om framføring av jernbanen til distriktet. Han skrev også petiter der han blant annet slo ned på snobberiet og klikkvesenet i Molde.

Nøsen gjorde også en innsats for å gjøre Molde kjent som turistby. Sammen med E. D. Fuglset har han også noe av æren for at Molde og Omegns Idrettsforening ble tildelt hovedlandsrennet på ski i 1935.

Skule Tofte sier i sin omtale av Nøsen i «Molde Bys Ordførergalleri» at – «Lars Nøsen var en av de dyktigste og mest begavede ordførere Molde har hatt (1900–1902), et arbeidsjern, hvem vi bør minnes i takknemlighet for uselvvisk innsats for byens trivsel og framgang».

Nøsen døde i 1934.

Vestover Lars Nøsens veg.
Det var denne vegen som sto
i fare for å bli kalt «Happy Hill».

Lergrovikvegen

Lergrovikvegen går østover fra Astrupvegen like øst for skoleområdet på Kviltorp. Den ender blindt og er nå adkomstveg til eldre eiendommer som Grønningsæters «Landfast» og til de nye boligene som ligger inn til Lergroviks innmark.

Lergrovik er en gård som opprinnelig er utskilt fra Fannebostad, og er nevnt første gang i matrikkelen av 1761 som en del av Vestnes-godset. Fannebostad hadde gårdsnummer 30. Dette er gått ut av matrikkelen, så Fannebostad er blitt en del av Lergrovik, gårdsnummer 31.

Gården har hatt mange eiere. Vi nevner Ole Alsing, den kjente futen fra Sunnmøre, som kjøpte Vestnesgodset i 1757. Av seinere eiere nevner vi John Ord, skotten som slo seg ned som kjøpmann i Molde. En annen kjent moldekjøpmann, Claus Lund Stephensen, kjøpte gården i 1797. Hans datter, Anne Marie, gift med Jacob Jervell i 1811, brakte Jervellfamilien til Lergrovik. Vi tar så med Rasmus Parelius som ble eier i 1869. Han var sin egen arkitekt og bygde det store toetasjes våningshuset i sveitserstil, slik som vi kjenner det i dag.

I 1922 kjøpte Karl Ludvig Hofseth

gården. Han drev forretning med kull, koks og ved, og seinere en engrosforretning i kolonial. Han bygde et lagerhus nede ved sjøen, Hofseth- brygga, og drev gården opp til et mønsterbruk, også med gartneri og flott hage.

Hofseths datter, Anne Marie, gift med Olav Fladset, arvet gården i 1953, og i dag er det Turid og Knut Fladset som driver Lergrovik. Ved siden av gårdsdriften har de på en imponerende måte greid å ta vare på den store bygningsmassen på gården, som står fram som godt vedlikeholdte og stilrene hus i sveitserstil.

Lergrovik ser nå ut til å gå mot slutten som aktivt gårdsbruk. Nærheten til byen, og kommunens behov for næringsområder og boligtomter, gjør at mesteparten av den store jordvegen øst for gårdshusene går tapt som jordbruksareal. Bebyggelsen på Lergrovik er bevaringsverdig. For å ta vare på gårdsanleggets særpreg blir det rundt husene lagt inn et forholdsvis stort område som strekker seg som en grønn korridor oppover mot marka. Dette er ikke godkjent av Fylkesmannen ennå og er under behandling.

Det imponerende gårdsanlegget på Lergrovik i kveldsstemning.

Bildet er tatt østover fra Astrupvegen.

Lillevikvegen

Lillevikvegen starter ved Julsundvegen like øst for Høstmarkberga og Lillevikbekken, går nordøstover, senere østover til møtet med Røysan, og fortsetter så nordover, krysser Bjørnstjerne Bjørnsons veg og ender i Nini Roll Ankers veg.

Lillevika er vika mellom Høstmarkberga og det såkalte Oljebjerget, der Christie og Opsahls kontor og lagertomt nå ligger. Her var tidligere et oljelager. Vika har gitt navn til to husmannsplasser under Bjørset. Den ene ble bygslet av Lars Larsen Lillevik fra Kringstad. Han var skipstømmermann og arbeidet på Moldegård, eller reparerte skuter på havna i Molde. I 1906 kjøpte Mathias Fredriksen plassen, som fikk bruksnummer 7. Han solgte eiendommen i 1907 til Nini Roll Anker som eide den til 1917. Etter en meget kort periode med

Mathias Fredriksen som eier igjen, ble den kjøpt av oberstløytnant O. B. Høstmark, og i 1935 av overrettsakfører H. Høstmark. Det er etter Høstmarks tid som eiere av Lillevikstua at bergknatten vest for utløpet av Lillevikbekken har fått navnet Høstmarkberga, tidligere et kjent og kjært badested for mange.

Av senere eiere til Lillevikstua, som eiendommen ble kalt, nevner vi overlege A. E. Smidt og politimester Hoem. Eiendommen består nå bare av huset med tilhørende hage, resten er utlagt til boligtomter. Huset har adresse Julsundvegen 73, og eies av Ole Hoem, sønnesønn av Moldes tidligere politimester.

Omtalen av den andre Lillevikplassen tar vi med i forbindelse med gatenavnet Solheimvegen.

Bildet er tatt der Lillevikvegen svinger nordover i samløpet med Røysan. Vegen krysser Bjørnstjerne Bjørnsons veg ved de to personene lengst vekk, og ender i Nini Roll Ankers veg ved det røde huset i bakgrunnen.

Lingedalsvegen

LINGEDALSVEGEN

Lingedalsvegen tar av fra Moldegårdsvegen litt øst for Godssentralen, går nordover ned i dalen og så østover nord for Lønsethagens bygninger, Molde postterminal og Roseby kjøpesenter. Den ender blindt nord for Wiigmaskin, men har en arm sørover opp til rundkjøringen i Fannestrandvegen.

Vegen har navn etter Lingeplassen, som var en husmannsplass under Moldegård. Jordene lå i området fra den vestligste delen av Boråsvegen og ned mot dalen som har fått navnet Lingedalen. Det var sammenhengende arealer her, før Moldelivegen og Frænavegen var anlagt. Bekken som rant nede i dalen dannet grensa mot Moldegård. Lingedalsbekken rant østover, under Fannestrandvegen og hadde utløp på Moldegårdsleira. I sin tid gikk det opp ørret i denne bekken. Plassen ble bygslet av Andreas Pedersen Nerhagen i 1845. Han døde i 1869, og i 1870 ble bygselen overtatt av Andreas Linge fra Linge på Sunnmøre. Han er altså opphavet til navnet på plassen, bekken, dalen og til vegen. Ved siden av arbeidet på plassen og plikttjeneste på Moldegård, var han med i det notlaget som Ulrich Møller på Moldegård hadde.

Plassen ble i 1903 solgt ut av gården til Nils Olaus Naas. Bruket fikk navnet Lund og bruksnummer 13. Han bygde nytt våningshus, det er i dag Vestre Plassveg 2A, som ligger rett opp for den nye starten på Moldelivegen. Det gamle huset lå under berget noen meter øst for det nye. Uthuset på bruket ble revet i 1979. Det lå ned mot Frænavegen omtrent der Moldelivegen begynner i dag, som «Nye Naasbakken».

Nils Olaus Naas døde forholdsvis ung, og enka Kristianna drev bruket til sønnen Ingvald Naas overtok rundt 1940. Ved siden

av arbeidet på bruket, arbeidet han som baker/konditor. Han døde i 1958, og hans enke, Helga Naas, sto som eier til hun døde i 1977. Da hadde det lenge vært slutt på gårdsdriften, arealene var etterhvert lagt ut til boligtomter.

I dag er det Oddvar Naas som står som eier av våningshuset på gården, Vestre Plassveg 2A, men flere medlemmer av familien Naas har hus på eiendommen.

Lingedalen var i sin tid utpekt til å være det område der Moldes jernbanestasjon skulle ligge. Jernbanen kom aldri til byen, og i dag er altså Lingedalen, som en gang var jordbruksareal under Moldegård og Lingeplassen, blitt et område for en meget allsidig næringsvirksomhet.

Lingedalsvegen blir også kalt «Rosebygata».

Det var tidligere mer idyllisk i Lingedalen, der det nå er et travelt forretnings- og serviceområdet. Roseby kjøpesenter til venstre.

Litlereset

SE NORDBYEN

Lundsengvegen

Lundsengvegen starter midt i den store østgående svingen i Kviltorpvegen og går vestover. Om lag halvveis til Bergmosenteret deler den seg gaffelformet i to parallelle løp. Den søndre delen heter fortsatt Lundsengvegen og ender blindt like sør for Bergmo Eldresenter. Den nordre delen er etter vår mening noe unødvendig kalt for Meteorvegen. Den ender ved våningshuset på det tidligere gårdsbruket Lundseng, øst for Bergmosenteret, og kunne like gjerne ha vært en del av Lundsengvegen.

Vegen har navn etter gårdsbruket

Lundseng, utskilt fra Berg (bruksnr. 7) som bruksnr. 17 til Hermann Juliussen i 1908. Senere gikk bruket over til Hans Andersen Lundseng i 1924, og så fra hans enke Lina til Einar Jakobsen Torvik i 1931. Bruket er nedlagt, her er nå et fint og rolig boligområde.

Flere av Einar Torviks etterkommere har hus på denne eiendommen, bl.a. Lundsengvegen 16, der uthuset sto. Våningshuset på Lundseng har adresse Meteorvegen 5. Det eies i dag av Einar Torviks barnebarn, Heidi Rita Aandal.

Vestover Lundsengvegen like vest for Kviltorpvegen.

Lunheimvegen

Lunheimvegen starter øverst i Fuglsetbakken og går østover parallelt med Frænavegen og ender i Øverlandsvegen. Vegen har navn etter gårdsbruket Lunheim, utskilt fra Enen gård i 1911 til Olaf Aslaksen Eikrem.

Jorder og åkrer lå på begge sider av Frænavegen. Husene på gården er nå revet, de lå like nedenfor Frænavegen. Mange vil vel huske det karakteristiske våningshuset av mur, som skilte seg ut fra den øvrige bebyggelsen i området. Huset var konstruert av en tysk arkitekt, Schmidt, som

drev en bedrift på Sunnmøre, og ble satt opp som et av de første ferdighus i landet i 1912.

Eierne forsøkte å bevare dette fine og særegne huset, men etasjeskillerne av treverk var så dårlige at det ikke sto til å redde.

På nordsida av vegen er det et ubebygget felt. Det er arealer som er avsatt til friområde og leikeplass. Mot Frænavegen ligger det et næringsbygg, mens resten av eiendommen Lunheim er avsatt til villabebyggelse.

LUNHEIMVEGEN

Det fine og særegne huset på Lunheim. En begivenhet feires med både norsk og amerikansk flagg (Olaf Eikrem hadde vært i Amerika). Bildet er utlånt av Fuglset Vel's billedarkiv.

Mot vest munnar Lunheimvegen ut i Fuglsetbakken. Leikeplassen bak granhekken til høyre.

Lyngvegen

SE NORDBYEN

LYNGVEGEN

LØKENVEGEN

Løkenvegen

Løkenvegen starter i Birkelandvegen der den bøyer av nordøstover ved Planors nye byggefelt på Bergsbakken, og går østover parallelt med Frænavegen. I den østre enden har den preg av halvgjort arbeid og har et noe uryddig forløp, med en bakke og en trafikkmessig uheldig sving skrått sørøstover mot krysset Frænavegen/ Kviltorpvegen. Husene høyere opp i denne skråvegen har også adresse til Løkenvegen.

Vegen har navn etter gårdsbruket Løken på Øvre Berg, utskilt fra Berg (bruksnummer 8) til Edvin E. Slemmen i 1938. Hele bruket er utlagt til boligområde. Både våningshuset og uthuset på gården står imidlertid ennå, de ligger ned mot Frænavegen og har adresse Løkenvegen 28. Uthuset er i bruk til lagerformål.

Det er Edvin E. Slemmens enke, Anna Slemmen, som eier husene i dag.

Uthuset på det tidligere bruket Løken ligger ned mot Frænavegen.

Vestover med blokkene i Løkenvegen borettslag til høyre.

Løvsangervegen

SE NORDBYEN

LØVSANGERVEGEN

FOTO: BENTHIN/OK

FOTO: PAUL BJARNE NYGÅRD

Gatelangs i Molde er ei lokalhistoriebok som tar for seg alle gate- og vegnavn i Molde. Sammen med nesten 200 bilder fra de samme gatene – tatt i 1999 og 2000 – er dette blitt ei kulturhistorisk oppslagsbok for Molde som viser hvordan byen vår så ut ved tusenårsskiftet.

Det hele begynte i 1996 med en serie i Romsdals Budstikke under tittelen «Gata vår». Etter hvert som tida gikk, fikk serien stadig vekk nye lesere og i 1999 kom det fram «krav» om at dette må det bli bok av! Nå er den her, det vil si første bind. Stoffet ble så omfattende at vi har valgt bare å ta med gatenavn fra A til L i denne boka. Bind 2 kommer i 2001.

Forfatteren er pensjonert lektor Gunnar Talsethagen (1931). Han vokste opp i Amtmanns Leths gate i 1930-åra, og har hatt sitt yrkesaktive liv i Molde. Sammen med byentusiastene Ola Gjendem har han greid å engasjere «hele byen» til å fortelle og slik gi sitt bidrag til materialet som blir presentert i denne boka.

Paul Bjarne Nygård (f. 1964) har gjennomtrået hele byen mange ganger med sitt kamera. Han er høgt premiert i flere fotokonkurranser, og i juni 2001 vil to av hans motiv bli trykt på norske frimerker.

Framsidedfoto: Bjørsetalléen

Romsdal Sogelag

ISBN 82-90169-62-0

9 788290 169621